

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA FILOZOFICKÁ**

DIPLOMOVÁ PRÁCA

HISTORICKÝ VÝVOJ MESTA ABÚ ZABÍ

Bc. FILIP FURDA

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodných štúdií
Študijný program Medzinárodné teritoriálne štúdia
Študijný odbor Blízkovýchodné štúdia

Diplomová práca
Historický vývoj mesta Abú Zabí
Bc. Filip Furda

Vedúci práce:

Mgr. Daniel Křížek, Ph.D.

Katedra blízkovýchodných štúdií

Fakulta filozofická Západočeskej univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Čestne vyhlasujem, že som prácu spracoval samostatne a použil iba uvedené zdroje a literatúru.

Plzeň, apríl 2017

.....

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	METODOLÓGIA	4
3	HISTORICKÝ VÝVOJ OBLASTI	6
3.1	Obdobie praveku a staroveku	6
3.2	Pred islamská a islamská éra počas stredoveku	9
3.2.1	Perlový obchod	10
3.2.2	Príchod islamu	10
3.2.3	Príchod Portugalcov	12
4	ZALOŽENIE MESTA ABÚ ZABÍ	14
4.1	Všeobecné predpoklady urbanizácie	15
5	OBJAV ROPY A VPLYV NA VÝVOJ MESTA.....	18
5.1	Ropné spoločnosti so sídlom v meste Abú Zabí	19
6	ABÚ ZABÍ OD OBJAVENIA ROPY PO SÚČASNOSŤ.....	22
6.1	Prípravná fáza 1961- 1966	23
6.2	Rozvojová fáza 1968-1972.....	26
6.3	Získanie nezávislosti 1971.....	28
6.4	„Otec Abú Zabí“	29
6.5	Druhá rozvojová fáza 1988-2004	31
6.6	Obdobie po smrti šejka Zájida 2004 – po súčasnosť	33
6.6.1	Projekty magistrátu mesta Abú Zabí.....	38
6.6.2	Rozvojová spoločnosť Mubádala	39
7	IKONICKÉ STAVBY MESTA ABÚ ZABÍ.....	43
7.1	Veľká mešita šejka Zájida	44
7.2	Hlavná brána Abú Zabí	46
7.3	Riaditeľstvo spoločnosti Aldar	48
7.4	Univerzita šejka Zájida Abú Zabí.....	50
7.5	Centrálny trh Abú Zabí	52
8	BUDÚCNOSŤ MESTA ABÚ ZABÍ	54
9	ZÁVER.....	57
10	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	60
11	ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV A LITERATÚRY	61
12	PRÍLOHY.....	77
13	RESUMÉ	102

1 ÚVOD

Abú Zabí je hlavné mesto Spojených arabských emirátov ležiace na Arabskom polostrove alebo inak nazývanom území - Arábia.

Samotný názov štátu napovedá, že toto územie sa skladá z niekoľkých celkov - emirátov. Pre pochopenie tohto rozdelenia je potrebné nahliadnuť späť do histórie mesta.

V súčasnosti je jedným z najmodernejších a najvyspelejších miest nielen na Blízkom východe, ale aj na celom svete. Musím však podotknúť, že na rozdiel od svojho blízkeho a zrejme aj mediálne známejšieho susedského mesta Dubaja si Abú Zabí zachováva svoje tradičné hodnoty a kultúru. Celkovo sa na prvý pohľad javí ako viac konzervatívnejšie mesto. To je aj jeden z dôvodov prečo mňa osobne toto mesto zaujalo a určil som si za cieľ ho podrobnejšie preskúmať vo svojej diplomovej práci. Ako, čo a kedy formovalo dnešný obraz tohto mesta a aké faktory výrazne prispeli alebo ovplyvnili jeho vývoj.

Prepisovanie názvu mesta sa môže v niektorých literatúrach a článkoch rôzniť, môžeme vidieť prepisy ako sú napríklad „*Abú Dabí*“ alebo „*Abú Dhabí*“ osobne som si zvolil normovaný prepis do slovenčiny ako Abú Zabí a to z toho dôvodu, že v arabskom jazyku je toto mesto písané ako – أبو ظبي „ pričom písmeno „ظ“ by sa dalo najbližšie čítať ako veľmi dôrazné a silne vyslovované písmeno „Z“. Ostatné arabské názvy a mená použité v práci sú prepísané do slovenského jazyka podľa zaužívaného.

Vo svojej práci sa venujem predovšetkým historickému, demografickému, politickému, ekonomickému vývoju a všetkým ostatným kultúrnym a sociálnym odvetviam. Dôraz kladiem na rozvoj urbanizácie a rozvojové plány mesta. Domnievam sa tiež, že ropa je jedným z elementov, ktorý bezpochybne ovplyvnil vývoj tohto mesta ale aj ostatných emirátov a okolitých štátov. Do istej miery taktiež aj vývoj celého sveta. Preto je tomuto faktoru, ktorý výrazne ovplyvňuje rozvoj oblasti venovaná jedna samostatná kapitola.

Neoddeliteľnou súčasťou mesta je bezpochyby typická architektúra spájajúca moderné a tradičné prvky. Mesto Abú Zabí poskytuje možnosť realizácie mnohým zahraničným investorom a architektom pri ich nápadoch a víziách a svojím postojom dáva priestor na vznik unikátnych stavieb. Verím, že moja diplomová práca bude prínosom pre ľudí, ktorí by sa chceli dozvedieť viac o tomto meste, jeho kultúre, histórii a tradíciách.

Diplomová práca je rozčlenená do kapitol, ktoré väčšinou opisujú jednotlivé časové úseky v histórii. Po úvode a vysvetlení použitej metodológie a pracovných postupov nasleduje druhá kapitola, ktorá sa zaoberá prvými zmienkami civilizácie v tomto regióne a archeologickými nálezmi z obdobia praveku a staroveku.

V tretej kapitole zameranej na históriu je pozornosť venovaná obdobiu pred a po príchode islamu do tejto oblasti a spôsobu obživy ľudí počas tejto éry. Ich spôsoby obchodovania a interakcie s okolitým svetom, ako napríklad neskorší príchod Portugalcov na toto územie.

Štvrtá kapitola predstavuje vládnucu rodinu Ál Nahján a založenie mesta a s tým spojený následný vývoj. Urbanizácia je veľmi dôležitým aspektom pri rozvoji mesta, pre lepšie pochopenie som sa rozhodol, že opíšem všeobecné predpoklady pre jej uskutočnenie.

Ďalej v práci nasleduje piata samostatná kapitola venovaná objaveniu ropy a ropnému priemyslu, ktorý umožnil mestu výrazný a rýchly rozvoj. Nález ropných ložísk je bezpochybné výrazným míľnikom v histórii od ktorého sa rozvoj mesta začal uberať značne odlišným smerom ako dovtedy.

Jadro práce tvorí šiesta kapitola, ktorá sa venuje historickému obdobiu od objavenia ropy po súčasnosť. V tejto etape sa za relatívne krátky čas stihlo udiť mnoho zmien, ktoré kompletne pretvorili obraz mesta. Z malej púštnej usadlosti sa podarilo z mesta vybudovať svetovú metropolu.

Siedma kapitola je odrazom prosperity a rozvoja mesta, ktorého je rozhodne jeho architektúra a výstavba mega-projektov. Abú Zabí sa práve aj prostredníctvom architektúry prezentuje okolitému svetu a utvára si tým jedinečnú identitu, ktorá častokrát odkazuje na históriu a pomáha udržiavať tradície.

V ôsmej kapitole som opísal budúcnosť mesta Abú Zabí. Vízie jeho obyvateľov, odvážne prospekty, smer ktorým sa mesto Abú Zabí chce uberať v ďalších rokoch.

Diplomová práca obsahuje obrazové prílohy, ktoré zobrazujú ucelenú predstavu o jednotlivých popisovaných stavbách. Súčasť obrazovej prílohy tvoria taktiež plány urbanizácie, mapy a fotografie, ktoré porovnávajú meniaci sa vzhľad mesta.

Cieľom mojej práce je zmapovať jednotlivé historické etapy. Najväčšia pozornosť je venovaná historickým udalostiam od objavenia ropy, pretože od tohto okamžiku môžeme sledovať značne progresívny a intenzívny rozvoj mesta. Práca môže pomôcť uvedomiť si všetkým, ako môže prispieť objavenie nerastného bohatstva, v prípade mesta Abú Zabí ropy, k jeho ohromnému a rýchlemu rozvoju. Cieľom je taktiež predstaviť čitateľovi čoho je schopná ľudská vynaliezavosť a odhodlanosť v architektúre za pomoci využitia najmodernejších technológií. Cieľom je zistiť či je možné udržať si svoje tradície a zvyky aj napriek nezastaviteľnému stále rýchlejšiemu rozvoju. Za cieľ si práca stanovuje zistiť či sa na architektúre a urbanizačnom procese podieľali výhradne iba miestni ľudia alebo im pomohli zahraničné spoločnosti a architekti.

2 METODOLÓGIA

Pri spracovávaní diplomovej práce som čerpal predovšetkým zo zahraničných internetových zdrojov, ktoré mi poskytli informácie o rozvojových programoch mesta Abú Zabí a spoločnostiach, ktoré v tejto oblasti pôsobia.

Samozrejmosťou bolo naštudovanie sekundárnej literatúry zameranej na históriu, vznik a vývoj nielen samotného hlavného mesta ale celého emirátu. Tieto knihy som nemal fyzicky k dispozícii, preto som využíval internetové portály poskytujúce text v online podobe. Niektoré z týchto kníh boli ochránené autorským právom a preto nebolo možné uviesť u zdroja konkrétnu stranu z ktorej bola uvedená citácia v diplomovej práci.

Stretával som sa však s množstvom propagandisticky zameraných materiálov, ktoré väčšinou vyzdvihovali autoritu a osobnosť aktuálne vládnuceho šejka z rodiny Ál Nahján. Zachovať objektivnosť na základe tejto skutočnosti nebolo vždy najjednoduchšie. Preto výroky, ktoré boli podľa môjho názoru niekedy kontroverzné, som neuvádzal ako fakt ale ako priamu citáciu.

Pre získanie hlbších, konkrétnejších a autentickjších informácií som počas môjho výskumu elektronicky kontaktoval mnohé inštitúcie so sídlom priamo v meste Abú Zabí . Ako napríklad informačné centrum, štatistický úrad, múzeum histórie alebo centrum pre turizmus a kultúru. Približne polovica odoslaných e-mailov zlyhala pri doručení. Zvyšné na ktoré som dostal odpoveď, odkazovali na verejnosti prístupné informácie v podobe turistických sprievodcov a brožúrok, ktoré som mal už pred odoslaním e-mailov naštudované. Podarilo sa mi dokonca viesť priamu online konverzáciu s jedným zo zamestnancov pracujúcich pre vládnu inštitúciu Abú Zabí. Avšak aj v tomto prípade som bol znovu odkázaný na už verejne známy a existujúci materiál. Je pochopiteľné, že niektoré odpovede na svoje otázky by som mohol najlepšie získať osobnou návštevou mesta ale z finančných dôvodov to žiaľ nebolo možné.

Pri spracovaní informácií som sa stretával s mnohými prekážkami, tou najzásadnejšou bolo rovnaké pomenovanie mesta a emirátu Abú Zabí. Mnohé nájdene zdroje a štatistické údaje sa venujú emirátu Abú Zabí ako celku a zahrňujú všetky mestá nachádzajúce sa v ňom. Avšak iba málokedy je

pozornosť zameraná konkrétne iba na hlavné mesto. V niektorých z textov nebolo upresnené či sa jedná o emirát alebo o mesto Abú Zabí a miestami tak bolo neľahké túto skutočnosť rozlíšiť a následne správne použiť v práci.

Je pochopiteľné, že pokiaľ chceme popísať celú históriu od praveku nie je možné sa zamerať iba na oblasť kde leží súčasne mesto pretože oficiálne založenie sa datuje do roku 18. storočia. Je však dôležité venovať sa všetkým obdobiam histórie pre ucelenú predstavu kto ako a kedy pomohol k utvoreniu obrazu dnešného mesta a celej oblasti. Miestami som sa stretával s časovými úsekmi histórie o ktorých neboli vedené dostatočné záznamy. Tieto obdobia vo svojej práci označujem ako „obdobia temna.“

3 HISTORICKÝ VÝVOJ OBLASTI

3.1 Obdobie praveku a staroveku

Pôvodný názov súčasného hlavného mesta Spojených arabských emirátov bolo „*Milh*“ čo by sa mohlo do slovenského jazyka preložiť ako „*Sol*.“ Existuje veľa teórií o pôvode historického názvu. Tým najpravdepodobnejším je najskôr fakt, že poloha mesta sa nachádza na pobreží, ktoré obmýva slaná morská voda. Z nej sa následne ľudia naučili veľmi rýchlo získavať a ťažiť soľ.

Aktuálny názov mesta vznikol pravdepodobne z toho, že v tejto oblasti bol zvýšený výskyt gaziel. Gazela sa prekladá do arabského jazyka ako „*Zabí*“ z čoho získalo mesto Abú Zabí svoj novodobý názov. Celé meno môžeme teda preložiť do slovenského jazyka ako „*Otec gazely*.“ Niektorí beduíni nazývali toto mesto ako „*Umm Zabí*“ teda „*Matka gazely*“. Avšak v historických archívoch sa takéto tvrdenia nenachádzajú, zaznamenaný je iba názov Abú Zabí. Môžeme teda predpokladať, že v ústnom tradovaní mohlo mať mesto viacero prezývok a názvov.

Podľa kníh a spisov napísaných arabskými historikmi a básnikmi bol názov, ktorý je známy dnes, po prvý krát použitý pred viac ako 300 rokmi. Na základe starých ománskych záznamov, hlavná časť územia dnešného mesta Abú Zabí nazývaná az-Zafra bola pôvodne obývaná ešte pred samotným oficiálnym založením mesta. Tu sídlili dominantné kmene an-Nahján a al-Maktúm.¹

Prvé archeologické výskumy boli vykonané pred viac ako 50-timi rokmi na území Spojených arabských emirátov (taktiež aj SAE). Prevedené boli na malom ostrove Umm an-Nár, ktorý je súčasťou Abú Zabí. Vykopávky, ktoré začali v roku 1959 viedli k objaveniu dovtedy neznámej civilizácie. Nasledujúce desaťročia viedli k bližšiemu skúmaniu a štúdiám prevádzanými archeologickými tímami rovnako zo SAE, ale aj ľuďmi z univerzít a z iných akademických inštitúcií pochádzajúcich z celého sveta. Spoločne urobili významné objavy, ktoré umiestnili túto krajinu pevne na svetovú mapu. A to v zmysle prispievania do svetového kultúrneho dedičstva a následne k vzniku modernej civilizácie.

---

¹ How did Dubai, Abu Dhabi and other cities get their names? Experts reveal all, *UAEinteract* [online]

Napriek tomuto faktu a uskutočneným objavom , sa dá povedať, že občania SAE sa málo zaujímajú a vedia len veľmi málo o svojej minulosti. Mnoho objavov a nálezov bolo publikovaných na medzinárodných konferenciách v zahraničí alebo vo vedeckých žurnáloch a časopisoch. A iba relatívne nízky počet bol publikovaný v SAE. Z tých bol len minimálny počet uvedený v arabskom jazyku. Napriek neustálej snahe a rozsiahlej archeologickej práce vykonávanej každý rok, je tento fakt len veľmi málo dávaný do pozornosti ľudí žijúcich v Abú Zabí.

Na podnet a slová šejka menom Zájid bin Sultán Ál Nahján, ktorý povedal: „*Lud, ktorý nepozná svoju minulosť, nemôže mať svoju prítomnosť ani budúcnosť,*“ bola zorganizovaná prvá medzinárodná konferencia archeológie SAE konanej v apríli 2001 v meste Abú Zabí. Na tejto konferencii sa zúčastnilo mnoho popredných, lokálnych ale aj medzinárodných archeológov, ktorí pracovali v SAE za posledných 40 rokov. Bolo by nemožné detailne predstaviť archeologické záznamy celej krajiny v jednej práci. Napriek tomu je v tejto práci predstavená aspoň istá časť z archeologického dedičstva a to od neskorej doby kamennej viac než 7000 rokov starú až po súčasnosť.²

Spojené arabské emiráty majú dlhú históriu. Historici sa domnievajú, že SAE zohrali veľmi významnú úlohu pri migrácií ľudí z Afriky do Ázie. Najskoršie obdobie okupácie územia ľuďmi o ktorom máme významné a podložené dôkazy pochádzajú spreď 7500 rokov, keď podnebie bolo vlhkejšie a potravinových zdrojov bol nadbytok. Dokonca aj počas tejto rannej fáze existujú dôkazy o interakciách ľudí s vonkajším svetom a to predovšetkým s civilizáciami nachádzajúcimi sa severne od tohto regiónu.³

Je tomu len nedávno, čo archeológovia predstavili svetu objav, ktorý oni sami opisujú ako jeden z najpozoruhodnejších a najvzácnejších nálezov v oblasti Perzského zálivu. Je to 7500 rokov starý, dobre zachovaný trojizbový dom.⁴ Tento vzácny objav bol nájdený na ostrove Marawah, ktorý sa nachádza približne 110 km západne od súčasného mesta Abú Zabí. „*Tieto významné nálezy poukazujú*

---

² POTTS DANIEL, NABOODAH HASSAN, HELLYER PETER (2003): *Archeology of the United Arab Emirates: Proceedings of the First International Conference on the Archaeology of the UAE*, s.5

³ History, *UAEinteract* [online]

⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 1

na vyspelé konštrukčné metódy využívané na území Abú Zabí už od neolitckej doby a jeho vplyv na námorný obchod, ktorý sa uskutočňoval na veľké vzdialenosti.“ Povedal Muhammad al-Mubáarak, predseda turizmu pre Abú Zabí.⁵

Jedným z najdôležitejších nálezov bolo nájdenie ľudskej kostry. Časť z tejto kostry bola uložená do zrútenej miestnosti v dome, čo znamená, že stavba bola pôvodne používaná ako dom pre bývanie a neskôr slúžila ako hrobka.⁶

Ľudia v tejto dobe chovali ovce a kozy a využívali kamenné nástroje na ulovenie a následné spracovanie iných zvierat ako napríklad gazely. Taktiež využívali more ako zdroj obživy, čo dokazujú veľké počty nájdených kostí z rýb, delfínov či korytnačiek. Výskumníci ďalej našli veľmi zachované, malé guľôčky vyrobené z mušlí a žraločích zubov, je možné, že sa jedná o akýsi druh starodávnych šperkov, ktoré aby sa predišlo zbytočnému poškodeniu boli opatrne a precízne vykopané.⁷ Za zmienku určite stojí aj pestro zdobená, keramická nádoba, ktorá bola nájdená kompletná a nepoškodená, táto nádoba pôvodom pochádzala z územia dnešného Iraku. Tento nález potvrdzuje význam námorného obchodníctva.⁸

Ďalšou etapou, ktorú mapujú archeologické nálezy je obdobie medzi rokmi 2700 až 2000 pred naším letopočtom. V oblasti dnešných Spojených arabských emirátov a Ománu boli nájde pozostatky usadlostí z tohto obdobia. Na ostrove Umm an-Nár boli nájdené hrobky okrúhleho tvaru, zostavené z kameňa, ktoré pripomínali veže. Tieto vykopávky poukazujú na priebežný vývoj remesiel počínajúc výrobou keramiky až po neskoršie spracovanie, využitie a distribúciu medi. Existujú dôkazy o priebehu vzájomného obchodu na súši a na mori medzi osadníkmi Umm an-Nár a okolitými civilizáciami. Napríklad s mezopotámskou a protoindickou.

Pokračujúce obdobie medzi rokmi 2000 až 1600 pred naším letopočtom je pomenované podľa objavených nálezov vo Wádí Súq, ktorý môžeme lokalizovať do oblasti medzi Ománsky záliv a mesto al-^cAjn. Osídlenie v tomto období bolo

---

⁵ AL NOWAIS SHIREENA, Abu Dhabi archeologist unearths rare, well-preserved Stone Age house, *The National UAE* [online]

⁶ Late stone age life revealed by new excavations on Marawah Island, *WAM/ Esraa* [online]

⁷ Viď obrázok v prílohe č. 2

⁸ Prehistoric sites found in Emirate of Abu Dhabi, *ArcheoFeed* [online]

postavené prevažne na základe predchádzajúcich osád. Medzi dobre zachované nálezy patrí keramika, lode, zbrane a medené guľičky v kamenných hroboch, ktoré sú jasným dôkazom stále rozvíjajúcej sa produkcie medi.⁹ Podporou pre ďalší rozvoj ľudského osídlenia je vynález vodného zavlažovacieho systému, ktorý je známy pod názvom Faládž.¹⁰ Tento významný pokrok pochádza z doby železnej, ktorú datujeme do rokov 1300 až 300 pred našim letopočtom. Vďaka tomuto objavu nebolo ďalej poľnohospodárstvo závislé od blízkosti prirodzeného vodného zdroja. Plantáže určené k pestovaniu plodín sa mohli ďalej rozširovať a stabilnejšie udržiavať a zaisťovať tak obživu pre neustále sa rozvíjajúcu populáciu.

Helenistické obdobie začínajúc rokom 300 pred našim letopočtom je charakteristické výrazným vplyvom pochádzajúcim z kultúr Mezopotámie, Sýrie, Partskej a Sásánovskej ríše. Vplyv je evidentný vďaka objavom nápisov, mincí a predmetov používaných pre každodennú potrebu. Tieto predmety sa taktiež zhodujú s nálezmi na území Saudskej Arábie a Petry v Jordánsku.¹¹

3.2 Pred islamská a islamská éra počas stredoveku

Záznamy a archeologické nálezy od neskorého helenistického obdobia až po počiatok islamskej éry sú značne obmedzené a môžeme tak hovoriť o „dobe temna.“ Avšak je známe, že územie bolo pod silným vplyvom Sásánovskej dynastie a ľudia začali rozširovať svoje usadlosti pozdĺž celého pobrežia a na menších ostrovoch emirátu Abú Zabí.¹² Začiatkom prvého storočia nášho letopočtu bola zvýšená námorná doprava v okolí dôležitého prístavu Omana, pravdepodobne na území dnešného emirátu Umm al-Qajwajn. Tento prístav sa využíval na obchodných cestách do Indie, kde sa často krát obchodovalo s perlami, ktoré napriek tomu, že boli využívané v tejto oblasti po tisícročia tak v tomto období dosiahol obchod s perlami nových rozmerov.¹³

---

⁹ Vid' obrázok v prílohe č. 3

¹⁰ Vid' obrázok v prílohe č. 12

¹¹ Ancient Cultures, oficiálne webové stránky Abú Zabí [online]

¹² Tamtiež

¹³ History, *UAEinteract* [online]

3.2.1 Perlový obchod

Perlové ustrice boli v emirátoch zdrojom bohatstva dlho pred objavom ropy. Perlové ustrice sa prirodzene vyskytujú v plytkých vodách Perzského zálivu.¹⁴ Nie sú jasné dôkazy o tom, kedy sa začali po prvý krát vo veľkom zbierať za účelom zisku a predaja, a však niektoré z periel boli objavené v archeologických vykopávkach starých 7000 rokov.¹⁵

Potápači v tom období nemali žiadnu špeciálnu výstroj. Pri zbere im teda nezostávalo nič iné iba spoliehať sa na svoje skúsenosti a fyzickú zdatnosť. Zber bol často krát veľmi nebezpečný, riskantný a zdĺhavý. Zo svojich výprav sa vracali domov po dlhom čase alebo vôbec.

Záznamy o lovcoch perál sa objavujú už od dôb staroveku, kedy o ich životoch boli zmienky v piesňach a básňach. Aby ich námorné cesty boli ešte efektívnejšie tak na svojich lodiach prevážali mangrovové drevo a d'atle až do vzdialených oblastí, napríklad do východnej Afriky.¹⁶

Pre ľudí z emirátov bol perlový obchod zdrojom obživy. Niektorí sa tomu venovali iba sezóne a po návrate domov sa ďalej často krát kultivovali záhrady a oázy vo vnútrozemí, pre iných sa lovenie periel stalo prácou na plný úväzok. Postupom času sa mnoho rodín rozhodlo presunúť a začať permanentne žiť na jednej z pobrežných usadlostí. Tým sa zväčšoval význam a veľkosť predovšetkým Abú Zabí a Dubaja. Rás al-Chajmá a okolité pobrežné dediny boli založené ako prístavy pre rôzne arabské kmene, ktoré sa taktiež podieľali na rozvoji perlového odvetvia.¹⁷

3.2.2 Príchod islamu

Aj keď islamská archeológia Spojených arabských emirátov bola poctivo skúmaná iba posledné desaťročia, informácie a archeologické vykopávky dnes slúžia ako dôležitý zdroj o minulosti krajiny.

---

¹⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 4

¹⁵ YOSRY FATMA, Trade in UAE, *Prezi* [online]

¹⁶ POST GUEST, The Maritime Heritage of Abu Dhabi, *Hankering for History* [online]

¹⁷ Pearls and Pearlring, *UAEinteract* [online]

Jedným z najdôležitejších archeologických nálezísk, ktoré nám poskytujú prehľad medzi pred islamskou a rannou islamskou dobou je pahorok s názvom Kuš.¹⁸ Bol osídlený počas 4. až 13. storočia nášho letopočtu. Archeologické nálezy organického pôvodu, akými sú mušle ale aj sklo a obchodná keramika nám poskytujú výborný prehľad jednotlivými časovými úsekmi. Kuš a jeho zázemie v severnej oblasti dnešného emirátu Rás al-Chajmá, je vynikajúcim zdrojom pre hlbšie výskumy spojené s interakciou medzi Indiou a lokálnou komunitou pomocou námorného obchodu.¹⁹ Bez objavení lokality Kuš by sme nemali vôbec žiadne záznamy o oblasti SAE z tohto obdobia. Archeologické vykopávky taktiež odhalili, že miesto Kuš skrývalo dlhú dobu niekoľko budov pochádzajúcich zo šiesteho storočia nášho letopočtu.

Je známou skutočnosťou, že ľudia z SAE a Ománu patrili medzi prvých konvertitov k islamu v jeho počiatkoch a ich konverzia bola na základe vlastnej dobrovoľnosti.²⁰

Jedným z najvýznamnejších a najpozoruhodnejších objavov tejto doby je bezpochyby nestoriánsky kláštor na ostrove Baní Jás pochádzajúci z roku 600 nášho letopočtu. Rovnako ako je tomu aj dnes, väčšina archeologických objavov v emiráte Abú Zabí z obdobia rannej islamskej éry je prevažne z okolia oáz al 'Ain.²¹

Geografické podmienky v období pred a po príchode islamu boli rozhodujúce pri obývaní Spojených arabských emirátov. Na západnom pobreží, kde leží aj dnešné mesto Abú Zabí, je veľmi nehostinné prostredie s množstvom soľných plání zvaných sabcha.²² Pobrežie je extrémne nehostinné a neatraktívne pre akýkoľvek druh osídlenia a to najmä kvôli už spomínaným sabchám. Pri zvýšenom výskyte zrážok bolo takmer nemožné pre cestovateľov prejsť cez sabchy. Lodiam sa len veľmi ťažko orientovalo a pohybovalo v týchto vodách, keďže je more pri pobreží miestami pomerne plytké. Výsledkom toho je len málo uchovaných dôkazov o usadlostiach pri pobreží Abú Zabí až po Katarský

---

¹⁸ Vid' obrázok v prílohe č. 5

¹⁹ KENNET DEREK, Staff, *Durham University* [online]

²⁰ The United Arab Emirates throughout the ages!, *Emirates Natural History Group* [online]

²¹ Ancient Cultures, oficiálne webové stránky Abú Zabí [online]

²² Vid' obrázok v prílohe č. 13

polostrov. V porovnaní s východnou časťou emirátu Abú Zabí, Dubaja, Šardžah a severnej časti emirátov, kde prístavy boli viac frekventované a to aj napriek tomu, že výskyt sabchy bol zreteľný na mnohých miestach aj v týchto oblastiach.²³

V roku 1992 bola založená spoločnosť Archeologický prieskum ostrovov Abú Zabí, (ďalej len ADIAS). Spoločnosť bola založená z dôvodov bližšieho preskúmania ostrovov a možného nájdenia archeologických nálezísk. Za obdobie deviatich rokov určila ADIAS niekoľko stoviek nálezov a vykopávok. Program ADIAS bol uskutočnený predovšetkým za podpory domácich ropných spoločností a taktiež leteckej spoločnosti Emirates.²⁴ Je vidieť, že podnikatelia Abú Zabí využívajú financie nie len na stavbu a rozvoj nových vecí, ale aj na poznanie svojej histórie a pomáhajú tak zachovávať svoje tradície pre budúce generácie.

3.2.3 Príchod Portugalcov

Príchod Portugalcov do oblasti Zálivu v 16. storočí mal krvavé následky pre arabské obyvateľstvo obzvlášť v prístavoch na východnom pobreží emirátov. Dňa 21. septembra bol v roku 1507 prevzatý dôležitý prístav Chúr Fakán, ktorý zastával strategickú úlohu pri kontrole plavieb medzi Indiou a Perzským zálivom. Udialo sa tomu tak pod velením portugalského generála Alfonza de Albuquerqueho. Od tohto dňa sa začali Portugalci podieľať na histórii Spojených arabských emirátov.²⁵

Avšak počas toho ako jednotlivé európske mocnosti súperili o regionálnu nadvládu, predovšetkým Veľká Británia a Portugalsko, tak moc na lokálnej úrovni začala naberať na sile. V roku 1997 bola v oblasti Mantiqa as-Sirra na západe Abú Zabí objavená pevnosť postavená z hlinených tehál. Táto pevnosť slúžila ako základňa pre odpor proti portugalskej nadvláde v roku 1633 kmeňu Baní Jás. Vďaka tejto pevnosti sa začali objavovať prvé historické zmienky o kmeni Baní Jás, ktorý zohral významnú úlohu v histórii emirátu a dnešného mesta Abú Zabí.

---

²³ KING GOEFFREY, The Coming of Islam and the Islamic Period in the UAE, *UAEinteract* [online]

²⁴ Abu Dhabi Islands Archeological Survey, *Electronic Tools and Ancient Near East Archives* [online]

²⁵ Vid' obrázok v prílohe č. 6

Vyhostenie Portugalcov z prístavov v pobrežnej oblasti bolo čoskoro hlavným cieľom a približne v roku 1643 Portugalci neboli viac schopný udržať si spomínaný prístav Chúr Fakán a v roku 1648 nasledovali Sohár a Maskat.²⁶

Zjednotené arabské kmene začali znovu naberať na silne jednalo sa predovšetkým o rodinu al-Qawásim, ktorá neskôr v 19. storočí vybudovala flotilu skladajúcu sa zo 60 väčších plavidiel a eventuálne boli schopný zapojiť do boja až 20 000 námorníkov. To vyprovokovalo Britov k útoku a ovládnutiu námorných obchodných ciest medzi Zálivom a Indiou.²⁷

---

²⁶ POTTS DANIEL, NABOODAH HASSAN, HELLYER PETER (2003): *Archeology of the United Arab Emirates: Proceedings of the First International Conference on the Archaeology of the UAE*, s.161-169

²⁷ History, UAEinteract [online]

4 ZALOŽENIE MESTA ABÚ ZABÍ

Jedna z najvýznamnejších udalostí uskutočnených na dnešnom území mesta Abú Zabí sa odohrala pod vedením kmeňa Baní Jás v roku 1761. Tomuto kmeňu sa podarilo prevziať vládu nad ostatnými beduínskymi komunitami. Z tohto kmeňa neskôr pochádzali predkovia vládnučích rodín v Abú Zabí a Dubaji.²⁸

Legenda tvrdí, že beduínski lovci prenasledovali gazelu, ktorá ich zavedla z oblasti zvanej Liwa až na pobrežia dnešného mesta Abú Zabí. Liwa je najväčšia oázová oblasť ležiaca na juhu vo vnútrozemí Spojených arabských emirátov.²⁹ Keďže je to vzdialenosť približne 160 km nehostinnou púšťou, môžeme predpokladať, že sa jedná skutočne o legendu.³⁰ Najdôležitejší dôvod pre založenie usadlosti Abú Zabí bol práve objav pitnej vody a vysoká koncentrácia divej zvery vhodnej na lov. Správy o náleze takéhoto charakteru sa zvykli šíriť veľmi rýchlo. Tento objav prinútil kmeň Baní Jás presunúť svoje záujmy práve sem. Ďalšou výhodou miesta boli plytčiny, ktoré ostrov obmývali. Ťavy tieto plytčiny dokázali pri odlive ľahko prejsť čo robilo ostrov pomerne prístupným, avšak v časoch vojny sa dokázal ostrov izolovať.³¹

Zijáb bin ʿÍsá Ál Nahján, šejk Abú Zabí v rokoch 1761 až 1793 a zakladateľ rodiny Ál Nahján, bol jeden z prvých, ktorý sa presunul na novoobjavený ostrov. Je mu teda pripisované založenie mesta Abú Zabí.³²

Spočiatku mesto tvorilo približne 20 domov, avšak spomínané výhodné podmienky podnecovali k rýchlemu zaľudňovaniu a z malej usadlosti sa rázom stala rybárska dedina. Jednou z prvých vecí, ktoré šejk Zijáb spravil v roku 1763 bolo postavenie malej pevnosti z hlíny okolo novo vykopanej studni. Táto pevnosť nazývaná Qasr al-Hosn do dnes stojí ako historická budova v meste Abú Zabí a poskytovala domov vládnucej rodine Ál Nahján po dobu dvoch storočí.³³ Zabezpečenie a ochrana pitnej vody bola rozhodne najvyššou prioritou.

---

²⁸ Emiráty – historie, 2. časť, *Arabské-Emiráty-Web.cz* [online]

²⁹ Abu Dhabi United Arab Emirates, *Islamic Travel* [online]

³⁰ Vid' obrázok v prílohe č. 14

³¹ Abu Dhabi History, *AbuDhabi City Guide and Bookings* [online]

³² The Sheikhs of Abu Dhabi, *Dreaming in Arabic* [online]

³³ Vid' obrázok v prílohe č. 15

S rastom populácie, vznikali aj strážne veže – jedna tvorila súčasť, už spomínanej pevnosti Qasr al-Hosn. Ďalšia zo strážnych veží stála na moste al-Maqta kde ľudia zvykli prechádzať z ostrova na pevninu počas odlivu.³⁴ Nedávno bola objavená tretia veža. „*Moja teória je, že význam týchto troch veží bol pomôcť orientovať sa, keďže v okolí nebolo nič, iba číry pohybujúci sa piesok*“. – Poukazuje šejk Zájid Ál Nahján.³⁵

Obyvatelia mesta Abú Zabí, ešte pred objavom ropy viedli pomerne kludný a uvoľnený spôsob života. Abú Zabí bol príkladom pokojného, malého, pobrežného mesta v púšti. Bolo postavené v harmónii a na základe spoločenských potrieb, pričom obyvatelia sa medzi sebou navzájom osobne poznali. Rezidenčné sektory boli zámerne umiestnené smerom na sever, smerom k moru. V dobe pred vynájdením klimatizačnej technológie nám stavitelia dokazujú skutočnú znalosť ich vlastného prostredia. Zámer v plánovaní mesta bol aj udržať krátku vzdialenosť jednotlivých budov medzi sebou, aby sa obyvateľom mesta umožnil prístup ku všetkému potrebnému iba za pomoci chôdze.³⁶

4.1 Všeobecné predpoklady urbanizácie

Urbanizácia je proces pri ktorom dochádza k zaľudňovaniu miest a zvyšovaniu hustoty obyvateľstva. Deje sa tomu pri sťahovaní ľudí z okolitého vidieku a menších miest do väčších, ktoré ponúkajú viacero pracovných, edukačných a kultúrnych možností, ale aj lepšie sociálne a zdravotné zabezpečenie.³⁷

Tendencia urbanizácie sa každým rokom zvyšuje takmer po celom svete a predpokladá sa, že tomu bude tak i naďalej v budúcnosti. V roku 2008 Spojené národy vyhlásili, že 50% populácie žije v mestských oblastiach. Tento fakt, je rozhodne míľnikom a zlomovým bodom v histórii demografie.³⁸ Očakáva sa, že 7

---

³⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 16

³⁵ RADAN SILVIA, The story of Abu Dhabi, *Khaleej Times* [online]

³⁶ Abu Dhabi: The Beginning – Part 1, *Saad Rabia* [online]

³⁷ HARRIS P.M.G. (2003): *The History of Human Populations: Migration, urbanization, and structural change*, s. xxii

³⁸ HAUB CARL, What Is a City? What Is Urbanization?, *Population Reference Bureau* [online]

z 10 ľudí bude žiť v mestách v roku 2050. Viac ako 180 000 tisíc ľudí migruje do miest každý deň.³⁹

Urbanizáciu rozdeľujeme do dvoch hlavných kategórií, plánovaná a neplánovaná. Neplánovaná je najstarším typom a môžeme ju vidieť pri mestách s veľmi dlhodobou históriou siahajúcou často krát až do stredoveku či dokonca staroveku. Mnoho týchto miest malo neskôr skúsenosť s reorganizáciou ciest a budov a to najmä kvôli ekonomickým alebo vojenským účelom. Jeden z príkladov by mohol byť aj Paríž, kde sa museli v minulosti rozširovať cesty a ulice kvôli zvýšenej koncentrácii automobilov.⁴⁰

Druhým typom je urbanizácia plánovaná, tento druh je založený na pokročilom pláne, ktorého dizajn môže zahrňovať estetické, ekonomické, či vojenské účely. V zásade sa preferuje aby oblasť disponovala funkčnou infraštruktúrou ešte predtým, ako samotná urbanizácia začne. Rovnako tak môžu byť dopredu naplánované priestory pre parky, ktoré vytvárajú príjemnejšie prostredie pre život v oblasti.⁴¹

Mesto sa skladá z viacerých sociálnych štruktúr, ktorými sa odlišuje od dediny nie len veľkosťou, čiže rozsahom aglomerácie a taktiež počtom obyvateľov, ale aj zložitosťou a viacerými inými odlišnosťami. Ponúka rozsiahlu škálu sociálnych vzťahov a prepojení. Jeho presná definícia sa môže každým autorom líšiť. Neexistuje žiadna ucelená definícia, ktorá by bola presná a jasná a všeobecne prijateľná. Keďže autori pristupujú k definícii rôzne a to z iných hľadísk – ekonomického, demografického, kultúrneho a antropologického a mnoho iných. Jednou z najznámejších definícií z pozície sociologickej a antropologickej je definícia amerického sociológa Louisa Wirtha, podľa jeho slov mesto tvorí „*relatívne veľké, husto osídlené a trvalé sídlo sociálne heterogénnych indivíduí*“. S čoraz viac rozširujúcou sa urbanizáciou sa mení aj sociologická definícia mesta, ktoré je spojované so slobodou jednotlivca, širším spektrom pri výbere zamestnaní, celkovou vyššou úrovňou modernizácie a v neposlednom rade aj výraznejšou emancipáciou žien v spoločnosti.⁴²

---

³⁹ JAMES PAUL, Managing Metropolises by Negotiating Mega-Urban Growth, *Academia* [online]

⁴⁰ Urban Geography: Why We Live Where We do, *Wendover Productions* [online]

⁴¹ Urbanization, *New World Encyclopedia* [online]

⁴² BITUŠIKOVÁ ALEXANDRA (2003): *Urbánna Antropológia Východiská a perspektívy*, s. 7-9

Mestá sa zakladali z dôvodov naplniť potreby spoločnosti a teda aj jednotlivcov. Tieto potreby tvorili potreby sociálne – komunikácia a spolupráca medzi jednotlivými kmeňmi, ekonomické – obchodovanie, zdroj práce a tiež sprostredkovali ochranu proti útočníkom z okolitého sveta. Rovnako tak poskytovali priestor pre rozvoj života ľudí, kultúry a náboženstiev.

Čo ovplyvňovalo pozíciu mesta viac, než čokoľvek iné, bol prístup k vode. Pozícia mesta bola vždy závislá na prístupe k pitnej vode. Výhodou bola aj prepojenosť súše a morí. Moria a oceány vždy boli a aj sú to, čo spája náš svet. Neexistuje výhodnejší dopravný prostriedok, ktorý dokáže preniesť také obrovské množstvo nákladu ako je loď. Každé mesto musí byť ekonomicky úspešné, aby mohlo rásť. Importovať tovar do mesta, ktoré je vzdialené stovky kilometrov vo vnútrozemí, je vždy náročnejší a zdĺhavejší proces, ako do mesta, ktoré sa nachádza blízko pri mori alebo oceáne. Niektoré mestá sú zase postavené blízko pri zdroji nerastných surovín. Napríklad americký Pittsburgh bol pôvodne známy ako „Oceľové mesto.“⁴³

Abú Zabí spĺňa všetky tieto veľmi dôležité aspekty a predpoklady pre ekonomický rast svojou polohou a rozsiahlymi ropnými náleziskami v blízkosti mesta.⁴⁴ Historický vývoj a evolúcia urbanizácie mesta Abú Zabí je analyzovaná v ďalších kapitolách práce.

---

⁴³ Why Cities Are Where They Are, *Wendover Productions* [online]

⁴⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 7

5 OBJAV ROPY A VPLYV NA VÝVOJ MESTA

Prvý významný objav ropy na Blízkom východe bol nájdením ropy v Iránskom meste Masdžid Sulajmán, ktoré leží na juhozápade. Tento nález bol uskutočnený dňa 26. mája 1908. Význam ropy bol ihneď rozpoznaný nie len anglickým námorníctvom, ktorého flotila zložená z bojových lodí bola poháňaná naftovými, dieselovými motormi. Tento fakt si taktiež uvedomovali aj iné mocnosti (Nemecko, Turecko), čo viedlo k jasnému zámeru o kontrolu tohto územia kvôli ropovodu na začiatku prvej svetovej vojny.

Ropa taktiež hrala významnú úlohu rovnako tak aj po skončení prvej svetovej vojny, kedy Osmanská ríša usilovala o udržanie provincie Mosul, kde bolo nájdené obrovské ropné nálezisko v roku 1927 blízko mesta Kirkúk, ktoré v tom čase spadalo pod britský mandát v Iraku. Ropa bola ďalej objavená v Perzskom zálive, počínajúc Bahrajnom v 1931. V objavoch ropy nasledovali krajiny: Kuvajt, Katar, Saudská Arábia, šejkáty⁴⁵ (Abú Zabí, Dubaj) a Omán.⁴⁶

Ďalšie výskumy vykonané tímami ropných spoločností sa uskutočňovali v polovici 30-tich rokov 20. storočia. Boli sprevádzané mladým mužom, ktorý neskôr hral kľúčovú úlohu pri rozvoji krajiny. Najprv ako zástupca panovníka vo východnom regióne Abú Zabí, neskôr ako panovník a prezident Abú Zabí, šejk Zájid bin Sultán Ál Nahján.⁴⁷ Výsledky týchto prieskumov boli sľubné a konzorcium zahraničných ropných spoločností priblížil vtedajší vládca šejk Šachbút Ál Nahján, ktorý s nimi vyjednal koncesnú zmluvu. Táto zmluva bola podpísaná 11. januára 1939 s platnosťou na nadchádzajúcich 75 rokov.⁴⁸

Rokom 1960 malé štáty zálivu produkovali 15% celkovej vyťaženej ropy na svete, s ďalšími 10% pochádzajúcich z Iraku a Iránu. O desať rokov neskôr sa

---

⁴⁵ Šejkát je geografická oblasť alebo spoločnosť (obvykle kmeňová), ktorej vládne šejk. Šejkáty existujú takmer výhradne v arabských krajinách, hlavne na Arabskom polostrove.

⁴⁶ OWEN ROGER, One Hundred Years of Middle Eastern Oil, *Brandies University Crown Center for Middle East Studies* [online]

⁴⁷ Vid' obrázok v prílohe č. 26

⁴⁸ HELLYER PETTER, End of a 75 year era of oil-fuelled progress for Abu Dhabi, *The National Business* [online]

tento podiel zvýšil až na 30%.⁴⁹ Môžeme teda pozorovať markantný nárast za relatívne krátke obdobie.

5.1 Ropné spoločnosti so sídlom v meste Abú Zabí

S objavom ropy pochopiteľne vznikali mnohé národne ale aj nadnárodné spoločnosti, vďaka ktorým nastal extrémny ekonomický pokrok mesta a celého regiónu. Životná úroveň vzrástla a z mesta uprostred púšte sa stala jedna z najvyspelejších svetových metropol. Zásľuhu za tento rozvoj sa dá pripísať bezpochybné práve týmto spoločnostiam.

Jednou z primárnych korporácií podieľajúcich sa na rozvoji je *Abu Dhabi National Oil Company* (ďalej len ADNOC) teda v preklade Národná ropná spoločnosť Abú Zabí.⁵⁰ Radí sa medzi desať najväčších ropných spoločností na svete, tento štátom riadený podnik je zapojený do všetkých odvetví ropného priemyslu. Tvorí komplexnú a zložitú štruktúru a zahrňuje tak majetkové väzby s veľkými „západnými“ spoločnosťami.

Napriek tomu že, vznik ADNOCu sa datuje od roku 1971, je potrebné byť oboznámený aj s historickým vývojom ropného priemyslu v Abú Zabí, aby sme za týmto účelom ďalej dokázali porozumieť súčasnej štruktúre a rozdeleniu ADNOCu.

Abú Zabí vstúpilo do ropného priemyslu pomerne neskôr na rozdiel od ostatných štátov na Blízkom východe, svoju produkciu začalo až v roku 1962. Avšak pátranie po rope začalo o takmer 30 rokov skôr. Rovnako ako všade v tom čase na Blízkom východe, hľadanie bolo v rukách zahraničných ropných záujmov organizovaných v konzorciách. V roku 1928 medzinárodné ropné spoločnosti pochádzajúce predovšetkým z Veľkej Británie, USA a Holandska sformovali *Iraq Petroleum Company* (ďalej len IPC). So vznikom tejto spoločnosti sa jednotlivé krajiny dohodli, že všetka ropa nájdená na bývalom území Osmanskej ríše bude výhradne určená pre túto spoločnosť. Môžeme tak pozorovať veľmi výrazný

---

⁴⁹ OWEN ROGER, One Hundred Years of Middle Eastern Oil, *Brandies University Crown Center for Middle East Studies* [online]

⁵⁰ Viď obrázok v prílohe č. 31

monopolný systém, ktorý bol v tomto čase zavedený. Do tejto oblasti spadalo väčšina štátov Perzského zálivu, vrátane Abú Zabí.⁵¹

Ropný prieskum v Abú Zabí mal pomalé začiatky. Spočiatku musel byť odložený kvôli vypuknutiu druhej svetovej vojny. Po skončení vojny sa skupina IPC zamerala na hľadanie ropy v Katare, kde začali s vývozom ropy v roku 1949.

Znalosť geológie na území dnešných Spojených arabských emirátov bola limitovaná a ekonomické podmienky tu boli veľmi nerozvinuté. Samotné mesto Abú Zabí nebolo viac než malá obec a v celých emirátoch neexistovala vôbec žiadna infraštruktúra v 50-tich rokoch.⁵²

Jednou z ďalších primárnych spoločností podieľajúcich sa bezpochybné na rozvoji mesta vďaka financiám získaných z ropného sektoru je *Abu Dhabi Gas Liquefaction Company* (ďalej len ADGAS), v preklade Spoločnosť skvapalňovania plynov Abú Zabí.⁵³ ADGAS bola ako prvá spoločnosť na Blízkom východe zameriavajúca sa na vývoz a spracovávanie skvapalneného zemného plynu založená v roku 1973. Bola založená s cieľom sprostredkovať túto komoditu zahraničným, zámorským klientom. Od svojho vzniku si ADGAS vybudovala prednú pozíciu a drží si tak prvenstvo svetového rebríčka vo výrobe a spracovávaní zemného plynu. Využitím najnovších technológií je táto spoločnosť priekupníkom vo odbore LPG a LNG⁵⁴ marketingu. Čo sa týka produkcie spoločnosti, tá sa pohybuje okolo 5,2 miliónov ton LNG za rok. Od roku 2004 je ich hlavným klientom *Tokyo Electric Power Company*, ktorý odoberá viac než 80% z celkovej produkcie LNG. Avšak samotná spoločnosť tvrdí, že: „*Naším hlavným klientom vždy zostane vláda a mesto Abú Zabí skrz offshorový projekt pridružený zemnému plynu.*“⁵⁵

---

⁵¹ JONES GOEFFREY, Abu Dhabi National Oil Company, *Encyclopedia* [online]

⁵² Abu Dhabi National Oil Company History, *Funding Universe* [online]

⁵³ Vid' obrázok v prílohe č. 32

⁵⁴ LPG (z angličtiny Liquefied Petroleum Gas) alebo skvapalnený ropný plyn je zmes uhľovodíkových plynov používaná ako palivo do spaľovacích spotrebičov a vozidiel.

LNG (z angličtiny Liquefied Natural Gas) alebo skvapalnený zemný plyn. V prírode sa prirodzene nevyskytuje a je skvapalňovaný po vyťažení.

⁵⁵ SMITH RUPERT (2010): *The Oil and Gas Year Abu Dhabi 2010*, s.66-67

Hlavným centrom produkcie ADGASu je malý ostrov nachádzajúci sa približne 160 km severozápadne od mesta Abú Zabí.⁵⁶ Na tomto ostrove nazývanom *Das Island*, s tým, že „*Das*“ znamená „krok“ v zmysle „stúpenia na povrch,“⁵⁷ sa koná práca spojená s ťažbou, spracovaním a distribúciou ropy a zemného plynu. Riaditeľstvo však sídli priamo v meste Abú Zabí odkiaľ koordinujú a riadia všetky administratívne činnosti. So svojou relatívne malou rozlohou 4,8 km² zohráva ostrov Das významnú úlohu. Zamestnaných je tu viac ako 3000 pracovníkov firmy ADGAS ale aj iných spoločností a zmluvných partnerov, ktorým ostrov ponúka možnosť dočasného bývania. Pre mnohých z nich sa tak ostrov Das stal aj ich domovom. Jeho význam dokazuje taktiež fakt, že tu bolo vybudované špeciálne letisko, aby tak uľahčilo a zjednodušilo celkový priebeh obchodu.⁵⁸

---

⁵⁶ Vid' obrázok v prílohe č. 17

⁵⁷ DONALDSON NEIL (1975): *The Postal Agencies in Eastern Arabia and the Gulf*, s.236

⁵⁸ Das Island, The Heart of ADGAS, oficiálne stránky spoločnosti ADGAS [online]

6 ABÚ ZABÍ OD OBJAVENIA ROPY PO SÚČASNOŠŤ

“Nová generácia emirátov je plodom úsilia otcov a praotcov, ktorí si zaslúžia všetku našu úctu a uznanie, vďaka ich snahe a horlivosti udržať tradície sa naša minulosť, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou nášho dedičstva nerozpadne,” – Chalífa bin Zájid Ál Nahján,⁵⁹ prezident Spojených arabských emirátov.⁶⁰

Skutočná expanzia a urbanizácia mesta začala v roku 1962 s produkciou ropy. Nárast financií a bohatstva viedla k výraznej imigrácii ľudí z chudobnejších regiónov do Abú Zabí. Celkovú populáciu Spojených arabských emirátov odhadli podľa prieskumu Spojených národov na 9 267 000, tento odhad bol uskutočnený v roku 2016, pričom imigranti tvoria takmer 85% populácie.⁶¹ Proces modernizácie mal výrazný dopad na všetky aspekty života v emirátoch, obzvlášť v rozvoji ekonomickom, sociálnom, politickom a demografickom.

Série zmien počas tejto doby boli vo vzájomnom súlade a výrazne ovplyvnili všetky aspekty bežného života. Nie vždy je možné nájsť presnú dokumentáciu a štatistické záznamy, ktoré by presne zachytávali tieto zmeny daného regiónu. V knihe *From Rags To Riches, a story of Abu Dhabi*, v preklade *Od handier k bohatstvu*, je príbeh o Abú Zabí, kde autor Muhammad al-Fahím popisuje zmeny, ktorých bol on sám svedkom a ponúka nám tak jeho exkluzívny pohľad na evolúciu mesta Abú Zabí: *“Elektrický prúd sme mali zavedený v 1967, mobilné telefóny v 1972, zhruba v rovnaký čas, ak nie skôr, ako boli predstavené v Anglicku, Amerike alebo kdekoľvek inde. Elektrina bola zásobovaná dieselovými agregátmi, ktoré boli nakúpené od spoločnosti Hawker Siddeley, jednej z dvoch firiem, ktoré medzi sebou sťažili o lukratívnu zmluvu. Generátory boli neskôr úplne demontované a nahradené oveľa väčším turbínovým generátorom, ktorý poskytoval tisíce kilowattov výkonu mestám Abú Zabí a al-^cAjn. Práca bola vykonávaná na viacerých projektoch súčasne, ešte pred tým, ako boli plány mesta kompletne dokončené. Všade kde sme sa pozreli, tak bolo niečo vo výstavbe – vládne budovy, domácnosti, cesty, telefónne linky. Káble a kanalizačné potrubie, bolo položené v hlbokých priekopách pod zemou, zatiaľ čo vyššie sa inštalovali pouličné osvetlenia. Začal sa stavať vlnolam aby chránil mesto pred ničivými*

⁵⁹ Vid' obrázok v prílohe č. 27

⁶⁰ STATISTICS CENTRE (2015): *Abu Dhabi Over a Half Century*, s. nezobrazená

⁶¹ The World Factbook, Middle East: United Arab Emirates, *Central Intelligence Agency* [online]

účinkami vetru a mora. Boli postavené zariadenia na odsolovanie vody, ropovody rovnako ako aj ďalšie generátory produkujúce čoraz viac elektriny. Prístav bol vybagrovaný, kým letisko bolo vo výstavbe a obidva projekty boli dokončené naraz v roku 1969. V oblasti vzdelávania vznikali školy, učitelia boli najatí a učebnice pripravené. Niektorí, mladí šťastlivci boli vybraní, aby študovali v zahraničí, aby tak hneď po ich návrate boli schopní zmysluplne prispieť do rozvoja krajiny v dlhodobom hľadisku.“⁶²

Tieto fázy mestských úspechov, by definitívne nebolo možné uskutočniť, za tak krátku dobu bez obrovských financií získaných z ťažby ropy.

6.1 Prípravná fáza 1961- 1966

Toto obdobie je považované za prvú, prelomovú fázu vo vývoji mesta Abú Zabí. Mohlo by sa zdať, že ihneď po objavení a následnom exportovaní prvých ropných zásielok v roku 1962 sa mesto Abú Zabí začalo rozvíjať rýchlym tempom.⁶³ S tým sa však nedá úplne súhlasiť. Pre lepšie pochopenie prečo bol zo začiatku rozvoj mesta Abú Zabí napriek obrovskému finančnému kapitálu pomalší, si musíme podrobnejšie predstaviť život šejka Šachbúta Ál Nahjána a jeho zahraničnú a domácu politiku.

Šejk Šachbút Ál Nahján⁶⁴ vládol Abú Zabí od roku 1928 do 1966. Na rozdiel od neistej a miestami turbulentnej politiky, ktorá zužovala rodinu Ál Nahján, bola Šachbútova 38-ročná vláda do značnej miery charakterizovaná poriadkom a pokojom.⁶⁵ Napriek jeho významnej úlohe v navrátení politickej stability, sa odborníci obzvlášť zamerali na Šachbútove posledné roky vlády. Vo svojich prácach poukazujú na Šachbúta ako ignorantského, neznaleho panovníka, ktorý zlyhal v zaobstarávaní potrieb pre svoj ľud.⁶⁶ Expert Dr. Jane Bristol-Rhys výstižne poukazuje na fakt, že táto jednostranná interpretácia mala za príčinu hlavne spoliehanie sa výhradne na britské zdroje zamerané na politiku vládnutia šejka

---

⁶² AL-FAHIM MOHAMMED (2008): *From Rags to Riches: The Story of Abu Dhabi*, s. nezobrazená

⁶³ Vid' obrázok v prílohe č. 18

⁶⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 28

⁶⁵ TAMMAM HAMDÍ (1983): *Zayed Bin Sultan Al-Nahayyan*, s.44

⁶⁶ RABI UZI (2006): *Oil Politics and Tribal Rulers in Eastern Arabia: The Reign of Shakhbut (1928-1966)*, s.37

Šachbúta. Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severnému Írsku veľmi nevyhovovalo šetrné nastavenie politiky a korporácie. Pochopiteľne chceli nadobudnúť čo najväčší finančný zisk, ktorý videli v enormnom potenciály Abú Zabí. Na splnenie osobných a obchodných záujmov zahraničných firiem, vznikalo mnoho vyhlásení. Napríklad podľa slov Olivera Milesa, politického dôstojníka,⁶⁷ ktorý pôsobil v Abú Zabí v roku 1961, zreteľne pripomína, že pri príchode: „*tam neboli žiadne cesty, skúsení lekári, elektrina alebo vodovodné siete, iba tri alebo štyri domy vyrobené z ťažkých materiálov.*“⁶⁸ Podobný názor môžeme nájsť aj vo vyhlásení °Abd al-Háfiza Chána, ktorý bol neskôr prvým radcom Zájida, mladšieho brata šejka Šachbút Ál Nahjána, v poľnohospodárskom priemysle. Ten tvrdil že, prísť do Abú Zabí bolo ako vstúpiť naspäť do doby kamenej.⁶⁹ Aj napriek skromnej infraštruktúre, si Šachbút vďaka svojej vynaliezavej kmeňovej diplomacii a len príležitostnému využitiu vojenskej sily, dokázal udržať moc a úspešne tak pokračoval vo vládnutí Abú Zabí. Dôkaz moci a popularity možno nájsť v jeho schopnosti udržať si vplyv počas hospodárskeho kolapsu medzi koncom 20-tych a začiatkom 30-tych rokov 20. storočia, ktorý mal za následok celosvetovú recesiu. Predstavenie lacných japonských periel na svetový trh, ktoré sa začali pestovať vo veľkom množstve, pripravili tak konkurenčne nie schopné Abú Zabí o hlavný zdroj príjmov.⁷⁰ Avšak túto pomerne stabilnú politickú vládu začalo výrazne ohrozovať objavenie ropy na konci 50-tych rokov 20. storočia.

Mestská samospráva Abú Zabí bola založená v roku 1961. Jej cieľom bolo začať s organizáciou a rozvojom všetkých mestských zariadení a častí. V tomto období bol rovnako aplikovaný nový, progresívny prístup vlády. Bolo rozhodnuté, že mesto bude postavené strategicky na základe holistického, mestského plánu.⁷¹ Po exporte prvej zásielky ropy z Abú Zabí v roku 1962, boli predstavené tri hlavné poradenské spoločnosti, ktoré mali za úlohu načrtnúť štruktúru mesta a zrealizovať tak vtedajšie vízie vlády. Tejto zložitej úlohy sa zmocnili tri hlavné

---

⁶⁷ Politickí dôstojníci alebo politickí agenti Britského impéria slúžili ako politickí poradcovia pre panovníka v zahraničí.

⁶⁸ NATIONAL CENTER FOR DOCUMENTATION AND RESEARCH (2012): *Memoirs of the Emirates*, s. 123

⁶⁹ AL HAMELI ASMAA, The man who realized Sheikh Zayed's dream of a desert turned green, *The National UAE* [online]

⁷⁰ RABI UZI (2006): *Oil Politics and Tribal Rulers in Eastern Arabia: The Reign of Shakhbut (1928-1966)*, s. 41-42

⁷¹ History of Housing Introduction, oficiálne stránky Abú Zabí [online]

spoločnosti, menovite *William Halcrow & Partners, Scot Wilson, Kirk Patrick & Partners*. Tieto tri spoločnosti následne predložili a predstavili rozmanité návrhy. Spočiatku sa projekty realizovali veľmi pomaly vzhľadom na nesmelú politiku šejka Šachbúta Ál Nahjána a do roku 1965 sa minulo na výstavby projektov iba 1,75 miliónov britskej libry čo sú v prepočte na euro približne 2 milióny. S prihliadnutím na dnešnú infláciu, táto čiastka bezpochybne nespĺňala predovšetkým predstavy zahraničných investorov. Projekty začaté v tomto čase neboli rozsiahleho charakteru. Zahŕňali napríklad inštaláciu potrubia, ktoré malo za účel sprostredkovať pitnú vodu pre obyvateľstvo. Ďalej bolo postavené mólo, dva závody na odsolovanie, dve školy a základný systém ciest pre mesto.⁷²

Naskytá sa teda otázka, prečo šejk Šachbút neposkytol projektom viac financií a nevykročil dopredu „odvážnejším krokom.“ Šachbút veril, že príjmy z ropy by mali byť odložené ako rezerva v prípade ekonomickej krízy. Obával sa, že znovu nastane obdobie ekonomických recesií, ako tomu bolo v 1920 a 1930 rokoch. Okrem toho, sa Šachbút obával, že podpora rozvoja by mohla ohroziť jeho sústredenú moc v rukách ako sa tomu dialo v krajinách na západe. Napriek Šachbútovým logickým úvahám, začali západné médiá otvorene kritizovať jeho neochotu míňať príjmy z ropy.⁷³ Napríklad, v roku 1966, britský týždenník *The Economist* vydal článok s názvom „Šejkov Jackpot,“ ktorý diskutoval o vedúcom postavení šejka a s tým spojený nedostatočný rozvoj Abú Zabí.⁷⁴ Počet občanov emigrujúcich z Abú Zabí sa začal zvyšovať do susedných krajín ako Kuvajt. Čoraz viac ľudí si začalo uvedomovať, že životné štandardy v týchto okolitých krajinách sa začali zlepšovať, na rozdiel od stále stagnujúceho Abú Zabí. Vláda tak prišla o niekoľko dôležitých kmeňových, spojeneckých rodín, ktoré pomáhali udržiavať stabilitu v krajine.⁷⁵ Nakoniec najdôležitejším faktorom, ktorý prispel k Šachbútovej abdikácii boli nezhody, ktoré sa začali objavovať vo vnútri v rodine Ál Nahján. Bezpochybne k tomu prispelo Šachbútovo rozhodnutie, znížiť osobné finančné dávky jednotlivým kľúčovým členom rodiny vrátane Zájida.⁷⁶ Šachbút zlyhal v naplnení očakávaní lokálneho obyvateľstva a stratil tak potrebnú podporu

⁷² HAWLEY DONALD (1970): *Trucial States*, s.242

⁷³ ⁷³ RABI UZI (2006): *Oil Politics and Tribal Rulers in Eastern Arabia: The Reign of Shakhbut (1928-1966)*, s.44-46

⁷⁴ NATIONAL CENTER FOR DOCUMENTATION AND RESEARCH (2012): *Memoirs of the Emirates*, s.300

⁷⁵ DAVIDSON CHRISTOPHER (2009): *Abu Dhabi: Oil and Beyond*, s. 37

⁷⁶ DAVIDSON CHRISTOPHER (2009): *Abu Dhabi: Oil and Beyond*, s. 41

na udržanie svojej vlády. Na svoju šetrnosť a odmietavosť utracať peniaze, „doplatil“ Šachbút v roku 1966.

Približne v rovnaký čas, ako Šachbútova popularita klesala, tak naopak popularita jeho mladšieho brata Zájida bola prudko na vzostupe. V roku 1946 Šachbút vymenoval Zájida ako guvernéra a správcu mesta al-^cAjn. Zájid úspešne zrekonštruoval vodné zásoby, založil malú školu a vyriešil nehody a spory so Saudskou Arábiou a Ománom a to aj napriek nízkemu rozpočtu, ktorý Zájid dostal od svojho staršieho brata.⁷⁷ Zájidove progresívne nastavené myslenie a popularita priviedla pozornosť Britov a vláducej rodiny Ál Nahján. V skutočnosti už na začiatku v roku 1962 sa snažili politickí agenti presvedčiť vládu Veľkej Británie aby odsunula Šachbúta od moci a miesto neho dosadila Zájida ako panovníka. S jednomyselným hlasovaním rodiny Ál Nahján zosadiť Šachbúta, prevzal vedenie Zájida. Stalo sa tomu tak 6. augusta v roku 1966. Ešte v ten deň bol odoslaný telegram štátmi tvoriace Spoločenstvo národov, že Šachbút bol zosadený vedúcimi členmi jeho rodiny na základe „*žalostnej situácii v krajine a jeho duševnej nestabilite*“.⁷⁸ Napriec týmto historickým prierezom Šachbútovho režimu sa ukázala jasná dôležitosť rozvíjať a podporovať verejnú sféru. Navyše to taktiež poukazuje, ako sa šejk Zájid dostal k moci.

Cieľom nasledujúcich podkapitol je podrobnejšie preskúmanie Zájidovej politiky. Ako a do akej miery sa mu podarilo naplniť očakávanie verejnosti, rodiny Ál Nahján ale aj zahraničných investorov a to predovšetkým Veľkej Británie.

6.2 Rozvojová fáza 1968-1972

Po zosadení šejka Šachbúta Ál Nahjána v roku 1966, nový vládca Zájid bin Sultán Ál Nahján, vymenoval dve nové poradenské firmy, ktoré mali za úlohu predstaviť nasledujúce plány a utvoriť budúcnosť mesta. Jednou z nich bolo *Cansult*, kanadské konzorcium, ktoré sa zaviazalo navrhnúť niekoľko nových schém a projektov, vrátane nového letiska a približne 450 metrov dlhého mostu, aby tak mohlo dôjsť k prepojeniu ostrova Abú Zabí s pevninou. Druhú spoločnosť

---

⁷⁷ The Founding Father, *Sheikh Zayed Grand Mosque Center* [online]

⁷⁸ BISMARCK VON HELENE (2013): *British Policy in the Persian Gulf, 1961-1968: Conceptions of Informal Empire*, s.159-185

tvorilo britské konzorcium zvané *Arabicon*, tí mali za úlohu navrhnuť plán mesta a cestu do al-^cAjn. Medzitým boli pôvodné konzultantské spoločnosti rozpustené. Mesto Abú Zabí teda začalo skutočný proces transformácie za vlády Zájida bin Sultána Ál Nahjána.⁷⁹

Jedným z prvých činov, ktorý šejk Zájid ako vládca spravil, bolo prerozdelenie peňazí, ktoré sa získali ešte počas Šachbútovej vlády do chudobnejších oblastí. Tento štedrý akt pokračoval niekoľko týždňov, počas ktorých boli rozdane milióny dirhamov. To bol jeden zo spôsobov akým si šejk získaval obľúbenosť u ľudí a distribuoval tak bohatstvo získané z ropného priemyslu. Tým druhým, nepriamym spôsobom boli rôzne rozvojové projekty zamerané na blahobyt štátu.⁸⁰ Kým štátne dotácie a dary pre občanov udržiavali popularitu a podporu, Zájid si bol vedomý, že bude potrebný dlhodobý, perspektívny a komplexnejší plán pre zaistenie lepšej budúcnosti a celkového zlepšenia životnej úrovne a štandardov obyvateľstva. V roku 1968 bola prijatá vyhláška pre emirát, inak známy ako Národný päť ročný plán. Vo svojom pokuse dosiahnuť rýchly rozvoj v krátkom časovom úseku, bola táto schéma podobná ostatným päť ročným plánom zavedených v iných krajinách vo svete počas 1950. a 1960. rokoch. Avšak v porovnaní s týmito ostatnými krajinami chýbali lokálnemu obyvateľstvu Abú Zabí vedomosti, všeobecné znalosti a akési know-how.⁸¹

Počas tohto päťročného rozvojového plánu šejk Zájid, ktorý videl hlavnú prioritu vo vzdelaní, povedal: „*Skutočným prínosom akéhokoľvek vyspelého národa sú jeho ľudia, obzvlášť tí vzdelaní. Prosperita a úspech ľudí je meraná skrze ich dosiahnutého vzdelania.*“⁸² Na základe týchto slov bolo založené Oddelenie pre vzdelávanie so sídlom v meste Abú Zabí a finančné dotácie pre zlepšenie vzdelania boli mnohonásobne navýšené. Vďaka ekonomickej stabilite dosiahnuté vysokým nárastom financií z predaja ropy, bolo možné poskytnúť občanom ale aj zahraničným investorom daňové úľavy a vytvoriť tak vyhovujúce prostredie pre každodenný život a podnikanie.⁸³

---

⁷⁹ HAWLEY DONALD (1970): *Trucial States*, s.242

⁸⁰ WILSON GRAEME (2013): *Zayed: Man Who Built a Nation*, s.67

⁸¹ SCOTT JAMES (1999): *Seeing like a State: How Certain Schemes to Improve the Human Condition Have Failed*, s.6

⁸² Sheikh Zayed in Quotes, *UAEinteract* [online]

⁸³ COMMINS DAVID (2012): *The Gulf States: A Modern History*, s. 191

Približne v polovici procesu premeny z rybárskej dediny na moderné mesto Abú Zabí prišiel do Spojených arabských emirátov ďalší architekt, ktorý mal pomôcť uskutočniť šejkove vízie a päťročný plán. Tým bol japonský doktor Katsuhiko Takahashi. Prícestoval v roku 1967 na žiadosť šejka Zájida, keď v Abú Zabí žilo iba približne 40 000 obyvateľov. So šejkom si bol po dobu jeho pobytu veľmi blízky a to kvôli zdieľanej predstave, ako má moderné mesto Abú Zabí vyzerať a ako postupovať pri veľkých zmenách. V tejto dobe prebiehalo taktiež veľké budovanie v Dubaji a mestá medzi sebou súťažili o post svetovej metropoly. Doktor Takahashi v Dubaji ale nevidel konkurenta. Zameriaval sa predovšetkým na prania šejka Zájida, ktorého primárnym záujmom bolo vytvoriť mesto mieru, pokroku s dobrými životnými podmienkami pre jeho obyvateľov. Tento ambiciózný a svetoznámy urbanista a vládny poradca má na svojom konte bezpočetne množstvo obrovských projektov po celom svete, vrátane projektov pre OSN. V Abú Zabí strávil rok a pomáhal vybudovať také mesto, aké ho si vtedajší vládca predstavoval. Doktor Takahashi v jednom z rozhovore pre *The National UAE* spomínal na svoju prácu pre šejka Zájida: „*Povedal mi, že chce stromy a zeleň. Tak som mu dal stromy a zeleň. Chcel s rybárskej usadlosti vybudovať svetoznáme moderné mesto, tak som mu ho pomohol vybudovať. Bola to veľmi obohacujúca a poučná časť môjho života.*“ Jeho prácu môžeme vidieť v meste do dnes. Jeho zásluhou je vybudovanie niektorých parkov, širokých ulíc a promenád.⁸⁴

Po uplynutí nastaveného päť ročného obdobia bolo možné zaznamenať výrazný pokrok v oblasti vzdelania, zdravotnej starostlivosti, infraštruktúry a bývania v meste.

6.3 Získanie nezávislosti 1971

Nezávislosť krajiny, nasledovaná založením vlády a jej organizácií bol významným politickým úspechom. Stalo sa tak v súvislosti s koncom zmluvy 1. decembra 1971, ktorá bola medzi Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a

---

⁸⁴ ATTWOOD KAREN, Building a city from the sands, *The national UAE* [online]

Severným Írskom a jednotlivými šejkátmi. Pôvodne mali Spojené arabské emiráty tvoriť aj dnešný Katar a Bahrajn, avšak zástupcovia štátov sa nedohodli na niektorých zmluvných podmienkach, preto sa rozhodli úplne osamostatniť. Spojené arabské emiráty získali nezávislosť 2. decembra, 1971, spojením siedmich emirátov. Rás al-Chajmá sa pripojilo do únie o trochu neskôr v roku 1972. Novovzniknutý štát čelil výzvam ako správne vládnuť v mnohých oblastiach. Podľa ústavy, každý z emirátov je riadený premiérom, kým krajina je pod vládou prezidenta a viceprezidenta, ktorí zastávajú funkciu po obdobie piatich rokov, štát riadia za pomoci najvyššej rady vládcov a 40 člennej komisie, ktorá tvorí Federálny národný výbor. Abú Zabí bolo zvolené ako hlavné mesto krajiny.⁸⁵

6.4 „Otec Abú Zabí“

Pravdepodobne prvý komplexnejší návrh⁸⁶ ako by malo mesto Abú Zabí vyzeráť v budúcnosti navrhol doktor °Abd ar-Rahmán Hassanajn Machlúf so svojím príchodom do emirátu v roku 1968.⁸⁷ Bol pozvaný šejkom Zájidom. Podieľal sa na založení Oddelenia pre plánovanie mesta Abú Zabí a al-°Ajn. Istú dobu toto oddelenie riadil a bol priamo zodpovedný za plánovanie mestského centra Abú Zabí.⁸⁸ Školil mnoho pracovníkov a inžinierov podieľajúcich sa na výstavbe. Prednášal na univerzitách naprieč regiónom o spôsobe a systéme urbanizácie v arabskom svete. Doktor Machlúf uskutočnil množstvo štúdií ohľadom budúceho rozvoja mesta Abú Zabí.⁸⁹

V roku 2013 poskytol doktor Machlúf exkluzívny rozhovor pre *TheNational UAE* v ktorom popisuje jednotlivé detaily v rozvoji mesta Abú Zabí. Získal prezývku „Abú Abú Zabí“ čo môžeme z arabského jazyka vo voľnom preklade preložiť ako „Otec Abú Zabí.“ Hovorí sa, že príbeh každej novej časti mesta a každej novej ulice začal v paláci šejka Zájida, kde s ním všetky svoje projekty a nápady podrobne konzultoval. Realizácia prvých projektov začala v roku 1974. Novovzniknuté ulice získali svoje názvy podľa mien rodiny Ál Nahján, ktorí mali

---

⁸⁵ History of the United Arab Emirates, *The Emirates Network* [online]

⁸⁶ Vid' obrázok v prílohe č. 29

⁸⁷ REISZ TODD, Plans the Earth Swallows: An Interview with Abdulrahman Makhoulf, *Portal 9* [online]

⁸⁸ Vid' obrázok v prílohe č. 8

⁸⁹ 2009 - Dr. Abdul Rahman Hassanein Makhoulf, *Abu Dhabi Awards* [online]

dôležitú úlohu v rozvoji a pokroku Abú Zabí. Medzi prvými postavenými ulicami bola Ulica Hamdán bin Muhammad Ál Nahján, ktorý sa v počiatkoch výrazne podieľal na rozvoji mesta. Hamdán bin Muhammad Ál Nahján zastával vedúci post v piatich oblastiach pre stavbu ciest, plánovanie urbanizácie, mestskú samosprávu, verejnú prácu a vzdelávanie. Ulice boli rovnako pomenované po geografických lokalitách spojených s históriou Abú Zabí, ako napríklad Ulica Dalma pomenovaná po ostrove Dalma. O treťom spôsobe pomenovania ulíc doktor Machlúf hovorí: *„Spomenul som si na gréckeho filozofa Platóna, ktorý rozprával o ideály mesta, že mesto musí okrem plnenia základnej funkcie poskytujúcej prístrešie a ochranu jeho obyvateľom musí byť aj zdrojom šťastia. Posledná pomenovaná ulica získala názov Šťastná, pretože šejk Zájid chcel aby sa ľudia, ktorí tu žijú, cítili šťastne.“*

Mestský plán bol lineárny, ktorý vytváral predovšetkým v hornej časti ostrova vzorec mriežky. Na otázku prečo boli preferované priamočiare ulice a cesty odpovedal šejk Zájid: *„Viem kde som a viem kam sa chcem dostať tak prečo nepoužiť priamu cestu medzi týmito dvoma bodmi. My chceme hlavné mesto Abú Zabí a potrebujeme aby bolo čo najprístupnejšie a najjednoduchšie sa do neho dostať.“* Pri výstavbe ulíc sa bralo ohľad na zachovanie kultúrnej tradície, rovnako tak aj na udržiavanie stromov a vymedzenie parkov. Nové mesto malo odrážať históriu jeho predchodcov a ich význam, ktorý zohrávali počas obdobia ešte pred objavom ropy. Hlavné mesto malo podľa Zájida stvárňovať politickú, ekonomickú, kultúrnu a sociálnu dôležitosť. Chcel vybudovať modernú metropolu, ktorá by splňovala všetky funkcie, ktoré sú pre hlavné mesto nevyhnutné.⁹⁰

Pôvodne sa očakávalo, že nárast populácie v nasledujúcich 20 rokoch neprekročí maximálnu hranicu stanovenú na 50 000 obyvateľov. Doktor Machlúf sa spoločne so šejkom Zájidom nakoniec dohodli navrhnúť mestské plány na kapacitu 250 000 obyvateľov. V roku 1975 odhadovaná populácia mesta Abú Zabí dosahovala 128 000, čo bol pozoruhodný nárast keď vezmeme v úvahu, že o desaťročie predtým tvorilo populáciu 10 000 občanov. Doktor Machlúf odhadoval, že približne 40% obyvateľstva bude pracovať v sektore služieb, 30%

---

⁹⁰ Vid' obrázok v prílohe č. 30

v oblasti lodného priemyslu a zvyšných 30% zostanú ako obchodníci a podnikatelia.⁹¹

Doktor °Abd ar-Rahmán Hassanajn Machlúf je pozoruhodnou osobnosťou, ktorá v období medzi rokmi 1968-1979⁹² pomohla stvárniť mesto Abú Zabí a rozhodne si doktor Machlúf zaslúži byť oslovovaný titulom „Otec Abú Zabí.“ Za svoje zásluhy získal v roku 2009 čestné ocenenie.

6.5 Druhá rozvojová fáza 1988-2004

S ohľadom na postupný vývoj mesta Abú Zabí, ktorý bol charakterizovaný predchádzajúcou fázou bolo potrebné prepracovať a následne implementovať ďalší perspektívny územný plán. Správna rada Abú Zabí sa preto rozhodla v roku 1988 pripraviť plán, ktorý bol prevedený oddelením pre urbanizáciu mesta Abú Zabí. Tento plán obsahoval päť hlavných fáz až do roku 2010. Tento plán bol aj inak nazývaný „Hlavný riadiaci plán pre Abú Zabí a jeho okolia – 1990-2010“. Predvídanie rýchleho rastu a vzhľadom k obmedzenému priestoru ostrova bolo v tomto pláne zahrnutých niekoľko oblastí, ktoré sa budú musieť rozšíriť. Jednalo sa o rozvoj ostrovov obklopujúce mesto. Počet týchto ostrovov je 200.⁹³

Výsledkom tohto urbanistického plánu je do značnej miery aj dnešný vzhľad mesta. Podarilo sa tomu najmä kvôli rozšíreniu ciest mriežkovitého vzorca a postavením mestských blokov, ktoré sa vyznačujú vysokou hustotou obyvateľstva. Tieto bloky sú tiež známe ako „super bloky“⁹⁴, to čo ich odlišuje od klasických mestských blokov je prevažne ich šírka a ohraničenie hlavnými cestnými komunikáciami. Navyše, jednotlivé bloky obsahujú priamo vo vnútri komplexný systém ulíc. Ich zmyslom je vďaka obmedzenému prístupu slúžiť viac ako parkovisko pre autá obyvateľov žijúcich v „super blokoch“. Týmto spôsobom je možné kontrolovať dopravu v meste omnoho efektívnejšie.⁹⁵ Takto navrhnuté mesto môže svojim obyvateľom poskytovať v rámci možností pocit pokojného

⁹¹ GHAZAL RYM, The man behind Abu Dhabi's master plan, *The National UAE* [online]

⁹² Vid' obrázok v prílohe č. 9

⁹³ ELSHESHTAWY YASSER (2011): *The Evolving Arab City: Tradition, Modernity and Urban Development (Planning, History and the Environment)* s. nezobrazená

⁹⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 19

⁹⁵ ELESHTAWY YASSER, Informal Encounters: Mapping Abu Dhabi's Urban Public Spaces, *Reaserch Gate* [online]

prostredia bez hlučnosti ale aj znečistenia spôsobeného prevažne autami a to napriek tomu že sa nachádzajú priamo v centre mesta.⁹⁶

V severnej časti hlavného ostrova, kde je možné zaznamenať najvyššiu hustota populácie boli v pláne navrhnuté 20. poschodové budovy.⁹⁷ Menej zaľudnené oblasti sa využili na výstavbu vládnych budov a súkromných domov.⁹⁸

Urbanizačný rast bol smerom k pevnine ohraničený a navrhnutý na základe postavených diaľnic vedúcich do miest Dubaj a al-'Ain. Ďalšie významné dodatky v pláne pozastavili rozvoj na dvoch ostrovoch – as-Sa^cdiját a al-Hudajriját.⁹⁹ Pokiaľ by sa v meste ponechal prirodzený urbanizačný rast, tak v súčasnosti by boli tieto ostrovy zaľudnené. Je zjavné, že mesto si tieto územne celky ponechalo nezastavané aby poslúžili v budúcnosti ako priestor pre realizáciu projektov zahraničných a domácich investorov. V pláne sa objavovali ďalej návrhy na zmenenie priemyselnej oblasti *Mussaffah* na oblasť rezidenčnú.

Napriek tomu, že tento plán do značnej miery ovplyvnil celkový rozvoj mesta Abú Zabí v rokoch 1980 a 1990 tu rozhodne zohrávali významnú rolu aj iné faktory, ktoré prispeli v stvárňovaní podoby a vzhľadu dnešnej metropoly.

Založenie oddelenia známeho ako „Chalífov výbor“ v roku 1979 bolo významným rozhodnutím v histórii, ktoré malo do značnej miery pozitívny vplyv pri rozvoji mesta.¹⁰⁰ Inštitúcia mala za úlohu distribuovať štátom vlastnenú pôdu medzi občanov a následne im pomôcť v rozvoji. Výbor bol zodpovedný za vybudovanie veľkej časti mesta Abú Zabí.¹⁰¹ Svoju činnosť oddelenie zahájilo od roku 1981 a napríklad v roku 1999 bolo vďaka tomuto výboru počas prvých šiestich mesiacov postavených 109 budov s vynaložením kapitálu približne 260 miliónov eur. Pričom 65 z týchto stavieb bolo zrealizovaných v hlavnom meste Abú Zabí.¹⁰² Podľa *Oxford Business Group* bolo postavených každým rokom viac ako

---

⁹⁶ Superblocks: How Barcelona is taking city streets back from cars, Vox [online]

⁹⁷ Vid' obrázok v prílohe č. 20

⁹⁸ ELESHTAWY YASSER, Informal Encounters: Mapping Abu Dhabi's Urban Public Spaces, *Research Gate* [online]

⁹⁹ Vid' obrázok v prílohe č. 10

¹⁰⁰ His Highness Sheikh Khalifa bin Zayed Al Nahyan, *Embassy of the United Arab Emirates* [online]

¹⁰¹ ELSHESHTAWY YASSER (2011): *The Evolving Arab City: Tradition, Modernity and Urban Development (Planning, History and the Environment)* s. nezobrazená

¹⁰² Khalifa Committee Projects, *WAM – The Emirates News Agency* [online]

200 obytných budov a to v období medzi 1980. a 1990. rokmi. Účelom týchto stavieb často krát nebolo vyniknúť a zaujať po architektonickej stránke avšak zastávali skôr účelovú funkciu pre čoraz viac rastúcu populáciu.¹⁰³ Súčasná podoba mesta bola veľmi silne ovplyvnená touto politikou. Pozemky rozdane občanom boli malé čo viedlo k výstavbe vysokých veží s priemernou výškou dvadsiatich podlaží, ktoré sú zreteľné hlavne v centre mesta. Veľkosť približne 95% pozemkov rozdanych medzi občanov sa pohybovala v rozmedzí 25m x 15m a 30m x 30m. Výsledok takto nastavenej politiky je potom stereotypné opakovanie budov pri ktorom sa neberie priveľmi ohľad na celkový vzhľad mesta. Zmiešaný výskyt nákupných stredísk, rekreačno-zábavných centier alebo škôl bolo v tomto smere vidieť len zriedkavo. Zodpovednosť v tomto centralizovanom procese niesol Výbor Chalífy za dizajn, staviteľské zmluvy ako aj získavanie podielu z príjmov. Výsledkom bol jednotný a opakujúci sa vzhľad budov, ktoré charakterizujú mesto dnes. Tento systém zabezpečil obyvateľom mesta Abú Zabí pozemky, bývanie a významný príjem. Zvýšil sa aj počet nájomníkov, keďže tu bol zaznamenaný iba malý podnet k predaju domov alebo bytov.

Dôsledkom tejto rýchlej snahy o modernizáciu vznikol v centre mesta kontrast medzi stavbami pochádzajúcich z rokov 1970 a 1980 ktorých vzhľad je mnohokrát jednotvárnny a ošumelý a nedávno postavených ultramoderných veží, ktoré sa snažia čo najviac vyniknúť a zaujať.¹⁰⁴ Niektorým z týchto novodobých stavieb sa venujem ďalej podrobnejšie v kapitole „Ikonické stavby mesta Abú Zabí.“

6.6 Obdobie po smrti šejka Zájida 2004 – po súčasnosť

Z predošlých kapitol je jasne zreteľné, akou dôležitou a obľúbenou postavou bol pre Abú Zabí a celé Spojené arabské emiráty šejk Zájid bin Sultán Ál Nahján. Vďaka jeho podnetom, víziám a žiadostiam vzniklo nespočetne mnoho projektov, ktoré do výraznej miery rozvinuli celý emirát a predovšetkým mesto Abú Zabí tak, ako ho poznáme dnes.

---

¹⁰³ Vid' obrázok v prílohe č. 21

¹⁰⁴ ELSHESHTAWY YASSER (2011): *The Evolving Arab City: Tradition, Modernity and Urban Development (Planning, History and the Environment)* s. nezobrazená

Vládcom emirátu Abú Zabí sa stal v roku 1966 a prezidentom federácie Spojených arabských emirátov už od samotného založenia 2. decembra v roku 1971 ako bolo spomenuté v predošlých kapitolách. Bol známy pre svoju uvedomelosť a veľkorysosť a emiráty ho popisujú ako odhodlaného vládcu, ktorý zasvätil celý svoj život pre blahobyť svojho ľudu vytvorením nového, lepšieho sveta. Okolo roku 1918¹⁰⁵, kedy sa šejk Zájid narodil, bola celá oblasť Abú Zabí chudobná, nerozvinutá a jej ekonomika sa zakladala iba na rybolove a obchode z perál. Doprava bola obmedzená iba na ťavie karavány alebo námorné trasy za pomoci lodí. Podnebie bolo veľmi nehostinné a život teda pomerne neľahký. Počas svojho života cestoval a spoznával svoju vlasť a jeho občanov, naučil sa čítať a písať, od beduínov pochopil ich spôsob života akým žili a zamiloval si sokolarstvo. Od objavenia ropy sa kvôli obrovskému nárastu financií všetko zmenilo a krajina mohla napredovať aj vďaka rozvážnej úvahe a premyslenému plánu šejka Zájida ako čo najlepšie vynaložiť s náhlym bohatstvom.¹⁰⁶

V roku 1999 šejk Zájid vyjadril podporu Severoatlantickej aliancie, aby zahájila leteckú kampaň s cieľom prinútiť Srbsko k zastaveniu svojej genocídnej aktivity proti obyvateľom Kosova. V roku 2001 Spojené arabské emiráty slúžili pri mierových operáciách OSN Kosovo Force a stali sa tak najväčším z podporovateľov tejto akcie patriacim medzi nečlenské štáty organizácie NATO a jediným arabským členom. Bolo potrebné zaistiť pozíciu a obraz Spojených arabských emirátov vo svete, aby boli vnímaný ako niekto, kto je rovnako zodpovedný za niektoré činy v medzinárodnej politike a vždy pomôže pri obnove. Vďaka propagácií emirátov pod záštitou osoby šejka Zájida ako človeka, ktorý zaistí šťastie aj tým menej šťastným sa ich politika dostala na Balkán, do Iraku aj Afganistanu. Potrebná pomoc bola poskytnutá nielen po celých emirátoch ale aj za hranicami štátu cez rôzne charitatívne a humanitárne organizácie založených práve Zájidom a sú financované z Fondu Abú Zabi pre rozvoj.¹⁰⁷

---

¹⁰⁵ Presný dátum narodenia šejka Zájida Ál Nahjána nie je známy. Uvádza sa teda približný rok 1918.

¹⁰⁶ Pre podrobnejší rozvoj oblasti od praveku až po objavenie ropy a jednotlivé dôležité projekty dvadsiateho storočia viď predchádzajúce kapitoly.

¹⁰⁷ Sheikh Zayed bin Sultan Al Nahyan, Founder of the UAE, *Embassy of the United Arab Emirates in Washington DC* [online]

Dňa 2. novembra 2004 tento obľúbený prezident a jeden z najbohatších vládcov sveta zomrel vo veku 86 rokov. Od jeho smrti musel byť najneskôr do tridsiatich dní vyhlásený nový vládca. Pred zvolením jeho nástupcu sa stal dočasným prezidentom premiér šejk Maktúm bin Rašíd Ál Maktúm, ktorý bol priateľom a blízkym príbuzným šejka Zájida. Nad Zájidovým úmrtím prejavilo ľútosť vo forme kondolencií mnoho arabských prezidentov a vládcov. Ománsky minister zahraničných vecí povedal v rozhovore pre televíznu stanicu al-Arabíja: *„Jeho smrť je veľkou stratou pre arabské a islamské krajiny, rovnako tak aj pre celé ľudstvo.“* Za dosiahnuté činy šejka Zájida ďakoval taktiež kuvajtský minister informácií: *„Šejk Zájid pomáhal občanom Kuvajtu, ktorí utiekli do emirátov počas diktátorského režimu Saddáma Husajna a jeho následnej neoprávnenej invázie v roku 1990.“* Najvyššia rada SAE vyhlásila 40 denné oficiálne obdobie smútku, kedy celá krajina smútila za stratou tak významnej postavy v dejinách. Všetky vládne inštitúcie a úrady museli na osem dní pozastaviť svoju činnosť, obchody museli byť zatvorené po dobu najmenej troch dní.¹⁰⁸

Po šejkovi Zájidovi zostala manželka Fátima, 21 synov a nezverejnený počet dcér. Deň pred jeho smrťou bol preorganizovaný vládny kabinet v ktorom bol navrhnutý možný nástupca šejk Chalífa. Taktiež bol vymenovaný nový minister pre ropný priemysel a vôbec po prvýkrát v histórii SAE bola vymenovaná žena na post ministra.¹⁰⁹

Pochopiteľne nie je možné všetky dosiahnuté zásluhy pripisovať iba šejkovi Zájidovi, napriek tomu bol niekým, kto stál po celú dobu za rozvíjajúcim sa štátom od púšte až do podoby jedného z najmodernejších a najvyspelejších štátov sveta a z mesta Abú Zabí pomohol vytvoriť metropolu, ktorá nemá vo svete obdoby. Mnoho jeho údajných výrokov a hrdinských činov, ktoré sú mu pripisované si buď nezakladajú na pravde alebo nie je možné ich pravdivosť nijakým spôsobom dokázať. Väčšina informácií o ňom pochádza z vládnych inštitúcií v SAE a môžeme ich do značnej miery považovať za istú formu stratégie slúžiacej k propagande.

---

¹⁰⁸ UAE mourns Shaikh Zayed's death, *Khaleej Times* [online]

¹⁰⁹ JOFFE LAWRENCE, Sheikh Zayed bin Sultan Al Nayan – progressive Arab leader and friend of Palestine and the west, *The Guardian* [online]

Novým prezidentom sa stal hneď 2. novembra 2004 korunný princ šejk Chalífa bin Zájid Ál Nahján. Počas osláv 12. Výročia nástupu Zájida na trón sa pripomínalo jeho úspešné vládne obdobie. Týchto niekoľko rokov je označovaných za obdobie pokroku a prosperity naprieč všetkými siedmimi emirátmi. Po svojom otcovi prevzal titul prezidenta Spojených Arabských emirátov, vládca Abú Zabí a veliteľa ozbrojených síl.

Po prevzatí moci zahájil šejk Chalífa svoju iniciatívu s cieľom vyvíjať nástupnícky systém pre členy Národnej rady federácie. Táto myšlienka sa považuje za prvý krok smerom k zavedeniu priamych volieb v SAE. Šejk Chalífa je označovaný a prezentovaný ako skromný a vľúdny vládca, ktorého primárnym záujmom sú záujmy jeho vlastného ľudu. Svoju záľubu o životné prostredie dokazuje záujmom o technologické novinky predstavené na trhu vyvinuté s cieľom ovplyvniť ekológiu k lepšiemu.¹¹⁰

V roku 2007 bol na podnet šejka Chalífy vytvorený Fond Chalífy bin Zájida Ál Nahjána. Nadácia bola vytvorená s úmyslom vytvoriť inovačné a dobré životné podmienky. Stratégia nadácie je zameraná na zlepšenie zdravotníctva a školstva v domácom, regionálnom ale tiež celosvetovom pomere. Zahrňuje projekty, ktoré pomáhajú rozvoju vzdelávania a zdravotníckej starostlivosti, ochranu detí a taktiež poskytovaniu a záchrany vody na celosvetovej úrovni. Od svojho založenia bola nadácia aktívna a iniciatívna v množstve humanitárnych akciách a uzatvorila niekoľko dohôd s medzinárodnými inštitúciami. V prvom roku fungovania bola dokončená výstavba Veľkej mešity Šejka Zájida Ál Nahjána, ktorej je venovaná samostatná podkapitola. Vďaka šejkovmu presvedčeniu, že budúcnosť krajiny tvorí každý vzdelaný občan a je teda nutné investovať čo najviac do vzdelania a vzdelávacích inštitúcií bolo za pomoci nadácie založený taktiež štipendijný fond. Štipendia sú každoročne rozdeľované medzi Univerzitu v meste Abú Zabí,¹¹¹ Lekársku fakultu pre dievčatá v Dubaji, Univerzitu v Šardžah, Americkú univerzitu v Šardžah a Ajmánsku univerzitu vedy a technológie.¹¹²

Na rozvoji samotného mesta Abú Zabí sa podieľalo mnoho projektov pod záštitou Magistrátu mesta a jeho oddelenia pre záležitosti mesta Abú Zabí.

---

¹¹⁰ Shaikh Khalifa: Know more about the leader, his personal life, *Khaleej Times* [online]

¹¹¹ Podrobné informácie o Univerzite Abú Zabí vid' samostatná kapitola č. 6.4

¹¹² Achievements, *Khalifa bin Zayed Al Nahyan Foundation*, oficiálne webové stránky [online]

Dôvodom pre založenie tejto inštitúcie bolo zaistenie prvotriedneho a efektívneho systému pre udržateľný rozvoj a zlepšovania kvality života v hlavnom meste a celom emiráte Abú Zabí.

Oddelenie bolo založené už v roku 1962 ako Oddelenie mesta Abú Zabí pre urbanizáciu.¹¹³ V roku 1969 potom bola vďaka kráľovskému výnosu vymenovaná obecná rada pre mesto Abú Zabí, ktorej úlohou bolo poskytnúť komplexné služby pre verejnosť a zaistiť riadne plánovanie pre rozvíjajúce sa mesto. S pokračujúcim rastom celého emirátu bolo ale v roku 2005 rozhodnuté o zlúčení správy mesta Abú Zabí, al-^cAjn, ministerstva práce, poľnohospodárstva a živočíšnej výroby do jedného odboru pre správu obcí a poľnohospodárstva. Týmto krokom sa vytvorilo prostredie jednoduchšie k spravovaniu a tým sa mohli zaistiť kvalitnejšie služby a štandardy pre občanov. V roku 2007 rozhodol šejk Chalífa o zriadení troch nezávislých administratívnych obcí. Jednou z nich bol magistrát mesta Abú Zabí, ďalším magistrát mesta al-^cAjn a tretí magistrát má na starosť ostatné západné regióny.

Od svojho vzniku Magistrát mesta Abú Zabí vyvinul radu kľúčových cieľov týkajúcich sa hlavne realizácie projektov zameraných na vytvorenie modernej infraštruktúry v meste. Projekty sa taktiež týkali stavby mostov, kanalizácie, diaľničných sietí, moderných dopravných prostriedkov a mnohého ďalšieho. Súčasne sa magistrát tiež podieľal na dokončení či realizácii projektov stanovených počas plánovaného rozvoja. Cieľom vlády je vytvoriť z Abú Zabí moderné hlavné mesto a ich prioritou je nastolenie podmienok, ktoré zabezpečia aby sa z mesta stalo ideálne prostredie pre život miestneho obyvateľstva a zaistí im bezkonkurenčnú kvalitu života a to najmodernejšie vybavenie.¹¹⁴

Zaujímavý je taktiež fakt, že z prieskumu spoločnosti Numbeo, ktorá sledovala index kriminality v 287 mestách na svete sa mesto Abú Zabí umiestnilo na poslednej priečke s najnižším indexom kriminality. Podľa štatistík polície v Abú Zabí počet trestných činov na 100 000 obyvateľov činil 119,8 v roku 2011. Po dvoch rokoch sa počet trestných činov znížil na 110,2 a v roku 2015 iba 83,8.¹¹⁵ Tieto trestné činy sa v najväčšej miere týkali kybernetických zločinov a podvodov,

---

¹¹³ Vid' obrázok v prílohe č. 33

¹¹⁴ Description, *Abu Dhabi City Municipality*, oficiálne webové stránky [online]

¹¹⁵ Vid' obrázok v prílohe č. 23

nevyplácania mzdy alebo sexuálneho obťažovania či prostitúcie a držania alkoholu. Jeden z obyvateľov Abú Zabí povedal: „*Je samozrejmé, že k zločinom dochádza aj u nás, kriminalita existuje vo všetkých spoločnostiach na svete. V Abú Zabí je ale najbezpečnejšie. Nech už ste hlboko v púšti alebo na pláži pri mori, cítite sa byť v bezpečí. Cítite sa tu bezpečne aj keď ste sám. Dokonca ani ženy sa nemusia báť vyjsť večer do mesta samotné*“. Vláda do bezpečnosti vo svojej zemi venuje veľkú finančnú čiastku. Bezpečnosť taktiež dosiahli tým, že sú zavedené prísne pravidlá a opatrenia, ktoré sú implementované na všetkých a v rovnakej miere.¹¹⁶

6.6.1 Projekty magistrátu mesta Abú Zabí

Jedným z už dokončených projektov magistrátu mesta Abú Zabí je vybudovanie viacúrovňovej križovatky al-Mafraq. Hlavným cieľom projektu bolo nahradenie bývalej jednorovňovej križovatky, aby sa tým uľahčila doprava v meste vo všetkých smeroch a predišlo sa tak dopravným zápcham.

Obrovským projektom mesta Abú Zabí bola stavba a otvorenie Mostu šejka Zájida.¹¹⁷ Stavba mala odrážať strategický rozmer, ktorého cieľom je držať krok s komplexným vývojom Abú Zabí. Most šejka Zájida posilňuje infraštruktúru mesta tým, že dodržiava či dokonca prevyšuje štandardy svetovej úrovne. Umožňuje jednoduchý presun medzi ostrovy patriacich k Abú Zabí a pevninou. Most pomohol znížiť výskyt dopravných zápch na mostoch al-Maqa a Mussafah.

Most bol navrhnutý irackou architektkou Zahá Hadíd, ktorá je svetoznámu uznávanou odborníčkou a autorkou niekoľkých priekopníckych projektov po celom svete. Táto ohromná stavba je kreatívnym umeleckým dielom s estetickými prvkami, ktoré skvele zapadá do moderného mesta Abú Zabí. Jeho konštrukcia je estetická a v dokonalom súlade so všetkými ekologickými stratégiami mesta. Je považovaný za ohromujúci architektonický skvost z hľadiska časovej efektivity a štandardov. Most je charakteristický pre svoje tri zvlnené oceľové oblúky symbolizujúce piesočné duny, teda znak Abú Zabí. Je dlhý 850 metrov a šírku tvorí osem jazdných pruhov, teda štyri jazdné pruhy v každom smere. Po obidvoch

---

¹¹⁶ ANWAR AHMAD, Abu Dhabi is the safest city on the planet with lowest crime rate: Numbeo.com, *The National UAE* [online]

¹¹⁷ Vid' obrázok v prílohe č. 35

stranách diaľnice je taktiež chodník určený pre chodcov či prípad núdze počas zápchy alebo dopravnej nehody.¹¹⁸

Jedným z ďalších projektov, ktoré stoja za zmienku je vylepšenie globálneho lokalizačného systému známeho aj pod skratkou GPS. Pre podporu budúcich projektov v meste, bola nainštalovaná sieť staníc. Toto vylepšenie poskytuje množstvo geografických dát na ktorých sa zakladajú rozhodnutia v oblasti rozvoja. Hlavným účelom projektu bolo zlepšiť presnosť jednotlivých súradníc, ktoré vďaka tomuto vylepšeniu môžu určiť presnejšiu polohu budov s odchýlkou 3 až 5 centimetra vďaka tomu môžu byť výsledky presnejšie, ktoré tak pomôžu staviteľom vyhnúť sa možným nedorozumeniam.

Ďalším úspechom Magistrátu Abú Zabí, je možno na prvý pohľad pomerne malá, jednoduchá zmena no o to dôležitejšiu úlohu zohráva v rozvoji. Mesto umožnilo podávať si žiadosť o vydanie stavebného povolenia prostredníctvom vyplnenia elektronického formulára. Tento spôsob výrazne skracuje dobu čakania, pri inak dlhotrvajúcich postupoch a oslobodzuje ľudí od hodín strávených počas státi v radoch na úrade. Zároveň uľahčuje celkový proces právneho papierovania potrebného pri každej stavbe či projekte.¹¹⁹

6.6.2 Rozvojová spoločnosť Mubádala

„Nesmieme sa spoliehať iba na ropu, ako hlavný zdroj nášho národného príjmu. Musíme rozčleniť zdroje našich ziskov do výstavby ekonomických projektov, ktoré zaistia slobodný, stabilný a dôstojný život ľudí v tomto štáte“. – Zájid bin Sultán Ál Nahján.¹²⁰

S týmito slovami bola v roku 2002 založená vládna spoločnosť Mubádala,¹²¹ čo v arabskom jazyku znamená výraz pre výmenu. Mubádala je neoddeliteľnou súčasťou, ktorá zohrala a naďalej zohráva významnú úlohu pri realizácii mnoho dôležitých stavebných projektov v hlavnom meste Abú Zabí ale aj v celom emiráte. Cieľom tejto spoločnosti je zastávať rolu sprostredkovateľa a tým podporovať diverzifikáciu ekonomiky a posilňovať potencionálny rast Abú Zabí. So

---

¹¹⁸ Projects, *Abu Dhabi City Municipality*, oficiálne webové stránky [online]

¹¹⁹ Our Projects, *Municipal System portal -Emirate of Abu Dhabi*, oficiálne webové stránky [online]

¹²⁰ LESTER LEO (2016): *Energy Relations and Policy Making in Asia*, s. 295

¹²¹ Vid' obrázok v prílohe č. 34

zameraním na investovanie a rozvoj naprieč rôznymi odvetviami tvorí portfólio spoločnosti Mubádala približne 60 miliárd eur.¹²²

Výraznú snahu o technologický pokrok a zníženie závislosti ekonomiky na financiách získaných z ropy je vidieť v odvetviach do ktorých spoločnosť Mubádala od svojho vzniku investovala. Podľa zverejnenia ich štatistických záznamov z roku 2010 bolo viac ako 30% financií investovaných do leteckého priemyslu, zdravotnej starostlivosti, informačnej a komunikačnej technológie. Podľa finančného vyhlásenia spoločnosti Mubádala sa aktíva vložené do odvetví energií a ropného priemyslu znížili od roku 2008 kedy tvorili 23,1% do roku 2009 na 15,5%.

Aby sa predišlo udalostiam z roku 2008 kedy svetovú ekonomiku zasiahla finančná kríza sa obchodná stratégia spoločnosti Mubádala zamerala na dodržiavanie dvoch veľmi dôležitých zásad. Tou prvou bolo, že v roku 2010 zostávalo viac ako 66% celkových investícií spoločnosti na Blízkom východe čo bolo v kontraste s inými spoločnosťami pôsobiacimi v oblasti Zálivu, ktoré boli zapojené viac do projektov so „západnými“ finančnými inštitúciami. A preto tým, že väčšina aktív ostala zameraná na domáce a regionálne projekty finančná kríza nemala do takej výraznej miery negatívny dopad pre Abú Zabí. Druhým významným činiteľom je preferencia investovania vždy spolu s ďalšou alebo ďalšími spoločnosťami a to z toho dôvodu, aby sa tak minimalizovalo riziko pri potencionálnom neúspechu projektu a možné straty sa tak mohli rozdeliť do všetkých zainteresovaných spoločností spravodlivo.¹²³ Preto aj vďaka správne nastaveniu business stratégie a zvoleniu odlišného prístupu mohlo mesto a emirát Abú Zabí prosperovať v čase, kedy niektoré ostatné krajiny zaznamenávali stagnáciu v ekonomike.

Je zrejmé, že pre lepšiu organizáciu rýchlo sa rozvíjajúceho moderného mesta Abú Zabí, je potrebné neustále zlepšovať a rozvíjať sociálnu a fyzickú infraštruktúru. Do obsahu tejto podkapitoly som sa rozhodol začleniť niekoľko hlavných projektov uskutočnených priamo v meste Abú Zabí na ktorých si spoločnosť Mubádala pripisuje zásluhy.

---

¹²² Overview, *Mubadala* [online]

¹²³ BAZOOBANDI SARA (2012): *Political Economy of the Gulf Sovereign Wealth Funds: A Case Study of Iran, Kuwait, Saudi Arabia and the United Arab Emirates (Routledge Studies in Middle Eastern Economies)*, s. 93

Ostrov al-Márijat o celkovej rozlohe 100 hektárov je situovaný priamo v centre mesta Abú Zabí.¹²⁴ Pri realizovaní hlavného územného plánu sa čelilo niekoľkým výzvam v oblasti verejnej sféry a transportu, ktoré sa nakoniec podarilo zdolať.¹²⁵ Budovy nachádzajúce sa na ostrove al-Márijat sú rovnako pod správou spoločnosti Mubádala a zameriavajú sa hlavne na regionálny a medzinárodný obchod. Štyri veže a jedna nízko podlažná kancelárska budova slúžia ako burza a obchodný uzol hlavného mesta. Sú umiestnené priamo v strede celého projektu. Dobre navrhnuté a napojené na okolité mestské štvrte je prostredie pobrežnej oblasti veľmi príjemné pre jej obyvateľov.¹²⁶

Avšak, môžeme tu nájsť aj mnoho luxusných značkových butikov, široký výber reštaurácií a dva päť hviezdíčkové hotely na svetovej úrovni *Rosewood Abu Dhabi* a *Four Seasons Hotel Abu Dhabi*.¹²⁷

Na ostrove je veľmi dôležitým projektom Clevelandská klinika Abú Zabí.¹²⁸ Klinika je výsledkom dohody podpísanej v roku 2006 medzi rozvojovou spoločnosťou Mubádala a Clevelandskou klinikou v USA. Dôvodom vzniku tohto zdravotníckeho zariadenia bolo v prvom rade zredukovať potrebu ľudí cestujúcich do zahraničia kvôli liečbe a poskytnúť im tak kvalitnú starostlivosť vďaka špičkovej vybavenosti a skúsenosti personálu, ktorý často krát pochádza z Európy a USA. Klinika je špeciálne navrhnutá tak, aby riešila pre obyvateľov Abú Zabí čo najširšie spektrum zložitých a komplexných požiadaviek v oblasti zdravotníctva.¹²⁹

Jedným zo starších projektov spoločnosti Mubádala je Mesto športu Zájida.¹³⁰ Športový areál bol slávnostne otvorený v roku 1980. Hlavným cieľom bolo poskytnutie platformy pre rozvoj športových talentov v krajine. Dodnes ostáva tento komplex živým centrom, kde sa stretáva zábava so športom. So snahou sprístupniť šport pre všetkých sa v areály uskutočňujú športové podujatia aj na miestnej úrovni a podporuje sa tým tak zdravý životný štýl v meste. Dnes sa tento

---

¹²⁴ Vid' obrázok v prílohe č. 11

¹²⁵ Al Maryah Island, *BroadwayMalyan* [online]

¹²⁶ COSTA MANUEL, COSTA SUSANA, LAGES JOANA, ROSETA FILIP (2017): *Architectural Research Addressing Societal Challenges*, s. nezobrazená

¹²⁷ Al Maryah Island, oficiálne webové stránky [online]

¹²⁸ Vid' obrázok v prílohe č. 36

¹²⁹ Who We Are, *Cleveland Clinic Abu Dhabi*, oficiálne webové stránky [online]

¹³⁰ Vid' obrázok v prílohe č. 37

areál využíva okrem športu aj na iné aktivity ako sú napríklad rôzne zábavné podujatia, firemné dni či narodeninové oslavy.¹³¹

Investično-rozvojová štátna spoločnosť Mubádala sa výrazne podieľala a naďalej podieľa na rozvoji mesta Abú Zabí. Treba podotknúť, že spomínaný ostrov al-Máriijat je v súčasnosti stále ešte v procese výstavby.¹³² Avšak je zrejmé, že spoločnosť Mubádala spolu s občanmi mesta Abú Zabí má svoje predstavy a ciele do budúcnosti pevne stanovené. Tieto vízie a plány sú na záver stručne opísané v poslednej kapitole diplomovej práce.

Rozvojová spoločnosť Mubádala získala od talianskej banky Mediobanca 5% podiel alebo 114 miliónov eur zo spoločnosti Ferrari. Investícia do projektu počítala s viac ako 10% návratnosťou z tohto podielu. Naplniť stratégiu Abú Zabí akou je spojiť názov mesta so svetovými značkami. Na základe spolupráce medzi spoločnosťami Mubádala a Ferrari vznikol tematický park pre motorové vozidlá. Účel tohto parku slúži na preteky alebo na testovanie cestných a pretekárskych vozidiel. Nachádzajú sa tu taktiež aj profesionálne autoškoly. S dvojitým profitom po ekonomickej a sociálnej stránke je tento komplex dôležitým prvkom v meste Abú Zabí. Uskutočnenie pretekov formuly F1 na celosvetovej úrovni v roku 2009 bolo toho jasným dôkazom. Vďaka tomuto okruhu sa blízko rozvinuli možnosti pre ďalšie aktivity ktoré usporadúvajú športové podujatia, poskytujú produkty a služby a zvyšujú tak nárast cestovného ruchu. Na ostrove Jás kde je areál umiestnený bolo investovaných 40 miliárd dolárov do infraštruktúry. Mesto stanovilo tak nový štandard považovaný za vzor a skúšobnú plošinu pre budúci mestský rozvoj a životný štýl v Abú Zabí.¹³³

Na záver kapitoly je nutné podotknúť, že všetky spomínané činitele sa výrazne podieľali na rozvoji mesta a z púštnej usadlosti dokázali vybudovať svetovú modernú metropolu za pozoruhodne krátky čas.¹³⁴

---

¹³¹ Zayed Sports City, *Mubadala*, oficiálne webové stránky [online]

¹³² Viď obrázok v prílohe č. 22

¹³³ LOW LINDA (2012): *Abu Dhabi's Vision 2030: An Ongoing Journey of Economic Development*, s. nezobrazená

¹³⁴ Viď obrázok v prílohe č. 25

7 IKONICKÉ STAVBY MESTA ABÚ ZABÍ

Ak sa niekde zmieni Paríž, New York, Londýn alebo Sydney, mnoho ľudí si hneď tieto mestá spojí z ich ikonickými, slávnymi stavbami – Eiffelova veža, Empire State Building, Elizabeth Tower alebo Opera v Sydney.

Ikonické stavby sú to, čo do istej miery charakterizuje konkrétne mesto. Tieto stavby môžu byť znakom histórie, ambícií, odhodlaní a tiež ako ho budú vnímať a vidieť ostatní ľudia vo svete.

Tieto budovy slúžia aj pre obyvateľov mesta ako symbol na ktorý môžu byť potom patrične hrdí. Pre lepšie vysvetlenie čo je to ikonická stavba či budova som sa rozhodol pre citáciu vedúceho dizajnu, architekta stavieb pre Blízky východ Barta Leclercqa, ten tvrdí, že budova môže byť ikonická z mnohých dôvodov: *„Ak sa pozrieme na niekoľko skutočne ikonických stavieb v dnešnom svete, uvedomíme si, že majú len veľmi málo podobností. Napríklad Opera v Sydney, Eiffelova veža, Empire State Building alebo Burdž al-Arab. Všetky sú bezpochybné veľmi odlišné – odlišné vo výške, odlišné v tvare, odlišné vo funkcií. To čo ich robí ikonickými je pravdepodobne ich jedinečný dizajn, ich symbolická hodnota a ich história – dopad, ktorý mali a majú na mesto v ktorom boli postavené.“*¹³⁵

Keďže názory, ktorá budova či stavba vystihuje mesto najlepšie a najpresnejšie môžu byť často krát individuálne, obzvlášť pri meste Abú Zabí, rozhodol som sa vo svojej práci vybrať niekoľko a predstaviť ich v nasledujúcich podkapitolách. Jednotlivé budovy zohrávali a dodnes zohrávajú významnú rolu v meste Abú Zabí. V historickom vývoji mesta, tieto monumentálne, sofistikované, architektonické skvosty 20. a 21. storočia zohrali nesmiernu úlohu predovšetkým ako symbol bohatstva, prosperity ale aj ako symbol uchovávanía tradícií a histórie národa.

---

¹³⁵ TOMLINSON AMANDA, Constructing great reputations: What makes a building iconic?, *The National Arts & Life* [online]

7.1 Veľká mešita šejka Zájida

Mesto Abú Zabí sa môže pýšiť jednou z najväčších mešít na svete a zároveň najväčšou mešitou v Spojených arabských emirátoch.¹³⁶ Celková rozloha areálu stavby je približne 290 metrov na 420 metrov čo zodpovedá 12 hektárom.¹³⁷ Svojou maximálnou kapacitou poskytuje miesto pre vyznávanie viery až 40 000 veriacim. Nesie názov po zakladateľovi a prvom prezidentovi Spojených arabských emirátov. Bol to práve on, Zájid bin Sultán Ál Nahján, ktorý vybral miesto pre stavbu mešity a do istej miery sa taktiež podieľal na dizajne a architektúre objektu. Na základe jeho vízie sa mešita nachádza na vyvýšenine 11 metrov nad hladinou mora a 9,5 metra nad úrovňou ulíc, takže mešita je ľahko a zreteľne viditeľná skoro zo všetkých smerov a strán.¹³⁸ Rovnako je viditeľná aj z každého mostu spájajúcich ostrov Abú Zabí s pevninou, takže ako prvé čo väčšinu návštevníkov, turistov ale aj niektorých domácich obyvateľov Abú Zabí zaujme pri návšteve mesta je práve majestátna Veľká mešita šejka Zájida.¹³⁹

Podľa želania šejka Zájida je mešita umiestnená v centre Abú Zabí medzi mostami Musaffah a al-Maqta. Celkové výdaje na realizáciu tohto vsutku megalomanského projektu, ktorý sa začal uskutočňovať v roku 1996 vyšli v prepočte na euro, približne na 6,5 miliardy. Približne 38 firiem a 3500 pracovníkov po dobu skoro 12 rokov, sa podieľalo a pomáhalo na stavbe mešity. V roku 2007, dňa 20. decembra bola mešita po prvý krát otvorená a sprístupnená verejnosti a veriacim. Slávnostného otvorenia sa už bohužiaľ dnes zosnulý šejk Zájid nestihol dožiť. Mešita rovnako slúži ako úcta jeho pamiatke, kde v pokoji odpočíva. A preto, prvá bohoslužba, bola vedená za prítomnosti jeho syna a súčasného prezidenta SAE, Chalífy bin Zájida Ál Nahjána.¹⁴⁰

Viac ako 80 mramorových kupol a 1000 podporných pilierov dopĺňajú objekt štyri 107 metrov vysoké minarety. Veľká mešita šejka Zájida je v skutku majstrovským dielom modernej islamskej architektúry a dizajnu. Pri tejto konštrukcii sa využilo viac ako 100 tisíc ton čistého, gréckeho a macedónskeho mramoru. Kvetinové vzory dokonale ladia popri vykladaných polodrahokamoch,

---

¹³⁶ Vid' obrázok v prílohe č. 38

¹³⁷ OSSEWA, Sheikh Zayed Grand Mosque, Abu Dhabi, Geospy [online]

¹³⁸ Sheikh Zayed Grand Mosque, oficiálne webové stránky [online]

¹³⁹ Sheikh Zayed Grand Mosque, *Lonely Planet* [online]

¹⁴⁰ Sheikh Zayed Grand Mosque, oficiálne webové stránky [online]

ktoré tvoria rovnako súčasť výzdoby mešity.¹⁴¹ Nájdeme tu polodrahokamy ako napríklad ametyst, červený achát, lazurit, jaspis a ďalšie. Všetky tieto materiály sú v kontraste s geometricky tradičnejšími detailmi utvorenými z keramiky. V architektúre môžeme nájsť štýly a odkazy na predchádzajúce vládnuce dynastie a ríše, ako napríklad Osmanská ríša, Fátimovský kalifát.

Moderný a inovatívny interiér pôsobí ohromujúco a úchvatne s troma lustrami vyrobených z oceli, zlata, mosadzi a kryštálu. Lustre, z ktorých najväčší váži približne 12 ton odráža dokonale svetlo aj vďaka obsahu 40 kilogramov 24-karátového, pozinkovaného zlata.¹⁴² ¹⁴³ Využitie týchto drahých materiálov bolo podľa šejka Zájida zámerné. Chcel tak veriacim pripomenúť históriu „Islamskej zlatej éry.“ V tomto prípade myslel oblasť Andalúzie v období počas vlády Umajjovcov, ktoré je mnohokrát do istej miery spájané s pohostinstvom a toleranciou.¹⁴⁴

V hlavnej modlitebnej sále sa nachádza svetový unikát a to najväčší ručne utkaný koberec na svete. Zásľuhu na tomto diele si môže pripísať približne 1200 remeselníkov, ktorí jeho výrobou strávili takmer 2 roky pričom návrh a premyslenie celkového dizajnu trval až 8 mesiacov. Ďalších 12 mesiacov strávili remeselníci samotným procesom výroby a viazaním jednotlivých uzlíkov na koberci. Posledné mesiace sa využili na transport, umiestnenie, čalúnenie a pospájanie finálnych častí dohromady. Koberec je prevažne utkaný z vlny. Najväčší, samostatný kus ma rozmery 5700 metrov štvorcových, ten je tvorený zo 70% vlny a zvyšných 30% tvorí bavlna. Odborný dohľad nad vytváraním diela viedol umelec a skúsený výrobca kobercov Dr. °Alí Cháliqi.¹⁴⁵

---

¹⁴¹ Vid' obrázok v prílohe č. 39

¹⁴² Vid' obrázok v prílohe č. 40

¹⁴³ Sheikh Zayed Grand Mosque, *Lonely Planet* [online]

¹⁴⁴ RIZVI KISHWAR (2015): *The Transnational Mosque: Architecture and Historical Memory in the Contemporary Middle East*, s. 181

¹⁴⁵ Carpets, *Sheikh Zayed Grand Mosque Center* [online]

7.2 Hlavná brána Abú Zabí

V roku 2005 bola založená spoločnosť ADNEC (*Abu Dhabi National Exhibitions Company*) v preklade Národná spoločnosť výstav Abú Zabí. Táto spoločnosť bola vytvorená za účelom riadiť a urýchliť rozvoj mesta a emirátu Abú Zabí. Plán bol jasne stanovený, vybudovať nové a zároveň najväčšie centrum v Perzskom zálive, kde sa budú môcť uskutočňovať rôzne umelecké podujatia a znovu vyzdvihnúť už tak vysoký význam mesta Abú Zabí. Mesto sa potrebovalo prezentovať svetu jedinečnou, futuristickou a esteticky dokonalou budovou, ktorá by oslavovala úspechy ľudstva a zároveň odrážala dynamickosť Abú Zabí. Výsledkom bola výstavba *Abu Dhabi Capital Gate*.¹⁴⁶

Preto ďalšou z impozantných stavieb, ktoré môžeme dnes obdivovať na meste Abú Zabí, je *Abu Dhabi Capital Gate* alebo inak po preložení, Hlavná brána Abú Zabí.¹⁴⁷ Názov môže byť spočiatku mierne zavádzajúci, keďže sa nejedná doslovne o bránu. *Abu Dhabi Capital Gate* je stavba mrakodrapu vysokého 160 metrov, ktorá bola dokončená v roku 2010. Je známa predovšetkým svojou unikátnou a špecifickou architektúrou. Je to najšikmejšia stavba na svete a so svojim 18 stupňovým náklonom je dokonca šikmejšia než slávna, talianska Šikmá veža v Pise.¹⁴⁸

So svojimi 35 poschodiami budove síce nepatrí prvenstvo vo výške budov v Abú Zabí, ale rozhodne patrí medzi ikonické a architektonicky zaujímavé stavby. Vonkajšie osvetlenie, ktoré je umiestnené na budove, minimalizuje svetelné znečistenie a zároveň optimalizuje spotrebu energie pomocou siete kompaktných LED zabudovaných priamo do fasády. Pre svoj neprehliadnuteľný náklon, aby sa predišlo prípadnému ohrozeniu a kolapsu budovy, sa muselo do hĺbky 30 metrov zaviesť 490 pilierov, vďaka ktorým je budova schopná odolávať silným, nárazovým vetrom, gravitačnej sile ale aj seizmickým aktivitám. Mrakodrap, bol prvým na svete, ktorý mal zámerne naklonené základy a jadro konštrukcie, vďaka ktorému sa podarilo dosiahnuť akýsi dojem zvlnenia budovy a celkovo tak pôsobí veľmi futuristicky a nadčasovo.

---

¹⁴⁶ Backgrounder – Capital Gate Abu Dhabi, *Hyatt Capital Gate Abu Dhabi* [online]

¹⁴⁷ Viď obrázok v prílohe č. 41

¹⁴⁸ Capital Gate, *SkyscraperPage* [online]

Podľa slov jedného z kľúčového dizajnéra projektu Neila van der Veena, ktorý tvrdí, že: „*Obchodnej štvrti Abú Zabí bolo potrebné dať novú tvár a zviditeľniť ju tak na mape. Stavba stvárňuje tradičné, ale zároveň pokrokové a moderné architektonické črty. Dve hlavné inšpirácie, ktoré tvoria dizajn sú práve spojenie tradície a minulosti s modernou a budúcnosťou. Od počiatku projektu bolo hlavným zámerom vytvoriť z budovy ikonu mesta. Podstatou celej myšlienky bolo vytvorenie niečoho tak ohromujúceho, čo doposiaľ nebolo videné a čo sa zdalo byť nemožné vytvoriť.*“ Ďalej dodáva, že: „*Len málokedy sme nemali pochybnosti o tom, že realizácia stavby bude naozaj možno uskutočniť.*“

V budove sa nachádza nespočetne mnoho kancelárií, jeden z najluxusnejších hotelov v meste, pristávacia plocha pre helikoptéry na streche, alebo taktiež bazén nachádzajúci sa vonku na terase.¹⁴⁹

Projekt bol schopný dosiahnuť svojho charakteristického sklonu prostredníctvom inžinierskej techniky, ktorá spočíva v umiestňovaní podlahových dosiek vertikálne na seba až do 12. poschodia, od tohto bodu sú potom od seba dosky oddeľované vo vzdialenosti medzi 300 milimetrov až 1400 milimetrov, výsledkom tejto techniky je následný náklon veže.¹⁵⁰

Fasáda stavby je tvorená z prvkov skla a oceli, ktoré sú špirálovito zatočené smerom nahor.¹⁵¹ Presklené panely vytvárajú pozoruhodný efekt fasády o celkovej rozlohe 23 000 metrov štvorcových. Je pripojená k betónovému jadru za pomoci oceľových konštrukcií. Na mieru vyrobených 728 sklenených panelov presne zodpovedajú zakriveniu budovy a formujú tvar diamantu. Sklený systém je vyrobené za pomoci využitia špeciálnych metód, ktoré zvyšujú transparentnosť a priepustnosť svetla.

Záverom je treba spomenúť, že celková realizácia projektu vyšla na približne 250 miliónov eur.¹⁵² Mesto Abú Zabí nám preto aj takýmito stavbami potvrdzuje svoju odhodlanosť a odvahu stať sa jedným z najvyspelejších miest sveta.

---

¹⁴⁹ VAN DER VEEN NEIL, The Architect's Perspective: The Capital Gate, *RMJM* [online]

¹⁵⁰ Capital Gate Named World's Furthest Leaning Tower, *The World Post – Berggruen Institute* [online]

¹⁵¹ Viď obrázok v prílohe č. 42

¹⁵² Capital Gate, United Arab Emirates, *Designbuild-Network* [online]

7.3 Riaditeľstvo spoločnosti Aldar

Aldar Properties, je popredná, realitná, developerská firma sídliaca v Abú Zabí a prostredníctvom svojich ikonických projektov je taktiež aj jednou z najznámejších v Spojených arabských emirátoch a širšej oblasti Blízkeho východu. Od svojho založenia v roku 2005 až do dnešného dňa Aldar pokračuje v pretváraní a formovaní mestskej zástavby hlavného mesta Spojených arabských emirátov ale aj iných kľúčových oblastí emirátu Abú Zabí. Aldar rozvíja a podporuje zaujímavé a inovatívne projekty, akou je bezpochyby aj ich samotná budova riaditeľstva, ktorej pozícia sa nachádza blízko lukratívnej pláži ar-Ráha. Pripísať si však môžu aj ďalšie projekty ako napríklad okruh F1 na ktorom sa tradične uskutočňujú závody formule na celosvetovej úrovni.¹⁵³

Riaditeľstvo Aldar tvorí 23. poschodová budova, 110 metrov vysoká, ktorej výstavba bola dokončená v roku 2010.¹⁵⁴ Architekti sa rozhodli koncipovať tento pozoruhodný a rozhodne v istých oblastiach aj priekopnícky projekt. Podarilo sa im to, na základe využitia čistého a výrazného geometrického tvaru, veľký disk, ktorý sa ako keby „vynáral“ zo zeme simuluje vychádzajúce slnko.¹⁵⁵ Dalo by sa predpokladať, že je to istý druh symboliky svetlých a prosperujúcich zajtrajškov. Kruh symbolizuje aj jednotu, racionalitu a stabilitu. Je tiež symbolom nekonečna, bez daného začiatku alebo konca.

Architekti sa naprieč modernou históriou architektúry zaoberali navrhovaním kruhových stavieb. Okrúhle veže, kupole a guľové tvary, ktoré sa využívali najmä pri stavbách divadiel alebo planetárií. Avšak kruhový tvar sa využíval vždy pri pôdoryse budovy a teda kruh tvorilo strechu alebo jednotlivé poschodia. Nikto sa však nepokúsil postaviť stavbu, ktorá by bola okrúhleho tvaru kompletne od svojich základov až po obvodu celej svojej výšky. Takúto predstavu, by za normálnych okolností, nebolo možné zrealizovať a ostala by iba pri skiciach. Avšak z využitím najrevolučnejších stavebných technológií sa v Abú Zabí sen mnohých dizajnérov mohol napokon stať skutočnosťou. Pri pohľade zo strany sa polkruhová budova môže javiť ako uzavretá mušľa. Keďže Abú Zabí má dlhú

---

¹⁵³ About Aldar, *Aldar*, oficiálne webové stránky [online]

¹⁵⁴ Viď obrázok v prílohe č. 43

¹⁵⁵ ¹⁵⁵ AL-KODMANY KHEIR (2017): *Understanding Tall Buildings: A Theory of Placemaking*, s. nezobrazená

tradíciu v lovení perál, je vidieť že architekti znovu nezabúdajú na históriu a tradíciu a spájajú ju s modernou.¹⁵⁶

Budova sa skladá z dvoch konvexných, pozdĺžnych fasád spojených úzkym pásom členitého presklenia. Kruhový tvar a diamantové vzory dodávajú budove monumentálne črty.¹⁵⁷ Monolitický vzhľad je ďalej posilnený spojením priečelia až po strechu. Napriek tomu, že sa celková koncepcia budovy môže javiť pomerne jednoducho, tak pri jej konštrukcii bol dodržiavaný pomer zlatého rezu.¹⁵⁸

Budova bola skonštruovaná s ohľadom na životné prostredie a získala prestížny certifikát LEED – *Leadership in Energy and Environmental Design*, ktorý zvyšuje celkovú hodnotu budovy. Ide o jednu z prvých oficiálne ekologických budov v Abú Zabí. Je tvorená z recyklovateľného druhu oceli, betónu a skla. Obsahuje chladiace zariadenia šetrné k životnému prostrediu, rovnako ako efektívne osvetlenie a vodovodné systémy. Stavba maximalizuje prirodzené svetlo, aby tak do každého poschodia prenikalo rovnomerne. Nainštalovaný je aj podzemný, automatizovaný systém pre zber odpadových vôd. Tento systém bol prvým svojho druhu v Abú Zabí, jeho unikátnosť spočíva vtom, že odpad je odsávaný priamo do miestnej odovzdávacej stanice kde je následne recyklovaný a zlisovaný.¹⁵⁹

Spoločnosť Aldar sa teda môže pochváliť budovou, ktorá bola ako prvá označená za okrúhly mrakodrap na Blízkom východe. Miestni obyvatelia ju zvyknú prezívať aj „Minca“, práve kvôli jej lesklému a okrúhlemu tvaru. Stavba získala v roku 2014 na konferencii významné ocenenie *Best Futuristic Design*, v preklade Najlepší futuristický dizajn. Stavba zahŕňa 12 osobných výťahov, a kruhový hydraulický výťah.¹⁶⁰

Celkovo môžeme teda s istotou tvrdiť, že táto stavba spoločnosti Aldar, je nielen svojím tvarom jedným z najľahšie rozoznateľných mrakodrapov v

---

¹⁵⁶ Aldar Headquarters Office headquarters by MZ Architects, *A'Design Award & Competition* [online]

¹⁵⁷ Vid' obrázok v prílohe č. 44

¹⁵⁸ AL-KODMANY KHEIR (2017): *Understanding Tall Buildings: A Theory of Placemaking*, s. nezobrazená

¹⁵⁹ Al Dar Headquarters / MZ Architects, *Archdaily* [online]

¹⁶⁰ CHAIN AMANDA, The Top 10 Architectural Wonders of Abu Dhabi, *The Culture Trip* [online]

meste Abú Zabí, ale aj vďaka využitiu revolučných a najmodernejších technológií ktoré pomáhajú udržať a chrániť životné prostredie.

7.4 Univerzita šejka Zájida Abú Zabí

Jednou z ďalších stavieb, ktorá si zaiste zaslúži pozornosť svojou architektúrou ale aj svojim významom a účelom, je Univerzita Zájida Abú Zabí.¹⁶¹ V roku 1998 boli založené dva areály, v hlavnom meste a v Dubaji, pôvodným zámerom bolo zlepšiť úroveň vzdelania žien. Od tejto doby sa Univerzita nepretržite rozširuje a rozvíja a dala tak za vznik tretieho univerzitného areálu, ktorého zrealizovanie stálo približne jeden miliárd eur. Hlavným cieľom a zámerom tohto novovzniknutého, univerzitného kampusu je produkovať čo najviac šikovných a vzdelaných ľudí, ktorí v budúcnosti budú mať možnosť ešte viac zviditeľniť Spojené arabské emiráty na mape.¹⁶² S viac ako 7 000 mužov a žien študujúcimi z 19 rôznych krajín. Univerzita ponúka širokú škálu študijných programov. Vysoká škola je vedená bilingválne v anglickom a arabskom jazyku. Bakalárske tituly je možné získať v odbore umenia a vedy, obchodu, pedagogiky alebo informačných technológiách a médiách. Postgraduálne, magisterské odbory sú zamerané na zdravotníctvo, diplomacie a medzinárodných záležitostí alebo napríklad obchodnej administratívy.¹⁶³

Výhodná a strategicky umiestnená poloha Univerzity medzi centrom Abú Zabí a medzinárodným letiskom, je Univerzity Zájida navrhnutá tak, aby označovala vstup do hlavnej štvrť mesta. Zásluhu na projekte si pripisuje spoločnosť *BRT architekten*, skratka BRT sa skladá z iniciál troch architektov, menovite Bothe Jens, Richter Kai a Teherani Hadi.¹⁶⁴ Projekt kombinuje súčasné ale aj klasické architektonické, inžinierske prvky, ktoré odkazujú na národnú identitu a kultúrne dedičstvo Spojených arabských emirátov.

Pozemok zahŕňa celkovú rozlohu 80 hektárov na ktorej sa nachádzajú administratívne budovy, vedecké a počítačové učebne, pozoruhodne obrovská

---

¹⁶¹ Vid' obrázok v prílohe č. 45

¹⁶² NAIDOO AMELIA, Zayed University contributing to Abu Dhabi's arts and culture, *Gulf News Education* [online]

¹⁶³ Zayed University, Abu Dhabi, *Mubadala*, oficiálne webové stránky [online]

¹⁶⁴ BRT Architekten, *ArchiTravel Online Architecture Guide* [online]

knižnica s rozlohou 18 000 metrov štvorcových a kaviareň.¹⁶⁵ V areáli je ďalej možné nájsť športový areál alebo konferenčné centrum, zariadené a vybavené tou najnovšou a najmodernejšou technológiou, vďaka ktorej je Univerzita schopná hostiť národné a medzinárodné podujatia. Architekti si boli vedomí faktu, že veľa učenia prebieha vonku, mimo prostredia učební. Návrhársky tím preto vytvoril mnoho vonkajších miest, ktoré pôsobia príjemne, určených k relaxovaniu alebo štúdiu, čím dal priestor a podporil sociálne interakcie medzi študentmi aj mimo vnútorných priestorov budovy.

Miesto pozdĺž svojej osi formálne rozdeľuje areál na mužskú a ženskú časť. Promenádou sú prepojené jednotlivé bloky až k centrálnemu nádvoriu. Prednú časť budovy tvorí presklená konštrukcia a vzbudzuje dojem serióznosti a elegancie. Zatiaľ čo zo strán sú vonkajšie schodiská, naklonené plošiny a chránené kolonády začlenené do zvlnenej konštrukcie. Vytvárajú dojem pohybu vln na mori.¹⁶⁶ Zväčša na parkovisku areálu sa nachádzajú prístrešky, ktorými svojimi krivkami odkazujú na tradičné odevy arabských emirátov, tie poskytujú potrebný úkryt pred horúcim slnkom regiónu.

Pre lepšiu predstavu poskytuje svoj názor jeden z architektov podieľajúcich sa na projekte Teherani Hadi: *„Nový areál, kladie výrazný dôraz na pozdvihnutie oblasti, hlavné funkcie univerzity sú medzi sebou živo prepojené – inšpirujúce pohybujúcimi sa formami púšte a závoja. Vonkajšie, tienisté priestory pomáhajú otvárať komunikáciu a nadobúdať nové kontakty medzi študentmi. Založenie akadémie v susedstve ďaleko väčších budov zameraných na kultúru a šport získalo image, ktorý je rozoznateľný po celom svete.“*¹⁶⁷

Pre niektorých ľudí Univerzita Zájida možno nemusí byť úplne tak ikonickou stavbou mesta Abú Zabí, avšak osobne ma pri mojom výskume zaujala najmä svojou rozlohou a jedinečnými architektonickými prvkami, ktorými stavba disponuje. Pre vzdelanie je veľmi dôležité aby sa cítili príjemne zamestnanci a študenti na každej univerzite vo svete. Vďaka svojmu vybaveniu a zázemiu, akým Univerzita Zájida v Abú Zabí poskytuje študentom a zamestnancom môže byť potom vzdelávanie kvalitnejšie a na vyššej úrovni.

---

¹⁶⁵ Vid' obrázok v prílohe č. 46

¹⁶⁶ Vid' obrázok v prílohe č. 47

¹⁶⁷ HEMPEL JORG, Zayed University by BRT Architekten/ Hadi Teherani, *Designboom* [online]

7.5 Centrálny trh Abú Zabí

Svetovo uznávaná spoločnosť *Foster and Partners* s hlavným sídlom v Londýne, sa podieľala na pretransformovaní a navrhnutí nového dizajnu pre centrálny trhu v Abú Zabí. Za posledné štyri desaťročia vypracovala spoločnosť širokú škálu plánov týkajúcich sa infraštruktúry, letísk, kultúrnych a kancelárskych budov alebo osobných domov po celom svete. Spoločnosť si udržuje svetovú reputáciu so stavebnými projektami na šiestich kontinentoch v ktorých sa angažovala.¹⁶⁸

S dokončením projektu v roku 2014¹⁶⁹ sa Centrálny trh v Abú Zabí javí ako ďalším dialógom medzi tradíciou a modernou, avšak v novom podaní a na iný účel.¹⁷⁰ Projekt, ktorý nahradzuje predošlý tradičný trh na jednom z najstarších obchodných miest v meste, pozostáva z nízko podlažných maloobchodných centier so strešnými záhradami, ktoré tvoria nový verejný park, k tomu sú do komplexu zaradené tri bloky vežovitého charakteru určené pre kancelárie a rezidencie.

Napriek odvážnej snahe vyhnúť sa typickej stereotypnej skúsenosti z nakupovania vo veľkých nákupných centrách sa v niektorých ohľadoch projekt môže javiť kontroverzne. Z toho dôvodu, že nahradil bohatý, rušný a tradičný trh novým, pre niekoho užívateľsky menej prijateľnejším komerčným prostredím, ktoré sa zameriava len na bohatšiu vrstvu obyvateľstva.¹⁷¹ Tým vylúčila významnú časť pôvodného obyvateľstva, ktorá dopomáhala udržiavať typický kolorit originálnych miest.¹⁷²

Verejné trasy a miesta určené pre oddych sa naprieč komplexom striedajú v uzatvorenom a otvorenom priestranstve. Inšpiráciu pre tento nápad videli dizajnéri v príjemnom podnebí, ktoré panuje v oblasti minimálne po dobu šesť mesiacov počas roka. Trh je preto navrhnutý špeciálnym spôsobom, aby bol prirodzene ochladzovaný keď to podmienky počas roka, obzvlášť v zime umožnia. Tým pádom je možné zaistiť vo vnútri príjemné prechádzky a posedenia

---

¹⁶⁸ About Us, *Foster + Partners*, oficiálne webové stránky [online]

¹⁶⁹ World Trade Center Souk, *Foster + Partners*, oficiálne webové stránky [online]

¹⁷⁰ Viď obrázok v prílohe č. 48

¹⁷¹ Viď obrázok v prílohe č. 50

¹⁷² SALAMA ASHRAF, WIEDMANN FLORIAN (2016): *Demystifying Doha: On Architecture and Urbanism in an Emerging City*, s. nezobrazená

pre ľudí. Keď sa však objaví letná sezóna je možné trh uzavrieť a regulovať tak teplotu vo vnútri pomocou sofistikovaného systému pohyblivých panelov. Panely sú nainštalované na streche a používajú sa na utesnenie vnútorného prostredia pred vonkajším teplom.¹⁷³ Tieto panely môžu byť zasunuté do posuvných stien. Takýmto spôsobom sa môže prostredie tvarovať a meniť. Zaistiť tak, najľahšie potrebné nastavenie pre udržanie prirodzeného chládku - tieňa.¹⁷⁴

Na strešných a interiérových paneloch je možné vidieť vzorované perforácie, ktoré sú inšpirované islamským umením. Vzor tejto textúry tvorí aj vonkajšiu fasádu budovy. Konštrukcia panelov je zložená z osemhranných geometrických útvarov, ktoré odkazujú na tradičné obklady a najnovší výskum matematickej geometrie. Takto navrhnutý dizajn dovoľuje prenikať prirodzené svetlo z vonka a zároveň vytvára ochranný tieň pred slnkom.

Strecha hlavnej budovy je tvorená pomocou série terasovitých záhrad.¹⁷⁵ Tým mesto Abú Zabí znovu potvrdzuje svoj nastavený trend v rozširovaní zelene a dbá tak aj na životné prostredie pri výstavbe svojich najnovších projektov.

V areáli sa nachádza kombinácia luxusných butikov, remeselných obchodov a nezávislými reštauráciami, ktoré ponúkajú miestne jedlo. Komplex je prístupný pre verejnosť počas dňa aj noci a slúži aj ako miesto kde sa verejnosť môže zhromažďovať počas festivalov, podujatí a osláv. V meste sa vytvorila nová dynamická časť, ktorá pomohla vzniknúť novým pracovným možnostiam a rovnako zlepšila celkovú životnú úroveň obyvateľstva.¹⁷⁶

---

¹⁷³ Vid' obrázok v prílohe č. 49

¹⁷⁴ ROBERTS STU, The roof of Abu Dhabi Central Market can now be closed to keep it cool, *New Atlas* [online]

¹⁷⁵ Abu Dhabi Central Market, *Foster + Partners* [online]

¹⁷⁶ FREARSON AMY, The Souk, Abu Dhabi Central Market by Foster + Partners, *Dezeen* [online]

8 BUDÚCNOSŤ MESTA ABÚ ZABÍ

Vo svojej diplomovej práci som sa rozhodol ešte stručne opísať predstavu obyvateľov mesta Abú Zabí o blízkej budúcnosti. A to predovšetkým z dôvodov lepšieho porozumenia a hlbšieho nahliadnutia do ich predstáv o budúcnosti mesta. To či sa budú obyvatelia naďalej držať stratégie rozvoja z minulosti. Dôkazom o ich jasnej predstave je aj dlhodobý plán pomenovaný Vízia Abú Zabí 2030.

Jedným z plánov vízie je rozšírenie ciest a vytvorenie bulvárov, ktoré budú symbolizovať monumentálnosť hlavného mesta. Tieto širšie cesty budú lepšie prepojiť jednotlivé obvody v meste. Dopomôžu vytvoriť miesta potrebné pre výstavbu rôznych nových monumentov. Tie dodajú mestu neopakovateľný vzhľad. Vytvorením nových bulvárov, obzvlášť pri pobreží, vzniknú nové pracovné príležitosti spojené s oslavnými sprievodmi a prehliadkami, ktoré zas oživia kultúrny život v meste.

Prístup v projektovaní hlavnej štvrte je veľmi vizuálne a symbolicky založený. Príkladom je Hlavný bulvár, ten bude pravdepodobne viesť pod siedmimi vysokými oblúkmi pričom každý oblúk reprezentuje jeden z emirátov.

Najdôležitejším z bodov Vízie Abú Zabí 2030 je pretvorenie hlavnej štvrte, kde vzniknú nové sídla pre vládne, zdravotné a vzdelávacie inštitúcie. Okrem iného bude táto štvrť slúžiť aj ako miesto pre ambasády a zvýši sa tak celosvetová dôležitosť hlavného mesta.

Jedným z ďalších ikonických projektov, ktoré sú navrhnuté v rámci štruktúry mesta bude vytvorenie kultúrnej štvrte na ostrove as-Sa^cdiját. Táto štvrť bude mať za úlohu posilniť budúci luxusný obraz hlavného mesta. Na západnom pobreží ostrova sa plánuje vybudovať rad palácov a veľká mešita. Významný dôraz sa v tejto oblasti bude klásť na lepšie fungujúcu verejnú sféru, zdravotnú starostlivosť a dopravné značenie.

Jedným z najvýznamnejších prvkov, ktoré bude pravdepodobne v budúcnosti utvárať obraz hlavného mesta môžeme považovať aj ostrov al-Lú'lú',¹⁷⁷ ktorý sa z arabského jazyka prekladá ako ostrov Perla. Ostrov al-Lú'lú' sa

---

¹⁷⁷ Vid' obrázok v prílohe č. 24

nachádza severne od hlavného ostrova Abú Zabí. Mnoho ciest vedúcich do centra končia výhľadom práve na ostrov al-Lú'lu'. Tento zámer má obrovskú symbolickú hodnotu a poukazuje na históriu, úspechy, kultúru a osobitosť mesta Abú Zabí.

Rozvojový plán sa drží troch kľúčových aspektov – štát, kultúra, náboženstvo. Tieto tri aspekty pomáhajú utvárať identitu Abú Zabí a celých emirátov.¹⁷⁸

Pri výstavbe budov sa bude zohľadňovať v budúcnosti aj naďalej životné prostredie. Je v pláne výrazne zvýšiť výskyt parkov a zelene v meste. S tým narastie a rovnako sa aj zlepší celková životná úroveň. V pláne je výstavba rezidenčných budov a centier pre voľno časové aktivity, ktoré budú tiež brať ohľad na životné prostredie. Navýšenie pracovných miest a modernizácia infraštruktúry vrátane metra a siete električiek sú prioritnou položkou rozvojového plánu mesta Abú Zabí.¹⁷⁹

Súčasťou Vízie Abú Zabí 2030 je realizácia projektu Louvre Abú Zabí,¹⁸⁰ ktorý bol navrhnutý architektom menom Jean Nouvel. Kombinuje modernú architektúru inšpirovanú miestnymi tradíciami a históriou. Dizajn odráža snahu o spojenie všetkých kultúr. Múzeum sa nachádza na ostrove as-Sa^cdiját. Dve tretiny múzea pokrýva kupola s priemerom 180 metrov, ktorá dokonale odráža prvky arabskej architektúry a vytvára dojem mešity, mauzólea alebo madrasy. Vzor strechy sa z prvého pohľadu môže javiť ako náhodne usporiadaný. Ide však o premyslenú geometrickú techniku, ktorá čerpá inšpiráciu z minulosti. Vtedy bol základ pokrývania striech tvorený palmovými listami. Tak ich využívali a poznali predkovia pri pokrývaní striech.^{181 182}

Názov Louvre Abú Zabí bol odsúhlasený francúzskou vládou napriek tomu, že s tým niektoré múzea vo Francúzsku nesúhlasili a vyjadrili svoj protest pomocou petície. Francúzska vláda argumentovala tým, že umenie má spájať všetkých ľudí po celom svete a tento názov umožnila použiť pre budúce múzeum

---

¹⁷⁸ ABU DHABI URBAN PLANNING COUNCIL (2011): Urban Structure Framework Plan in *Plan Abu Dhabi 2030*, s. 75-76

¹⁷⁹ Plan Abu Dhabi 2030, *Squint/Opera* [online]

¹⁸⁰ Viď obrázok v prílohe č. 51

¹⁸¹ Viď obrázok v prílohe č. 52

¹⁸² An island of its own, a museography of dialogues, *Louvre Abu Dhabi*, oficiálne webové stránky [online]

v meste Abú Zabí. Vznikla dohoda, že im Louvre v Paríži prepožičia svoje exponáty a umelecké diela za určitú finančnú čiastku. Spočiatku nebolo ani jasné, či sa bude jednať o identickú kópiu Louvru v Paríži. Dnes už vieme že tomu tak nie je.¹⁸³

---

¹⁸³ REUTERS, Louvre se přestěhuje do arabské pouště, *Zprávy aktuálně* [online]

9 ZÁVER

Diplomová práca popisuje jednotlivé dávnejšie historické obdobia akým je pravek a starovek. O týchto obdobiach vypovedajú hlavne archeologické artefakty nájdené na území dnešných Spojených arabských emirátov. Tieto nálezy potvrdzujú prvé osídlenia v oblasti a vplyv okolitých kultúr a civilizácií.

Počas pred islamskej a islamskej éry v stredoveku je možné sledovať prvých dobrovoľných konvertitov, rozšírenie a zakotvenie nového náboženstva, ktoré malo a dodnes má silný vplyv. Na kultúru, bežný život ľudí a celkový obraz mesta. Perlový obchod bol známy a typický pre túto oblasť už v dávnejších dobách, svoj význam však nadobudol práve v období rannej islamskej éry. Objav nestoriánskeho kláštora z roku 600 nášho letopočtu je pozoruhodnou skutočnosťou, ktorá poukazuje na výskyt kresťanstva, rozšíreného až na Arabský polostrov. Príchod Portugalcov v 16. storočí sa síce zapísal do histórie regiónu nechváleným spôsobom, avšak nie je možné túto etapu opomenúť.

Založenie mesta Abú Zabí rodinou Ál Nahján v roku 1761 je kľúčovou udalosťou v histórii. Pri spracovávaní informácií som počas svojho výskumu zistil, že rodina Ál Nahján si môže bezpochybné pripísať najväčšie zásluhy na rozvoji mesta Abú Zabí. Dokázali premeniť púšť na oázu pomocou financií a technológií. Posunúť životnú úroveň obyvateľov na nadštandard svetového priemeru. Bol to práve šejk Zájid bin Sultán Ál Nahján, ktorý sa ako prvý nebál investovať a posunúť hranice rozvoja o výrazný krok dopredu. V krajine je dodnes vnímaný ako dôležitá postava, ktorá sa podieľala na rozvoji hlavného mesta ale aj celých Spojených arabských emirátov. S jeho menom sa stretávame v meste na mnohých miestach. Sú pomenované po ňom ulice, budovy či dokonca inštitúcie. Jeho výroky sú dodnes opakované a pripomínané obyvateľmi Spojených arabských emirátov.

V teoretickej časti práce, zameranej na mestskú urbanizáciu, je podrobnejšie vysvetlený tento pojem. Počas spracovania témy som zistil, že pre úspešnú urbanizáciu sú dôležité dva faktory. Jedným z nich je prístup k oceánu, moru alebo aspoň väčšej rieke, vďaka ktorému sa zjednoduší import a export tovarov prostredníctvom nákladných lodí. Druhým z predpokladov tvorí nález

nerastných surovín alebo iného prírodného bohatstva, ktoré má potenciál rozvinúť ekonomiku. Mesto Abú Zabí spĺňa obidva tieto predpoklady a tým mu bolo predurčené stať sa významným mestom akým je dnes.

Ropa je kľúčovým faktorom, ktorý zohral dôležitú rolu pri rozvoji mesta. Preto je tomuto priemyslovému odvetviu venovaná samostatná kapitola. Je pochopiteľné, že ropa a zemný plyn sa neťaží priamo v meste ale v okolitých oblastiach v rámci emirátu. Nález ropy pomohol vytvoriť národné inštitúcie, ktoré sídlia v meste Abú Zabí odkiaľ riadia a korigujú ropný priemysel, tým sa ešte viac utvrdzuje význam a vedúce postavenie mesta v regióne. V produkcii a následnej distribúcii ropy a zemného plynu pomáha ostrov Das spoločnosti ADGAS. Objav ropy naštartoval ekonomický rast a predurčil mesto k rozvoju nevídaných rozmerov. Vďaka obrovskému finančnému zisku bolo možné uľaviť občanom ale aj zahraničným investorom na daniach a vytvoriť tak ideálne prostredie pre rast biznisu a realizáciu projektov.

Najdôležitejšie obdobie v rámci progresívnosti počína od objavenia ropy až po súčasnosť. Významnú úlohu na rozvoji mesta od objavenia ropy zohrávali rôzne faktory, ako napríklad efektívne nastavený strategický plán, ktorého realizáciu dopomohli uskutočniť zahraničné developerské firmy. V histórii je možné vidieť nastavenie a rozdelenie ekonomických plánov na určitú dobu väčšinou piatich alebo desiatich rokov. Počas týchto období sa developerské spoločnosti zameriavali na určité projekty často krát spojené s urbanizáciou mesta. Dôležitá osobnosť, ktorá sa významne podieľala na rozvoji mesta počas 60. rokov bol stavebný architekt menom °Abd ar-Rahmán Hassanajn Machlúf. Národná rozvojová spoločnosť Mubádala, taktiež spolupracovala a zrealizovala množstvo veľkolepých projektov.

Diplomová práca je zameraná na modernú architektúru, ktorá pomáha vytvárať jedinečný a charakteristický vzhľad mesta. Vďaka ikonickým stavbám je mesto Abú Zabí dobre známe po celom svete. Výber týchto stavieb je tvorený zväčša na základe všeobecných názorov a obľúbenosti u verejnosti, avšak pri niektorých rozhodovali osobné preferencie. Stavieb a architektonicky zaujímavých budov, ktoré by si určite zaslúžili svoju pozornosť je v meste rozhodne viac. V práci som sa vymedzil iba na určitý počet stavieb a zároveň som sa snažil

zachytiť typovo a účelovo čo najviac od seba odlišné. Spoločnou črtou, ktorá všetky tieto budovy spája je prepojenie tradície alebo istej symboliky s moderným prevedením a použitím najnovších dostupných technológií, ktoré kladú dôraz aj na ochranu životného prostredia.

V práci sú stručne zachytené najbližšie uskutočniteľné vízie a predstavy o budúcnosti mesta. Vďaka tomu je vidieť že mesto má aj dnes jasne stanovené ciele a vo svojom rozvoji chce ďalej napredovať a zároveň pomáhať zachovať svoju rozvojovú stratégiu, ktorú si stanovilo už v minulosti.

Cieľom práce bolo ukázať čitateľovi jednotlivé historické obdobia. Ako sa z malej púštnej usadlosti stala svetová metropola. Aké zásadné činitele výrazne ovplyvnili celkový rozvoj mesta a dopomohli utvoriť jeho dnešný vzhľad.

Taktiež bolo cieľom práce poukávanie na fakt, že zachovávanie tradície je možné aj pomocou využitia najmodernejších technológií a tradície a zvyky nie sú tak nutne odsúdené k zániku. Jasným dôkazom toho je architektúra v kapitole ikonické stavby. V tejto kapitole bolo taktiež zistené, že mnoho architektov a developerských spoločností pochádzalo zo zahraničia napríklad z Anglicka, Japonska, Kanady, Egypta, Iránu.

Cieľom práce bolo vytvoriť prierez celými dejinami mesta zameranými hlavne na obdobie po objavení ropy a s náhľadom do budúcnosti. To sa podarilo splniť v kapitole Abú Zabí po objavení ropy až po súčasnosť, ktorá je zároveň jadrom celej práce.

10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ADGAS - Spoločnosť skvapalňovania plynov Abú Zabí (Abu Dhabi Gas Liquefaction Company)

ADIAS - Archeologický prieskum ostrovov Abú Zabí (Abu Dhabi Islands Archeological Survey)

ADNEC – Národná spoločnosť výstav Abú Zabí (Abu Dhabi National Exhibitions Company)

ADNOC – Národná ropná spoločnosť Abú Zabí (Abu Dhabi National Oil Company)

BRT - Iniciály troch architektov Bothe Jens, Richter Kai a Teherani Hadi

IPC – Petrolejová spoločnosť Iraku (Iraq Petroleum Company)

LED – Luminiscenčná dióda (Light-emitting diode)

LEED – Vedenie v oblasti energetiky a environmentálneho dizajnu (Leadership in Energy and Environmental Design)

NATO – Organizácia Severoatlantickej zmluvy (North Atlantic Treaty Organization)

OSN – Organizácia Spojených národov

UAE – Spojené arabské emiráty (United Arab Emirates)

11 ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV A LITERATÚRY

Zoznam použitej literatúry

AL-FAHIM MOHAMMED, *From Rags to Riches: The Story of Abu Dhabi*, London Center for Arab Studies (2008), ISBN: 1900404117

AL-KODMANY KHEIR, *Understanding Tall Buildings: A Theory of Placemaking*, Routledge (2017), ISBN: 1138811424

BAZOOBANDI SARA, *Political Economy of the Gulf Sovereign Wealth Funds: A Case Study of Iran, Kuwait, Saudi Arabia and the United Arab Emirates (Routledge Studies in Middle Eastern Economies)*, Routledge (2012), ISBN: 0415522226

BISMARCK VON HELENE (2013): *British Policy in the Persian Gulf, 1961-1968: Conceptions of Informal Empire*, s.159-185

BITUŠIKOVÁ ALEXANDRA, *Urbánna antropológia východiská a perspektívy*, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied (2003), ISBN: 80-8055-837-X

COMMINS DAVID, *The Gulf States: A Modern History*, I.B. Tauris (2012), ISBN: 1848852789

COSTA MANUEL, COSTA SUSANA, LAGES JOANA, ROSETA FILIP, *Architectural Research Addressing Societal Challenges*, CRC Press (2017), ISBN: 1138029661

DONALDSON NEIL, *The Postal Agencies in Eastern Arabia and the Gulf*, H.Hayes (1975), ISBN: 0905222032

ELSHESHTAWY YASSER, *The Evolving Arab City: Tradition, Modernity and Urban Development (Planning, History and the Environment)*, Routledge Reprint edition (2011), ISBN: 0415665728

HAWLEY DONALD, *Trucial States*, Ardent Media (1970), ISBN: 0049530054

LESTER LEO, *Energy Relations and Policy Making in Asia*, Palgrave Macmillan (2016), ISBN: 9811010935

LOW LINDA, *Abu Dhabi's Vision 2030: An Ongoing Journey of Economic Development*, World Scientific (2012), ISBN: 9814383929

NATIONAL CENTER FOR DOCUMENTATION AND RESEARCH, *Memoirs of the Emirates*, National center for documentation and research (2012), ISBN: 9948051130

POTTS DANIEL, NABOODAH HASSAN, HELLYER PETER, *Archeology of the United Arab Emirates: Proceedings of the First International Conference on the Archaeology of the UAE*, Trident (2003), ISBN: 978-1900724883

RABI UZI *Oil Politics and Tribal Rulers in Eastern Arabia: The Reign of Shakhbut (1928-1966)*, Taylor & Francis, Ltd. (2006), Britský žurnál pre Blízkovýchodné štúdia, vydanie. 33, číslo. 1

RIZVI KISHWAR, *The Transnational Mosque: Architecture and Historical Memory in the Contemporary Middle East*, The University of North Carolina (2015), ISBN: 1469621169

SALAMA ASHRAF, WIEDMANN FLORIAN, *Demystifying Doha: On Architecture and Urbanism in an Emerging City*, Ashgate Publishing Company (2013), ISBN: 9781409466345

SCOTT JAMES, *Seeing like a State: How Certain Schemes to Improve the Human Condition Have Failed*, Yale University Press (1999), ISBN: 0300078153

SMITH RUPERT, *The Oil and Gas Year Abu Dhabi 2010*, Wildcat Publishing (2010), ISBN: 1906975183

TAMMAM HAMDÍ, *Zayed Bin Sultan Al-Nahayyan*, H. Tammam, 2nd edition (1983), ASIN: B0006ERXPK

WILSON GRAEME, *Zayed: Man Who Built a Nation*, Springer (2013), ISBN: 1137326727

Zoznam elektronických zdrojov

ATTWOOD KAREN, Building a city from the sands, *The national UAE* [online], publikované 11. 9. 2008, [cit. 23. 4. 2017]. Dostupné na [www: http://www.thenational.ae/news/uae-news/building-a-city-from-the-sands](http://www.thenational.ae/news/uae-news/building-a-city-from-the-sands)

2009 - Dr. Abdul Rahman Hassanein Makhoul, *Abu Dhabi Awards* [online], publikované 3. 3. 2013, [cit.8.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.youtube.com/watch?v=zhCXe-NUs1M](https://www.youtube.com/watch?v=zhCXe-NUs1M)

About Aldar, *Aldar*, oficiálne webové stránky [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.aldar.com/en/About-ALDAR/Pages/Overview.aspx](https://www.aldar.com/en/About-ALDAR/Pages/Overview.aspx)

About Us, *Foster + Partners*, oficiálne webové stránky [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.21.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.fosterandpartners.com/about-us/](http://www.fosterandpartners.com/about-us/)

Abu Dhabi Central Market / Foster + Partners [online], publikované 21. 10. 2014, [cit.21.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.archdaily.com/558920/abu-dhabi-central-market-foster-partners](http://www.archdaily.com/558920/abu-dhabi-central-market-foster-partners)

Abu Dhabi History, *AbuDhabi City Guide and Bookings* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www: https://www.abudhabi.com/v/history/](https://www.abudhabi.com/v/history/)

Abu Dhabi Islands Archeological Survey, *Electronic Tools and Ancient Near East Archives* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.12.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.etana.org/node/6240](http://www.etana.org/node/6240)

Abu Dhabi National Oil Company History, *Funding Universe* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.15.3.2017]. Dostupné na [www: http://www.fundinguniverse.com/company-histories/abu-dhabi-national-oil-company-history/](http://www.fundinguniverse.com/company-histories/abu-dhabi-national-oil-company-history/)

Abu Dhabi United Arab Emirates, *Islamic Travel* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www: http://islamictravel.com/travel_blog/abu-dhabi/](http://islamictravel.com/travel_blog/abu-dhabi/)

ABU DHABI URBAN PLANNING COUNCIL (2011): Urban Structure Framework Plan in *Plan Abu Dhabi 2030*, Dokument dostupný vo verzii PDF na [www: https://www.upc.gov.ae/template/upc/pdf/Capital-2030-en.pdf](https://www.upc.gov.ae/template/upc/pdf/Capital-2030-en.pdf)

Abu Dhabi: The Beginning – Part 1, *Saad Rabia* [online], publikované 11.7.2008, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www: https://www.youtube.com/watch?v=0gjBj-KiFc](https://www.youtube.com/watch?v=0gjBj-KiFc)

Al Dar Headquarters / MZ Architects, *Archdaily* [online], publikované 4. 5. 2012, [cit.6.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.archdaily.com/240524/al-dar-headquarters-mz-architects](http://www.archdaily.com/240524/al-dar-headquarters-mz-architects)

AL HAMELI ASMAA, The man who realized Sheikh Zayed's dream of a desert turned green, *The National UAE* [online], publikované 9. 6. 2015, [cit.23.3.2017]. Dostupné na [www: http://www.thenational.ae/uae/the-man-who-realised-sheikh-zayeds-dream-of-a-desert-turned-green](http://www.thenational.ae/uae/the-man-who-realised-sheikh-zayeds-dream-of-a-desert-turned-green)

Al Maryah Island, *BroadwayMalyan* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.9.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.broadwaymalyan.com/al-maryah-island/](http://www.broadwaymalyan.com/al-maryah-island/)

Al Maryah Island, oficiálne webové stránky [online], [cit.9.4.2017], dátum publikácie nezobrazený, Dostupné na [www: http://www.almaryahisland.ae/en/](http://www.almaryahisland.ae/en/)

AL NOWAIS SHIREENA, Abu Dhabi archeologist unearths rare, well-preserved Stone Age house, *The National UAE* [online], publikované 1. 2. 2017, [cit.12.2.2017]. Dostupné na [www: http://www.thenational.ae/uae/heritage/abu-dhabi-archaeologists-unearth-rare-well-preserved-stone-age-house](http://www.thenational.ae/uae/heritage/abu-dhabi-archaeologists-unearth-rare-well-preserved-stone-age-house)

Aldar Headquarters Office headquarters by MZ Architects, *A'Design Award & Competition* [online], publikované 21. 1. 2013, [cit.6.4.2017]. Dostupné na [www: https://competition.adesignaward.com/design.php?ID=27372](https://competition.adesignaward.com/design.php?ID=27372)

An island of its own, a museography of dialogues, *Louvre Abu Dhabi*, oficiálne webové stránky [online], [cit.19.4.2017]. Dostupné na [www: http://louvreabudhabi.ae/en/building/pages/architecture.aspx](http://louvreabudhabi.ae/en/building/pages/architecture.aspx)

Ancient Cultures, oficiálne webové stránky Abú Zabí [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.7.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.abudhabi.ae/portal/public/en/citizens/culture-and-recreation/cultural-and-historical-sites/archaeological-sites?_afrLoop=14038092546129121](https://www.abudhabi.ae/portal/public/en/citizens/culture-and-recreation/cultural-and-historical-sites/archaeological-sites?_afrLoop=14038092546129121)

ANWAR AHMAD, Abu Dhabi is the safest city on the planet with lowest crime rate: Numbeo.com, *The National UAE* [online], publikované 23. 4. 2017, [cit. 23. 4. 2017]. Dostupné na [www: http://www.thenational.ae/uae/abu-dhabi-is-the-safest-city-on-the-planet-with-lowest-crime-rate-numbeocom](http://www.thenational.ae/uae/abu-dhabi-is-the-safest-city-on-the-planet-with-lowest-crime-rate-numbeocom)

Backgrounder – Capital Gate Abu Dhabi, *Hyatt Capital Gate Abu Dhabi* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: https://abudhabicapitalgate.hyatt.com/en/hotel/news-and-events/news-listing/backgrounder-capital-gate-abu-dhabi.html](https://abudhabicapitalgate.hyatt.com/en/hotel/news-and-events/news-listing/backgrounder-capital-gate-abu-dhabi.html)

BRT Architekten, *ArchiTravel Online Architecture Guide* [online], [cit.6.4.2017]. dátum publikácie nezobrazený, Dostupné na [www: http://www.architravel.com/architravel/architects/brt-architekten/](http://www.architravel.com/architravel/architects/brt-architekten/)

Capital Gate Named World's Furthest Leaning Tower, *The World Post – Berggruen Institute* [online], publikované 25. 5. 2011, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.huffingtonpost.com/2010/06/08/capital-gate-named-worlds_n_604215.html](http://www.huffingtonpost.com/2010/06/08/capital-gate-named-worlds_n_604215.html)

Capital Gate, *SkyscraperPage* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: http://skyscraperpage.com/cities/?buildingID=73163](http://skyscraperpage.com/cities/?buildingID=73163)

Capital Gate, United Arab Emirates, *Designbuild-Network* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.designbuild-network.com/projects/capital-gate/](http://www.designbuild-network.com/projects/capital-gate/)

Carpets, *Sheikh Zayed Grand Mosque Center* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.5.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.szgmc.ae/en/carpets>

Das Island, The Heart of ADGAS, oficiálne stránky spoločnosti ADGAS [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.18.3.2017]. Dostupné na www: <http://www.adgas.com/En/SitePages/OurBusiness/DasIsland.aspx>

ELESHTAWY YASSER, Informal Encounters: Mapping Abu Dhabi's Urban Public Spaces, *Reaserch Gate* [online], publikované február 2011, [cit.10.4.2017]. Dostupné na www: https://www.researchgate.net/publication/263381447_Informal_Encounters_Mapping_Abu_Dhabi%27s_Urban_Public_Spaces

Emiráty – historie, 2. část, *Arabské-Emiráty-Web.cz* [online], publikované 15. 5. 2011, [cit.20.3.2017]. Dostupné na www: <http://www.arabske-emiraty-web.cz/clanky/emiraty-historie-2-cast>

FREARSON AMY, The Souk, Abu Dhabi Central Market by Foster + Partners, *Dezeen* [online], publikované 6. 5. 2011, [cit.21.4.2017]. Dostupné na www: <https://www.dezeen.com/2011/05/06/the-souk-abu-dhabi-central-market-byfoster-partners/>

GHAZAL RYM, The man behind Abu Dhabi's master plan, *The National UAE* [online], publikované 11. 11. 2013, [cit.8.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.thenational.ae/uae/heritage/the-man-behind-abu-dhabis-master-plan#page3>

HAUB CARL, What Is a City? What Is Urbanization?, *Population Reference Bureau* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.19.3.2017]. Dostupné na www: <http://www.prb.org/Publications/Articles/2009/urbanization.aspx>

HELLYER PETTER, End of a 75 year era of oil-fuelled progress for Abu Dhabi, *The National Business* [online], publikované 8. 1. 2014, [cit.14.3.2017]. Dostupné na www: <http://www.thenational.ae/business/oil/end-of-a-75-year-era-of-oil-fuelled-progress-for-abu-dhabi>

HEMPEL JORG, Zayed University by BRT Architekten/ Hadi Teherani, *Designboom* [online], publikované 17. 2 . 2014, [cit.6.4.2017]. Dostupné na [www:
http://www.designboom.com/architecture/undulating-canopy-unites-zayed-university-by-brt-architekten-02-17-2014/](http://www.designboom.com/architecture/undulating-canopy-unites-zayed-university-by-brt-architekten-02-17-2014/)

His Highness Sheikh Khalifa bin Zayed Al Nahyan, *Embassy of the United Arab Emirates* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.11.4.2017]. Dostupné na [www:
http://www.uae-embassy.org/about-uae/about-government/his-highness-sheikh-khalifa-bin-zayed-al-nahyan](http://www.uae-embassy.org/about-uae/about-government/his-highness-sheikh-khalifa-bin-zayed-al-nahyan)

History of Housing Introduction, oficiálne stránky Abú Zabí [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www:
https://www.adha.ae/en/history-of-housing-in-abu-dhabi](https://www.adha.ae/en/history-of-housing-in-abu-dhabi)

History of the United Arab Emirates, *The Emirates Network* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www:
http://guide.theemiratesnetwork.com/basics/history_of_the_emirates.php](http://guide.theemiratesnetwork.com/basics/history_of_the_emirates.php)

History, UAEinteract [online], dátum publikácie neuvedený , [cit.12.2.2017]. Dostupné na [www:
http://www.uaeinteract.com/culture/history.asp](http://www.uaeinteract.com/culture/history.asp)

How did Dubai, Abu Dhabi and other cities get their names? Experts reveal all, *UAEinteract* [online], publikované 10. 3. 2007, [cit.12.3.2017]. Dostupné na [www:
http://www.uaeinteract.com/news/rss-news.asp?ID=24335](http://www.uaeinteract.com/news/rss-news.asp?ID=24335)

CHAIN AMANDA, The Top 10 Architectural Wonders of Abu Dhabi, *The Culture Trip* [online], publikované 24. 11 .2016, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www:
https://theculturetrip.com/middle-east/united-arab-emirates/articles/the-10-best-architectural-wonders-of-abu-dhabi/](https://theculturetrip.com/middle-east/united-arab-emirates/articles/the-10-best-architectural-wonders-of-abu-dhabi/)

JAMES PAUL, Managing Metropolises by Negotiating Mega-Urban Growth, *Academia* [online] ,dátum publikácie neuvedený, [cit.19.3.2017] Dostupné na [www:
https://www.academia.edu/7207756/Managing_Metropolises_by_Negotiating_Mega-Urban_Growth](https://www.academia.edu/7207756/Managing_Metropolises_by_Negotiating_Mega-Urban_Growth)

JOFFE LAWRENCE, Sheikh Zayed bin Sultan Al Nayan – progressive Arab leader and friend of Palestine and the west, *The Guardian* [online], publikováno 3. 11. 2004, [cit. 14. 4. 2017]. Dostupné na www: <https://www.theguardian.com/news/2004/nov/03/guardianobituaries.israel>

JONES GOEFFREY, Abu Dhabi National Oil Company, *Encyclopedia* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.15.3.2017]. Dostupné na www: <http://www.encyclopedia.com/social-sciences-and-law/economics-business-and-labor/businesses-and-occupations/abu-dhabi-national>

KENNET DEREK, Staff, *Durham University* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.12.4.2017]. Dostupné na www: <https://www.dur.ac.uk/archaeology/staff/?id=158>

Khalifa Committee Projects, *WAM – The Emirates News Agency* [online], publikované [cit.11.4.2017]. 22. 4. 2000, Dostupné na www: <http://wam.ae/en/details/1395226521212>

KING GOEFFREY, The Coming of Islam and the Islamic Period in the UAE, *UAEinteract* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.12.4.2017]. Dostupné na www: https://www.uaeinteract.com/uaeint_misc/pdf/perspectives/03.pdf

Late stone age life revealed by new excavations on Marawah Island, *WAM/ Esraa* [online], publikované 27.3.2016, [cit.12.2.2017]. Dostupné na www: <http://wam.ae/en/details/1395293404700>

NAIDOO AMELIA, Zayed University contributing to Abu Dhabi's arts and culture, *Gulf News Education* [online], publikované 26. 2. 2012, [cit.6.4.2017]. Dostupné na www: <http://gulfnews.com/news/uae/education/zayed-university-contributing-to-abu-dhabi-s-arts-and-culture-1.986075>

Oficiálne webové stránky magistrátu mesta Abú Zabí: <http://www.adm.gov.ae/en/projects/Description.aspx?UHJval9JRD02MyZTdGF0dXM9Q1AmTWVudUIEPTYzJm1udT1DYXQ> [cit. 14. 4. 2017].

OSSEWA, Sheikh Zayed Grand Mosque, Abu Dhabi, *Geospy* [online], publikované 16. 9. 2016, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.geospy.org/object/GSNFU](http://www.geospy.org/object/GSNFU)

Our Projects, *Municipal System portal -Emirate of Abu Dhabi*, oficiálne webové stránky [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.15.4.2017]. Dostupné na [www: https://dmat.abudhabi.ae/en/ADM/OurProjects/Pages/OurProjects.aspx](https://dmat.abudhabi.ae/en/ADM/OurProjects/Pages/OurProjects.aspx)

Overview, *Mubadala* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.9.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.mubadala.com/en/who-we-are/overview](http://www.mubadala.com/en/who-we-are/overview)

OWEN ROGER, One Hundred Years of Middle Eastern Oil, *Brandeis University Crown Center for Middle East Studies* [online], publikované v januári 2008, [cit.13.3.2017]. Dostupné na [www: https://www.brandeis.edu/crown/publications/meb/MEB24.pdf](https://www.brandeis.edu/crown/publications/meb/MEB24.pdf)

Pearls and Pearlring, *UAEinteract* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.12.3.2017]. Dostupné na [www: http://www.uaeinteract.com/history/trad/trd08.asp](http://www.uaeinteract.com/history/trad/trd08.asp)

Plan Abu Dhabi 2030, *Squint/Opera* [online], publikované 17. 6. 2008, [cit.19.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.youtube.com/watch?v=Yz-hguqZCKg](https://www.youtube.com/watch?v=Yz-hguqZCKg)

POST GUEST, The Maritime Heritage of Abu Dhabi, *Hankering for History* [online], publikované 11. 6. 2015, [cit.12.3.2017]. Dostupné na [www: http://hankeringforhistory.com/the-maritime-heritage-of-abu-dhabi/](http://hankeringforhistory.com/the-maritime-heritage-of-abu-dhabi/)

Prehistoric sites found in Emirate of Abu Dhabi, *ArcheoFeed* [online], publikované 3. 2. 2017, [cit.12.2.2017]. Dostupné na [www: https://archaeofeed.com/2017/02/prehistoric-sites-found-in-emirate-of-abu-dhabi](https://archaeofeed.com/2017/02/prehistoric-sites-found-in-emirate-of-abu-dhabi)

RADAN SILVIA, The story of Abu Dhabi, *Khaleej Times* [online], publikované 16. 2. 2013, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www: http://www.khaleejtimes.com/article/20130216/ARTICLE/302169890/1002](http://www.khaleejtimes.com/article/20130216/ARTICLE/302169890/1002)

REISZ TODD, Plans the Earth Swallows: An Interview with Abdulrahman Makhoul, *Portal 9* [online], publikované 2013, [cit.8.4.2017]. Dostupné na [www: http://portal9journal.org/articles.aspx?id=92](http://portal9journal.org/articles.aspx?id=92)

REUTERS, Louvre se přestěhuje do arabské pouště, *Zpravy aktualne* [online], publikované 8. 1. 2007, [cit.19.4.2017]. Dostupné na [www: https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/louvre-se-prestehuje-do-arabske-pouste/r~i:article:325468/](https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/louvre-se-prestehuje-do-arabske-pouste/r~i:article:325468/)

ROBARTS STU, The roof of Abu Dhabi Central Market can now be closed to keep it cool, *New Atlas* [online], publikované 23. 10. 2014, [cit.21.4.2017]. Dostupné na [www: http://newatlas.com/abu-dhabi-central-market/34387/](http://newatlas.com/abu-dhabi-central-market/34387/)

Shaikh Khalifa: Know more about the leader, his personal life, *Khaleej Times* [online], publikováno 3. 2. 2016, [cit. 14. 4. 2017]. Dostupné na [www: http://www.khaleejtimes.com/nation/government/shaikh-khalifa-marks-12-years-as-uae-president](http://www.khaleejtimes.com/nation/government/shaikh-khalifa-marks-12-years-as-uae-president)

Shaikh Khalifa: Know more about the leader, his personal life, *Khaleej Times* [online], publikováno 3. 2. 2016, [cit. 14. 4. 2017]. Dostupné na [www: http://www.khaleejtimes.com/nation/government/shaikh-khalifa-marks-12-years-as-uae-president](http://www.khaleejtimes.com/nation/government/shaikh-khalifa-marks-12-years-as-uae-president)

Sheikh Zayed bin Sultan Al Nahyan, Founder of the UAE, *Embassy of the United Arab Emirates in Washington DC* [online], [cit. 14. 4. 2017]. Dostupné na [www: http://www.uae-embassy.org/about-uae/history/sheikh-zayed-bin-sultan-al-nahyan-founder-uae](http://www.uae-embassy.org/about-uae/history/sheikh-zayed-bin-sultan-al-nahyan-founder-uae)

Sheikh Zayed Grand Mosque, *Lonely Planet* [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.4.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.lonelyplanet.com/ united-arab-emirates/abu-dhabi/attractions/sheikh-zayed-grand-mosque/a/poi-sig/1307306/361165](https://www.lonelyplanet.com/ united-arab-emirates/abu-dhabi/attractions/sheikh-zayed-grand-mosque/a/poi-sig/1307306/361165)

Sheikh Zayed Grand Mosque, oficiálne webové stránky [online], publikované 13. 6. 2016, [cit.4.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.abudhabi.ae/portal/public/en/homepage/culture-and-recreation/cultural-and-historical-sites/sheikh-zayed-grand-mosque](https://www.abudhabi.ae/portal/public/en/homepage/culture-and-recreation/cultural-and-historical-sites/sheikh-zayed-grand-mosque)

Sheikh Zayed in Quotes, *UAEinteract* [online], publikované 2. 11. 2005, [cit.8.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.uaeinteract.com/docs/Sheikh_Zayed_in_quotes/18411.htm](http://www.uaeinteract.com/docs/Sheikh_Zayed_in_quotes/18411.htm)

STATISTICS CENTRE, *Abu Dhabi over a Half Century*, Statistic Centre (2015), [cit.18.3.2017]., Dokument dostupný vo verzií PDF na [www: https://www.scad.ae/en/Pages/ThemeReleaseDetail.aspx?ReleaseID=30&ThemeID=1](https://www.scad.ae/en/Pages/ThemeReleaseDetail.aspx?ReleaseID=30&ThemeID=1)

Superblocks: How Barcelona is taking city streets back from cars, *Vox* [online], publikované 27. 9. 2016, [cit.10.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.youtube.com/watch?v=ZORzsubQA_M](https://www.youtube.com/watch?v=ZORzsubQA_M)

The Founding Father, *Sheikh Zayed Grand Mosque Center* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.3.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.szgmc.ae/en/founder](http://www.szgmc.ae/en/founder)

The Sheikhs of Abu Dhabi, *Dreaming in Arabic* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www: https://dreaminginarabic.wordpress.com/the-sheikhs/the-sheikhs-of-abu-dhabi](https://dreaminginarabic.wordpress.com/the-sheikhs/the-sheikhs-of-abu-dhabi)

The United Arab Emirates throughout the ages!, *Emirates Natural History Group* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.12.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.enhg.org/Home/Resources/UnitedArabEmirates/Archaeology.aspx](http://www.enhg.org/Home/Resources/UnitedArabEmirates/Archaeology.aspx)

The World Factbook, Middle East: United Arab Emirates, *Central Intelligence Agency* [online], publikácia aktualizovaná 12. 1. 2017, [cit.20.3.2017]. Dostupné na [www: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ae.html](https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ae.html)

TOMLINSON AMANDA, Constructing great reputations: What makes a building iconic?, *The National Arts & Life* [online], publikované 18. 9. 2014, [cit.4.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.thenational.ae/arts-lifestyle/architecture-and-design/constructing-great-reputations-what-makes-a-building-iconic#page2](http://www.thenational.ae/arts-lifestyle/architecture-and-design/constructing-great-reputations-what-makes-a-building-iconic#page2)

UAE mourns Shaikh Zayed's death, *Khaleej Times* [online], publikované 3. 11. 2004, [cit. 14. 4. 2017]. Dostupné na [www: http://www.khaleejtimes.com/article/20041103/ARTICLE/311039971/1002](http://www.khaleejtimes.com/article/20041103/ARTICLE/311039971/1002)

Urban Geography: Why We Live Where We do, *Wendover Productions* [online], publikované 25.10.2016, [cit.19.3.2017]. Dostupné na [www: https://www.youtube.com/watch?v=aQSxPzafO_k](http://www.youtube.com/watch?v=aQSxPzafO_k)

Urbanization, *New World Encyclopedia* [online], dátum publikácie neuvedený, [cit.19.3.2017]. Dostupné na [www: http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Urbanization](http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Urbanization)

VAN DER VEEN NEIL, The Architect's Perspective: The Capital Gate, *RMJM* [online], publikované 17. 9. 2015, [cit.5.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.rmjm.com/the-architects-perspective-the-capital-gate/](https://www.rmjm.com/the-architects-perspective-the-capital-gate/)

Who We Are, *Cleveland Clinic Abu Dhabi*, oficiálne webové stránky [online], [cit.9.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.clevelandclinicabudhabi.ae/en/about-us/pages/who-we-are.aspx](https://www.clevelandclinicabudhabi.ae/en/about-us/pages/who-we-are.aspx)

Why Cities Are Where They Are, *Wendover Productions* [online], publikované 3.1. 2017, [cit.19.3.2017]. Dostupné na [www: https://www.youtube.com/watch?v=3PWWtqfwacQ](https://www.youtube.com/watch?v=3PWWtqfwacQ)

World Trade Center Souk, *Foster + Partners*, oficiálne webové stránky [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.21.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.fosterandpartners.com/projects/world-trade-center-souk](http://www.fosterandpartners.com/projects/world-trade-center-souk)

YOSRY FATMA, Trade in UAE, *Prezi* [online], publikované 31. 12. 2014, [cit.12.3.2017]. Dostupné na [www: https://prezi.com/dyyeu19rlq0e/trade-in-uae/](https://prezi.com/dyyeu19rlq0e/trade-in-uae/)

Zayed Sports City, *Mubadala*, oficiálne webové stránky [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.9.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.mubadala.com/en/what-we-do/real-estate/zayed-sports-city](http://www.mubadala.com/en/what-we-do/real-estate/zayed-sports-city)

Zayed University, Abu Dhabi, *Mubadala*, oficiálne webové stránky [online], dátum publikácie nezobrazený, [cit.6.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.mubadala.com/en/what-we-do/real-estate-andinfrastructure/zayed-university-abu-dhabi](http://www.mubadala.com/en/what-we-do/real-estate-andinfrastructure/zayed-university-abu-dhabi)

Zoznam zdrojov obrázkových príloh

About Sheikh Zayed Grand Mosque, *Go day use* [online], dátum publikácie neuvedený, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: https://www.godayuse.com/uae/abu-dhabi/sheikh-zayed-grand-mosque](http://www.godayuse.com/uae/abu-dhabi/sheikh-zayed-grand-mosque)

Abu Dhabi Central Market / Foster + Partners [online], publikované 21. 10. 2014, [cit.21.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.archdaily.com/558920/abu-dhabi-central-market-foster-partners](http://www.archdaily.com/558920/abu-dhabi-central-market-foster-partners)

Abu Dhabi Gas Liquefaction Company Limited ADGAS logo, *Logos-vector* [online], dátum publikácie neuvedený, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: http://logos-vector.com/logo/logos_vector_download_Abu+Dhabi+Gas+Liquefaction+Company+Limited+ADGAS_191230.htm](http://logos-vector.com/logo/logos_vector_download_Abu+Dhabi+Gas+Liquefaction+Company+Limited+ADGAS_191230.htm)

Abu Dhabi Municipality, *Abu Dhabi 2 iformation for residents and travelers* [online], dátum publikácie neuvedený, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.abudhabi2.com/tag/abu-dhabi-municipality](http://www.abudhabi2.com/tag/abu-dhabi-municipality)

Abu Dhabi National Oil Company, *Wikiwand* [online], datum publikácie nezobrazený, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.wikiwand.com/fr/Abu_Dhabi_National_Oil_Company](http://www.wikiwand.com/fr/Abu_Dhabi_National_Oil_Company)

Abu Dhabi: The Autopia Captial of the UAE, *Seattle Flyer Guy* [online], publikované 5. 5 . 2011, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: http://seattleflyerguy.blogspot.cz/2011/05/abu-dhabi-autopia-captial-of-uae.html](http://seattleflyerguy.blogspot.cz/2011/05/abu-dhabi-autopia-captial-of-uae.html)

Al Dar Headquarters / MZ Architects, *Archdaily* [online], publikované 4. 6. 2012, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.archdaily.com/240524/al-dar-headquarters-mz-architects](http://www.archdaily.com/240524/al-dar-headquarters-mz-architects)

Al Maryah Island Infrastructural Project, *National Marine Dredging Company* [online], dátum publikácie nezobrazený, [použitý 22.4.2017]. Dostupné na [www: http://www.nmdc.com/site/projectDetails/22](http://www.nmdc.com/site/projectDetails/22)

ANWAR AHMAD, Abu Dhabi is the safest city on tle planet with lowest crime rate: Numbeo.com, *The National UAE* [online], publikované 23. 4. 2017, [cit. 23. 4.

2017]. Dostupné na www: <http://www.thenational.ae/uae/abu-dhabi-is-the-safest-city-on-the-planet-with-lowest-crime-rate-numbeocom>

ASSER JAY, #360business: ZSC key to UAE development, *Sport 360* [online], publikované 30. 3 . 2015, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://sport360.com/article/other/business-of-sport/34779/360business-zayed-sports-city-integral-uae-sporting-development/>

CASTRO FERNANDA, In Progress: Louvre Abu Dhabi / Jean Nouvel, *Archdaily* [online], publikované 12. 8. 2016, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.archdaily.com/793182/in-progress-louvre-abu-dhabi-jean-nouvel>

Das Island flare gas recovery in commercial bid, *2B1st Consulting* [online], dátum publikácie nezobrazený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <https://www.2b1stconsulting.com/gas-island-flare-gas-recovery-in-commercial-bid>

HEMPEL JORG, Zayed University by BRT Architekten/ Hadi Teherani, *Designboom* [online], publikované 17. 2 . 2014, [cit.6.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.designboom.com/architecture/undulating-canopy-unites-zayed-university-by-brt-architekten-02-17-2014/>

Hufton + Crow [online], dátum publikácie neuvedený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.huftonandcrow.com/projects/gallery/sheikh-zayed-bridge/>

Hyatt Capital Gate Abu Dhabi Social Gallery, *Hyatt* [online], dátum publikácie nezobrazený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <https://abudhabicapitalgate.hyatt.com/en/hotel/social-gallery.html#opi2606814815>

JORDANA SEBASTIAN, Cleveland Clinic Abu Dhabi / HDR, *Archdaily* [online], publikované 12. 11. 2012, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.archdaily.com/292167/in-progress-cleveland-clinic-abu-dhabi-hdr-architecture>

KADER BINSAL ABDUL, Old buildings in Abu Dhabi rank high on quake safety, *Gulf News* [online], publikované 13. 9. 2010, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://gulfnews.com/news/uae/emergencies/old-buildings-in-abu-dhabi-rank-high-on-quake-safety-1.681114>

Louvre, Abu Dhabi, *Pinterest* [online], dátum publikácie nezobrazený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <https://www.pinterest.com/dalevogel/louvre-abu-dhabi-saudi-arabia/>

Lulu Island Master Plan, *Aequitectonica* [online], dátum publikácie nezobrazený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://arquitectonica.com/blog/portfolio/masterplanning/lulu-island-master-plan/>

MCDERMOTT ALICIA, 7,500-Year-Old House for the Dead Found on Marawah Island in United Arab Emirates, *Ancient Origins* [online], publikované 24. 3. 2016, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.ancient-origins.net/news-history-archaeology/7500-year-old-house-dead-found-marawah-island-united-arab-emirates-005587>

Mubadala Investment Company, *Mubadala* [online], dátum publikácie neuvedený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.mubadala.com/en>

Najbogatsi przywódcy świata. Zobacz, jak na tle pierwszej dziesiątki wypada Andrzej Duda, *Cinkciarz* [online], publikované 25. 11. 2015, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://finanse.wp.pl/gid,18000943,kat,1033767,page,8,title,Najbogatsi-przywoccy-swiata-Zobacz-jak-na-tle-pierwszej-dziesiatki-wypada-Andrzej-Duda,galeria.html?ticaid=119063>

POTTS DANIEL, NABOODAH HASSAN, HELLYER PETER, *Archeology of the United Arab Emirates: Proceedings of the First International Conference on the Archaeology of the UAE*, Trident (2003), ISBN: 978-1900724883

REISZ TODD, Plans the Earth Swallows: An Interview with Abdulrahman Makhlof, *Portal 9* [online], publikované 2013, [cit.8.4.2017]. Dostupné na www: <http://portal9journal.org/articles.aspx?id=92>

Satelitné snímky spracované s webovej stránky <https://www.google.sk/maps>

Sheikh Shakhbut bin Sultan Al Nahyan (1905-89), *PittRivers Museum* [online], datum publikácie nezobrazený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://web.prm.ox.ac.uk/thesiger/index.php/companion-biographies/46-sheikh-shakhbut-bin-sultan-al-nahyan-190589.html>

The World's Largest Carpet, *Chelsea Cleaning* [online], dátum publikácie nezobrazený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.chelseacleaning.co.za/blog/worlds-largest-carpet>

United Arab Emirates Overview, *Marcon International* [online], dátum publikácie nezverejnený, [použité 22.4.2017]. Dostupné na www: <http://www.marcon.com/marcon2c.cfm?SectionGroupsID=51&PageID=460>

Užívateľské fórum, *Skyscraper City* [online], publikované 4. 12. 2009, [použité 22.4. 2017]. Dostupné na www: <http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=1017079>

12 PRÍLOHY

Archeologické nálezy

Príloha č.1, archeologické práce odhaľujú trojizbový dom nájdený na ostrove Marawah.

Príloha č.2, dobre zachované hroty šípov nájdené na území Spojených arabských emirátov patria medzi typické objavy, ktoré pochádzajú z neskoršej doby kamenej.

Príloha č.3, maľovaná keramická váza nájdená na ostrove Marawah.

Príloha č.4, veľká perlová ustrica poukazuje na perlový obchod.

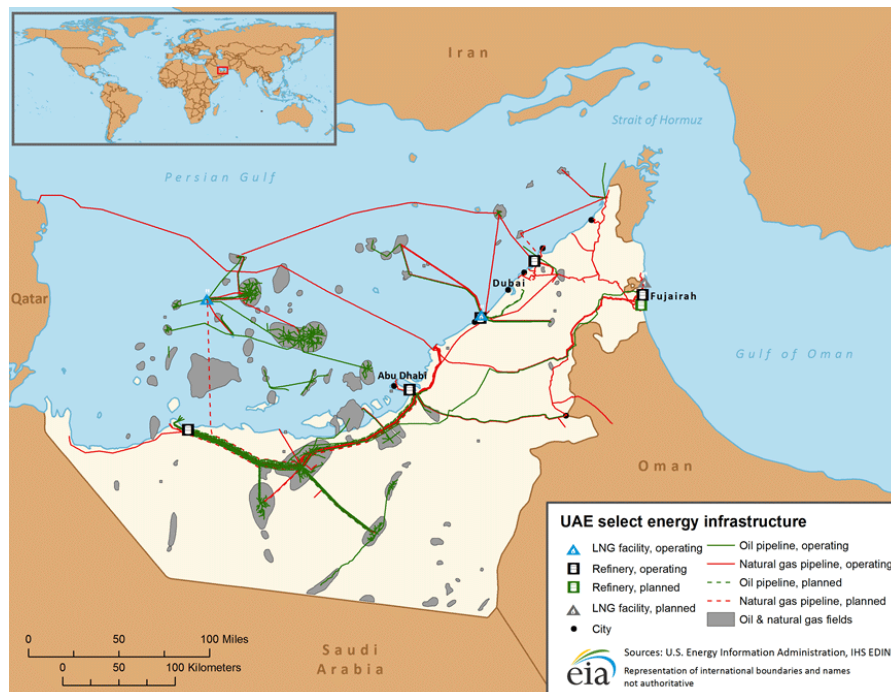

Príloha č.5, vyvýšenina Kuš v severnej časti Rás al-Chajmá.

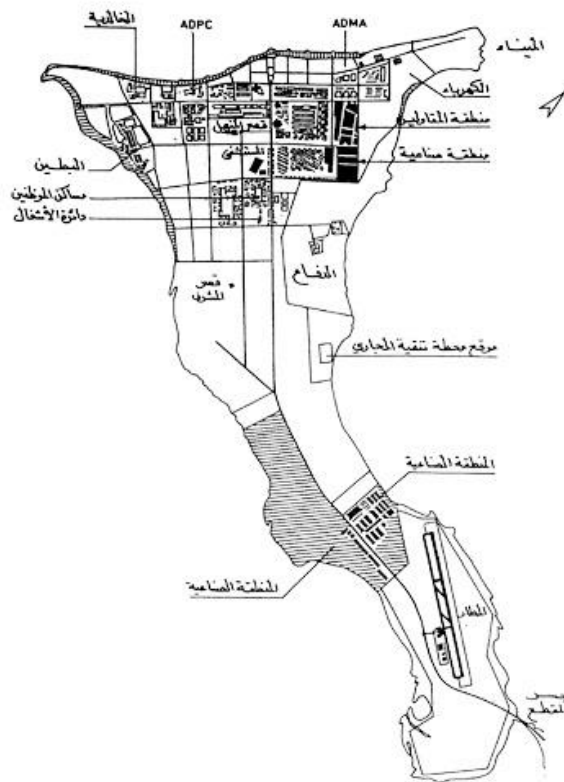
Mapy

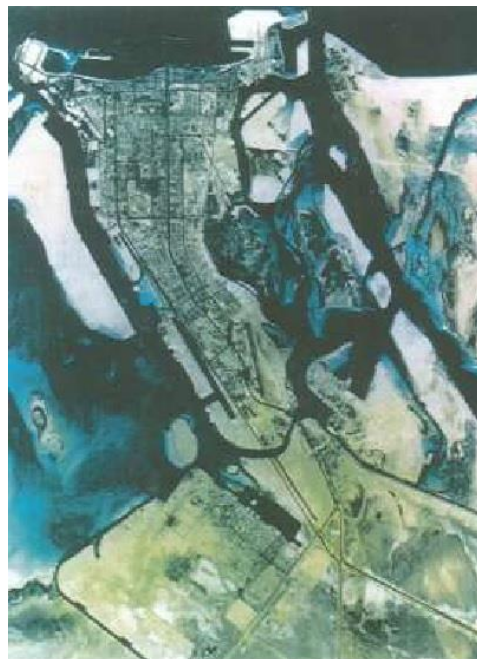
Príloha č. 6, mapa Arábie a Indie od portugalského kartografa Pedra Reinela z roku 1519.

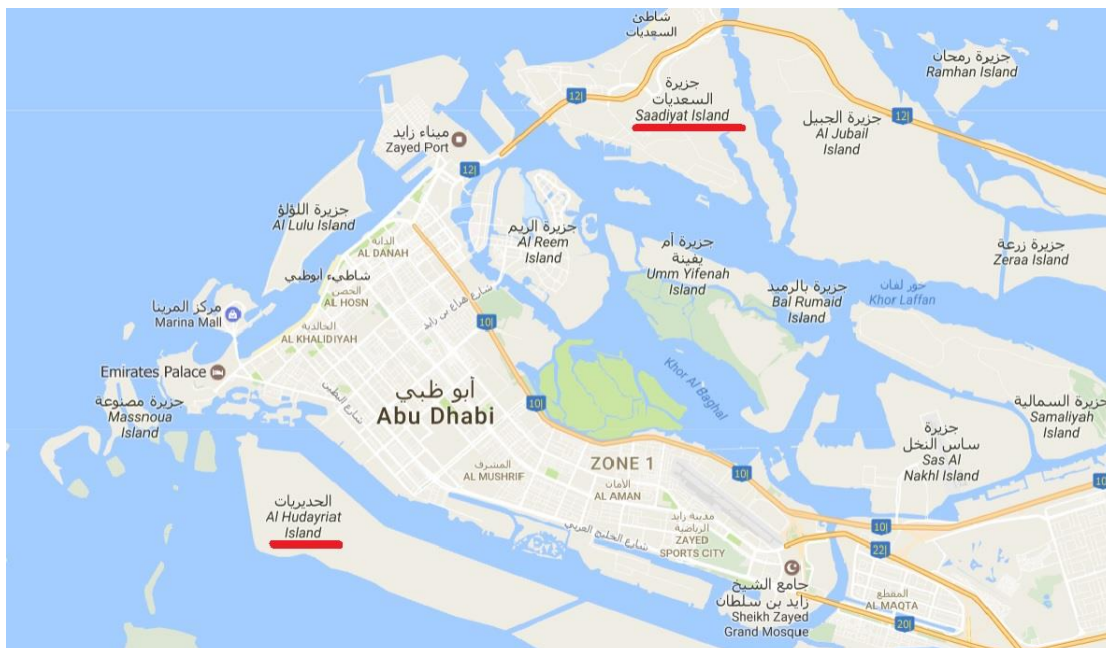
Príloha č.7, ropné náleziská poblíž mesta Abú Zabí vyznačené sivou farbou.

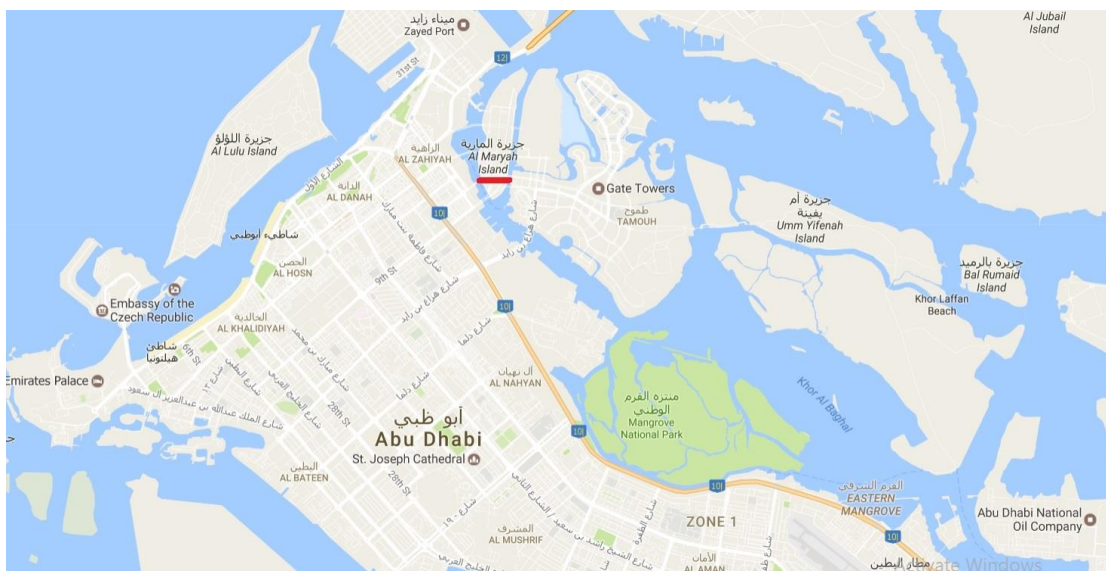
Príloha č.8, jeden z prvých komplexnejších návrhov mesta Abú Zabí vypracovaný doktorom Machlúfom.

Príloha č.9, satelitný snímok Abú Zabí z roku 1978.

Príloha č.10, Snímok vytvorený za pomoci Google Maps, červene podčiarknuté sú ostrovy as-Sa^odiját a al-Hudajriját.

Príloha č.11, Snímok vytvorený za pomoci Google Maps, červene podčiarknutý je ostrov al-Márijat.

Ilustračné obrázky

Príloha č.12, Zavlažovacia technika faládž zohrávala dôležitú úlohu v Spojených arabských emirátoch už od doby kamenej.

Príloha č.13, vlhké plochy vystavené silným vetrom z ktorých sa neskôr stali sabchy alebo inak soľné pláne ako ich poznáme dnes.

Príloha č.14, po stáročia boli ťavie karavany jediným spôsobom ako prejsť cez nehostinný terén.

Príloha č.15, Qasr al-Hosn alebo inak Biely hrad, bývalý domov vládcov Abú Zabí.

Príloha č.16, veža Maqta pri vstupe na ostrov Abú Zabí. Fotka zhotovená okolo roku 1950.

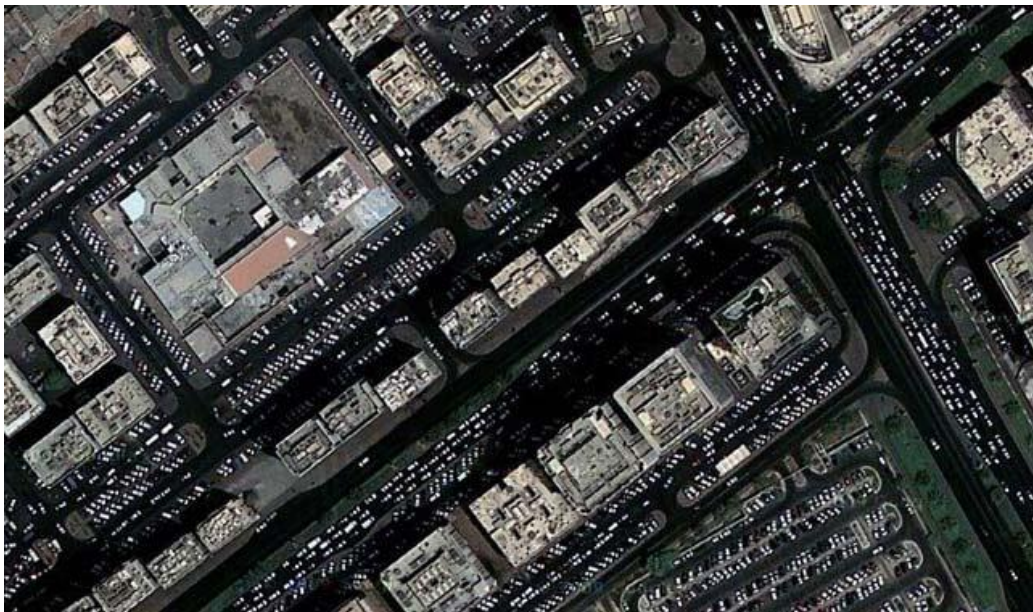

Príloha č.17, ostrov Das je srdcom ropného priemyslu v Abú Zabí.

Príloha č. 18, Letecký pohľad na Abú Zabí v neskorých šesťdesiatych rokoch.

Príloha č. 19, pohľad z vtáčej perspektívy na široké osem prúdové cesty a takzvané “super-bloky.”

Príloha č. 20, severná časť ostrova Abú Zabí v 1980-tych rokoch.

Príloha č. 21, náhľad na jednotvárné, účelové budovy potrebné pre udržanie rastúcej populácie.

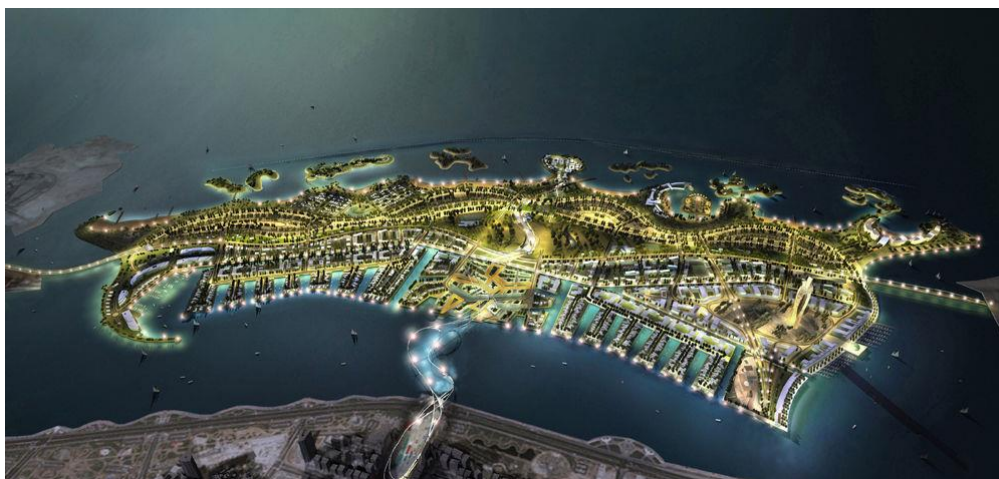

Príloha č. 22, proces výstavby ostrova al-Márijat.

Crime Index Rate			
Rank	City	Crime Index	Safety Index
1	Fortaleza, Brazil	82.41	17.59
2	San Pedro Sula, Honduras	82.39	17.61
3	Caracas, Venezuela	82.25	17.75
4	Pietermaritzburg, South Africa	79.27	20.73
5	Salvador, Brazil	78.50	21.50
6	Rio De Janeiro, Brazil	78.08	21.92
7	Johannesburg, South Africa	77.97	22.03
8	Pretoria, South Africa	77.66	22.34
9	Porto Alegre, Brazil	77.26	22.74
10	Durban, South Africa	77.11	22.89
67	Cairo, Egypt	56.12	43.88
108	Beirut, Lebanon	49.21	50.79
121	Mumbai, India	46.70	53.30
261	Riyadh, Saudi Arabia	22.81	77.19
278	Dubai, UAE	19.50	80.50
285	Doha, Qatar	16.30	83.70
287	Abu Dhabi, UAE	14.59	85.41

Source: numbeo

Príloha č. 23, index kriminality a bezpečnosti, Abú Zabí umiestnené najlepšie na poslednom mieste.

Príloha č. 24, ostrov al-Lú'lú' a ako by mal vyzeráť do roku 2030.

Príloha č. 25, porovnanie rozvoja Abú Zabí z púštnej usadlosti na modernú metropolu za necelých 60 rokov.

Dôležité osobnosti

Príloha č.26, zosnulý šejk Zájid bin Sultán Ál Nahján, často označovaný ako „Otec Národa.“

Príloha č.27, súčasný vládca emirátu Abú Zabí a prezident Spojených Arabských emirátov Chalífa bin Zájid Ál Nahján.

Príloha č.28, šejk Šachbút bin Sultán Ál Nahján ako stojí vonku pred hradom Qasr al-Hosn v Abú Zabí.

Príloha č. 29, obklopený spomienkami na minulé úspechy, Dr. Machlúf stojí 6. novembra 2012 vo svojej konferenčnej miestnosti v Abú Zabí. Na ľavej hornej strane sa objavuje satelitný obrázok emirátu, ktorý bol jeho domovom od roku 1968.

Príloha č.30, šejk Zajíd (v strede) konzultuje s doktorom Machlúfom rozšírenie výstavby mesta Abú Zabí pozdĺž letiska.

Logá spoločností

Príloha č.31, logo Národnej ropnej spoločnosti Abú Zabí.

Príloha č.32, logo spoločnosti pre skvapalňovanie plynu Abú Zabí.

بلدية مدينة أبوظبي
ABU DHABI CITY MUNICIPALITY

Príloha č. 33 znak mestského magistrátu Abú Zabí.

Príloha č. 34, logo rozvojovej spoločnosti Mubádala.

Architektúra

Príloha č.35, most šejka Zájida architektúra symbolizuje pohyb piesočných dún.

Príloha č. 36, moderne vybavená Clevelandská klinika v Abú Zabí.

Príloha č. 37, Športové centrum šejka Zájida.

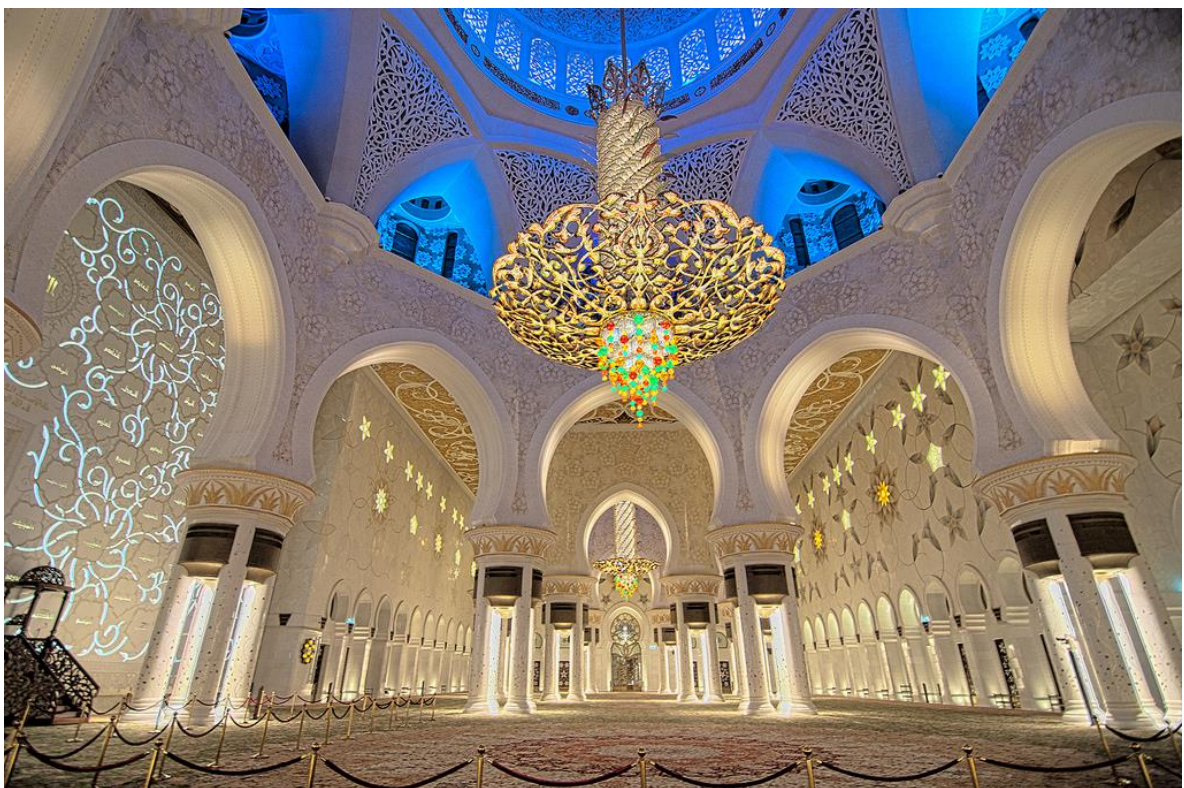
Veľká mešita šejka Zajída

Príloha č. 38, Veľká mešita šejka Zajída, pohľad na celý komplex.

Príloha č. 39, detailne spracovaný kvetinový vzor na stĺpoch dotvára unikátnu atmosféru a celkový vzhľad mešity.

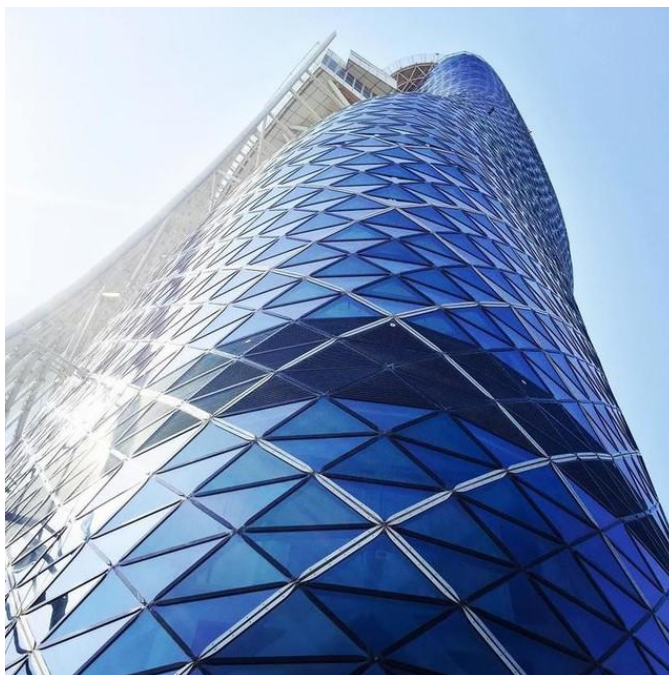

Príloha č. 40, pohľad do interiéru Veľkej mešity šejka Zájida. Bohato zdobený luster a najväčší koberec na svete.

Hlavná brána Abú Zabí

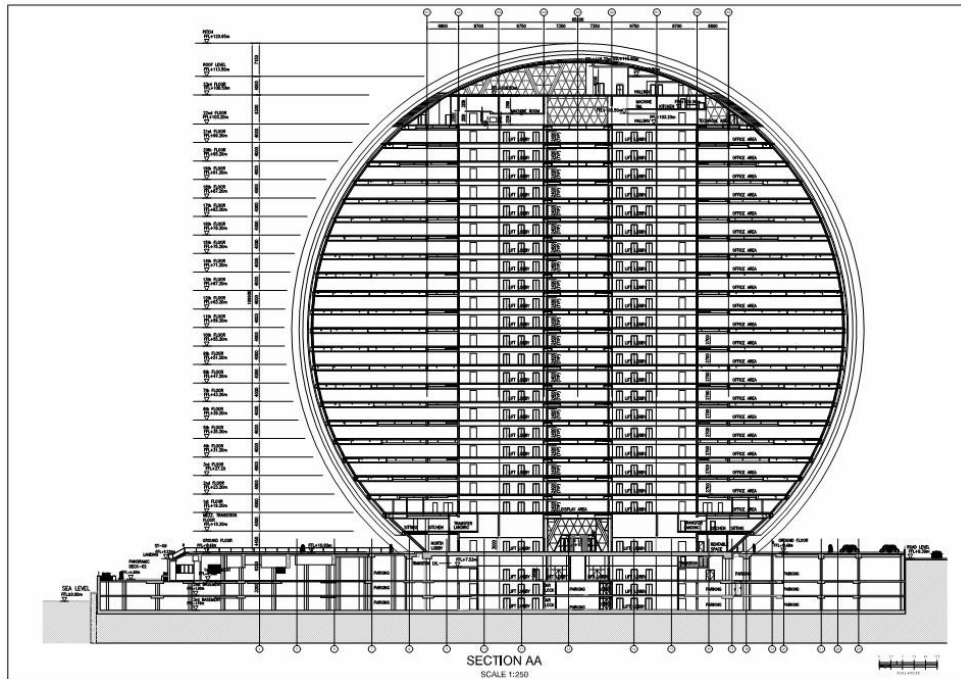

Príloha č. 41, na obrázku je vidieť náклон budovy, ktorý je väčší ako Šikmej vežy v Pise.

Príloha č. 42, fasáda budovy je špirálovito zatočená. Tvorená je predovšetkým z oceli a skla.

Riaditeľstvo spoločnosti Aldar

Príloha č. 43, náčrt prierezu budovy Aldar a usporiadanie jednotlivých poschodí.

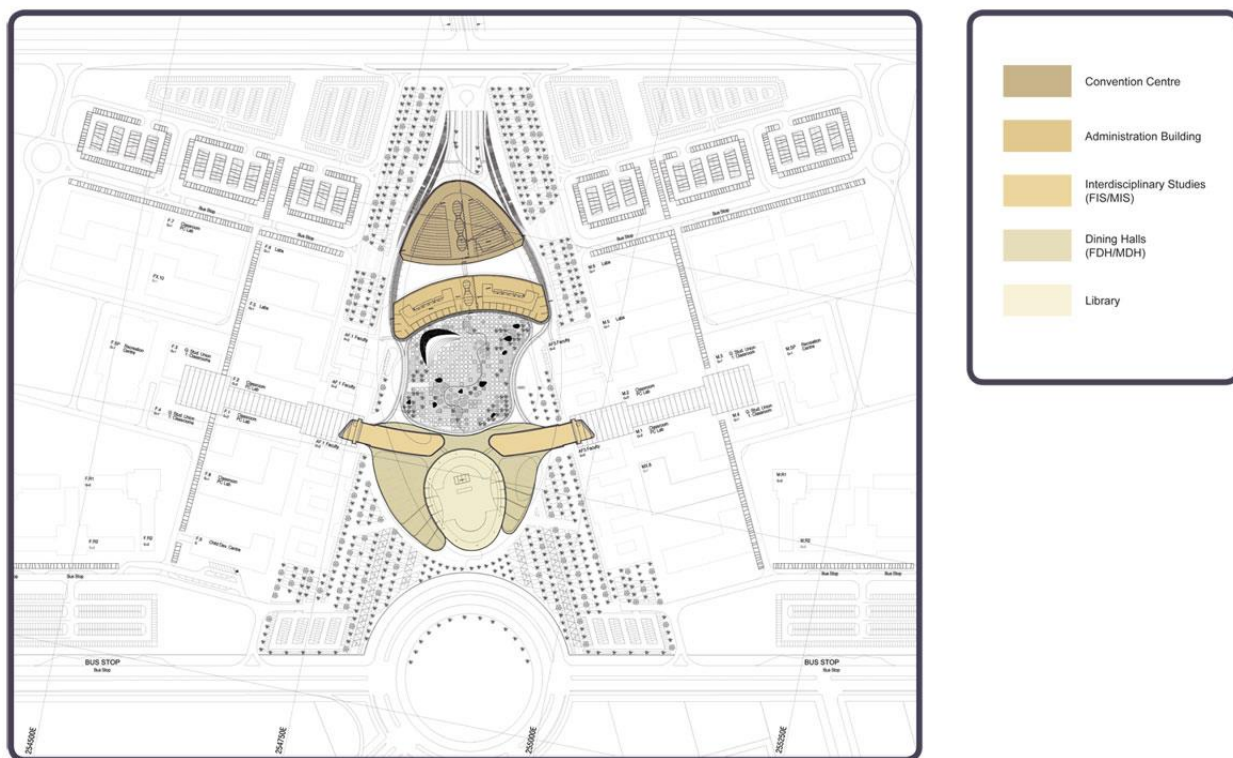

Príloha č.44, Pohľad spredu pripomína tvar mince. Pri pohľade zo strany je vidieť ako sú jednotlivé priečelia spojené.

Univerzita Zájida Abú Zabí

Príloha č. 45, vzhľad Univerzity je veľmi nadčasový a zároveň elegantný.

Príloha č. 46, pôdorys univerzitného areálu a rozdelenie jednotlivých častí.

Príloha č. 47, Typická zvlnená konštrukcia symbolizuje pohyb piesočných dún alebo vln na mori. Tento znak je veľmi charakteristický pre mesto Abú Zabí.

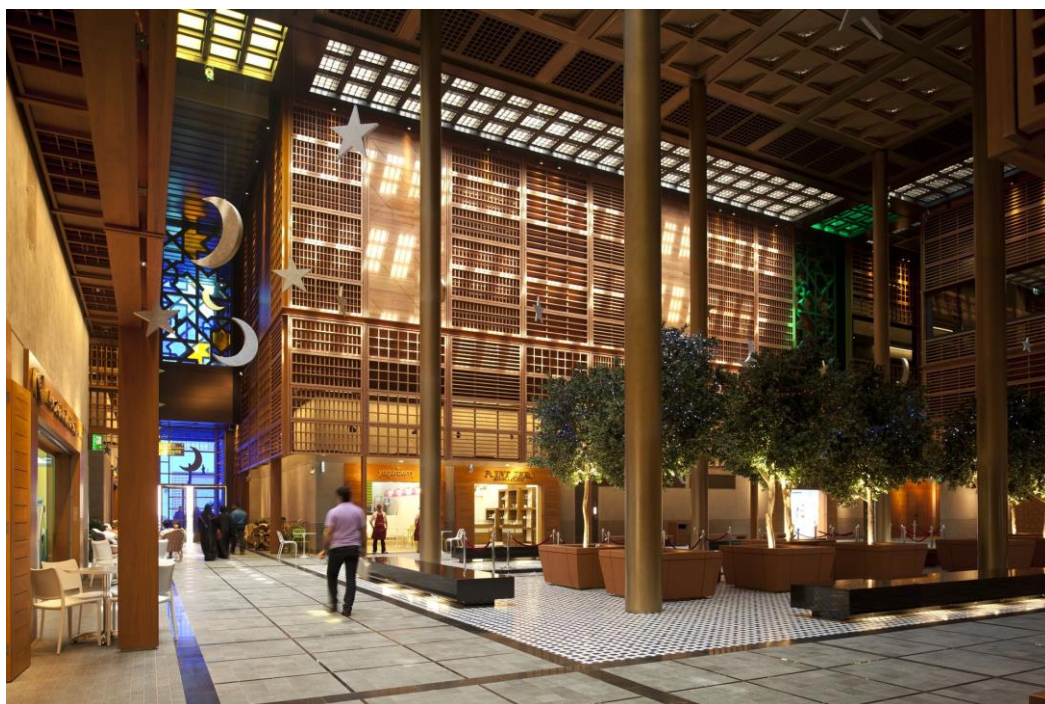
Centrálny trh Abú Zabí

Príloha č. 48, pohľad na Centrálny trh Abú Zabí z vonka.

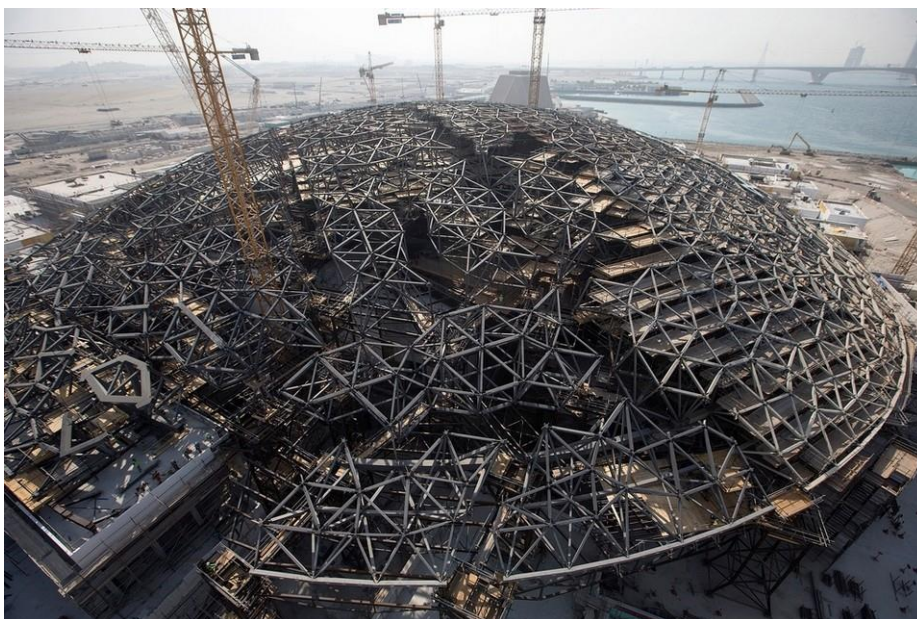
Príloha č.49, pohľad na zásuvné strešné panely, ktoré pomáhajú regulovať teplotu vo vnútri.

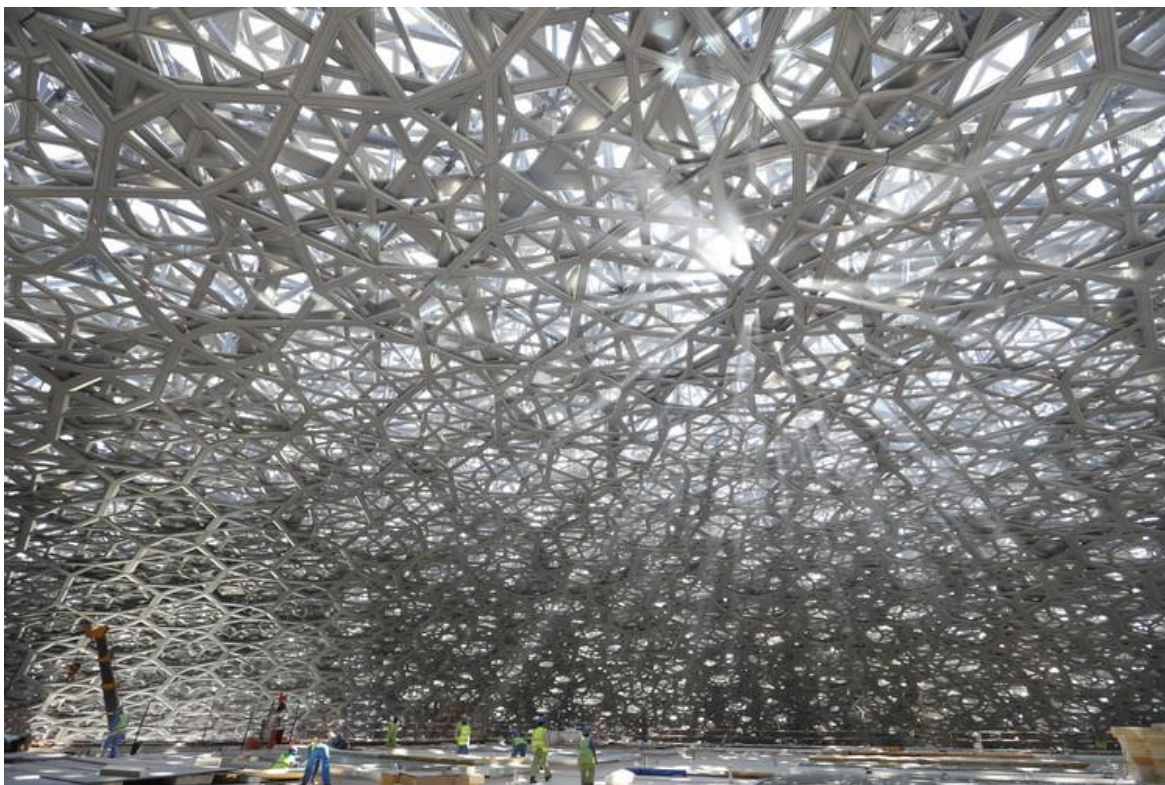
Príloha č.50, vo vnútornom areály je vidieť tradičné prvky prevedené pomocou najmodernejších techník.

Louvre Abú Zabí

Príloha č.51, Louvre Abú Zabí v procese výstavby.

Príloha č.52, zaujímavé prevedenie strechy budovy, je vidieť ako preniká svetlo do objektu počas dňa.

13 RESUMÉ

My master thesis is focused on historical development of the capital city Abu Dhabi. I picked this topic based on fact, how fast developing growth we can observe in just around fifty years. Some people might think, that it is caused mainly because of the huge revenues coming from exporting the oil and natural gas. While this might be true to some point, especially during first oil discoveries and exports. Nowadays, the city of Abu Dhabi is developed at certain stable level from which the oil revenues are not playing, that huge aspect in economics. In this works are considered other factors, like the right leadership and setting up the progressive policies with creating great conditions for the international investments projects and relieving citizens from paying most of their taxes.

I have personal interest in most recent advanced technological discoveries and architectural masterpieces, which we certainly can find in this city. On the other hand, the capital city of Abu Dhabi showing us that preserving old traditions and customs is possible even within unstoppable continuous evolving.

Beginning of the work contains introduction to the late history and excavations found in the area of today's United Arab Emirates. The first settlements are evident from Neolithic era dating back to 7500 – 7000 years ago. The strong evidences are mainly with findings such as well-preserved house, items of daily use or even the jewelry made from pearls, ceramics or fish bones. In addition, the origin of the city name is explained as well.

Following chapter is oriented on beginning of Islam. Consecutive influence of this religion played tremendous role in forming the history of the region. During this time first tribes willingly convert to this religion. Islam as a monotheistic religion is still vivid up to this day and we might predict, that it is not going to change in near future as well. One of the remarkable discoveries is the Nestorian monastery found at Bani Yas Island from approximately 600 AD. In this chapter is discussed pearl trading, which have played major factor as a source of subsistence. Invasion of Portuguese, is written into the history as a bloody occupation of important ports from which they could have better control over the naval trading routes appearing in Indian ocean and Gulf area.

In the next chapter is discussed the first establishment of the city Abu Dhabi and his founding and ruling family named Al Nahyan. It was the discoveries of

abundant water reserves and food resources, which decides choosing the area for settlement. The location had a great strategical position mainly because of the flat terrain and shoal coastline which could provide good defense against protentional intruders. I am analyzing the general assumptions for urbanization in the following subchapter, because I think its important to understand how cities are developed, in this case particularly Abu Dhabi.

The main core of this master thesis is dedicated to period after the first discoveries of oil. Each of the subchapters describing periods of time or some major factors, which can attribute merit. We can see how the development of the city was rapidly changing during these times and how huge developing companies seize those opportunities. The name Zayed bin Sultan Al Nahyan is often showing up during very important periods. We can surely say, that he played one of the biggest role in the development of the city.

Penultimate chapter is dedicated to architecture and iconic buildings located in the capital city. Clearly, it is impossible to cover them all in one single work. I had to choose just several of them. I was deciding based on public opinions, my own preferences, but the types of buildings and their purpose, significance or value affected the list as well. The common feature that links all these buildings is the linking of tradition or a certain symbolism with the modern design and use of the latest available technologies that also emphasize the protection of the environment

In the last chapter, I briefly describing the future ideas and visions, which can give us slight insight about how is going to shape the image of the capital city Abu Dhabi in upcoming years. With this chapter, we can see that the city wants to continue its developing progress, while helping to maintain its traditions and values. It is good to observe, that city of Abu Dhabi is paying attention to environment with recent and future eco-friendly projects as well.

The living standards and conditions in city are on exponential growth with each day. The United Arab Emirates showed the world how, indeed is possible turning desert with right mind-set and resources into prosperous modern metropolis.